

European Union

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

Ministry of Foreign Affairs of the
Netherlands

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

This project is co-funded by the European Union, Norwegian MFA, The Netherlands MFA, and Irish Aid /
Bu proje Avrupa Birliği, Norveç Dışışleri Bakanlığı, Hollanda Dışışleri Bakanlığı ve İrlanda Yardım tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

Youth Engagement in Conflict Resolution Processes Comparative Study Visit Report

Gençlerin Çatışma Çözümü Süreçlerine Katılımı Karşılaştırmalı Çalışma Ziyareti Raporu

Dublin & Belfast,
1-5 August /Ağustos 2018

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

Ministry of Foreign Affairs of the
Netherlands

Irish Aid
Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

This project is co-funded by the European Union, Norwegian MFA, The Netherlands MFA, and Irish Aid /
Bu proje Avrupa Birliği, Norveç Dışışleri Bakanlığı, Hollanda Dışışleri Bakanlığı ve İrlanda Yardım tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

Youth Engagement in Conflict Resolution Processes Comparative Study Visit Report

Dublin & Belfast,
1-5 August 2018

Published by / Yayınlayan
Democratic Progress Institute – Demokratik Gelişim Enstitüsü
11 Guilford Street
London WC1N 1DH

www.democraticprogress.org
info@democraticprogress.org
+ 44 (0) 20 7405 3835

First published / İlk Baskı, 2018

ISBN: 978-1-911205-30-2

© DPI – Democratic Progress Institute / Demokratik Gelişim Enstitüsü

DPI – Democratic Progress Institute is a charity registered in England and Wales. Registered Charity No. 1037236. Registered Company No. 2922108

DPI – Demokratik Gelişim Enstitüsü İngiltere ve Galler’de kayıtlı bir vakıftır. Vakıf kayıt No. 1037236. Kayıtlı Şirket No. 2922108

This publication is copyright, but may be reproduced by any method without fee or prior permission for teaching purposes, but not for resale. For copying in any other circumstances, prior written permission must be obtained from the publisher, and a fee may be payable.

Bu yayının telif hakları saklıdır, eğitim amacıyla telif ödenmeksizin yada önceden izin alınmaksızın çoğaltılabilir ancak yeniden satılamaz. Bu durumun dışındaki her tür kopyalama için yayıncıdan yazılı izin alınması gerekmektedir. Bu durumda yayıncılara bir ücret ödenmesi gerekebilir.

Contents

List of abbreviations	6
Foreword	7
Day 1	
Introduction to the Northern Ireland peace process	
Talk by David Mitchell, Professor at the Irish School of Ecumenics, Trinity College Dublin	10
Sustaining peace and promoting reconciliation, sharing the Northern Ireland experience and youth engagement strategies	
Roundtable discussion at the Irish Department of Foreign Affairs and Trade with Áine Hearn, Director, Conflict Resolution Unit; & Eoghan Duffy, Ireland, United Kingdom, and Americas Division	25
Day 2	
Developing Communities and Cross-border Relations through Inclusive and Diverse Youth Initiatives	
Talk and discussion at Youth Action Northern Ireland with: Martin McMullan, Assistant Director and Northern Irish youth	48
Meeting at Stormont Castle with the Northern Ireland Executive Office	
Grainne Killen, Director, Good Relations Branch	61
Meeting at Stormont House with the Northern Ireland Office Heather McKinley, Head of Political & Community Outreach Engagement Group	70
Day 3	
Meeting at Coiste na nIarchimí with ex-combatants and former political prisoners	
Discussion with Michael Culbert, former republican prisoner; Jim, former loyalist prisoner; & Lee Lavis, former British soldier	82
List of Participants, Speakers & Staff	99
DPI Aims and Objectives	210
Board members and council of experts	214

List of Abbreviations

APNI	Alliance Party of Northern Ireland
CHP	Republican People's Party (Turkey)
CVE	Countering Violent Extremism
DPI	Democratic Progress Institute
DUP	Democratic Unionist Party
EU	European Union
HDP	Peoples' Democratic Party (Turkey)
IRA	Irish Republican Army
MP	Member of Parliament
NASA	National Aeronautics and Space Administration (US)
NATO	North Atlantic Treaty Organisation
NGO	Non-Governmental Organisation
NI	Northern Ireland
PM	Prime Minister
PTSD	Post-traumatic stress disorder
SAS	Special Air Service (UK)
SDLP	Social and Democratic Labour Party
UK	United Kingdom
UN	United Nations
UNSC	United Nations Security Council
UNICEF	United Nations Children's Fund
US	United States
UUP	Ulster Unionist Party
UVF	Ulster Volunteer Force
WPS	Women, Peace & Security
YPS	Youth, Peace & Security

Foreword

This report provides an account of discussions that took place during DPI's Comparative Study Visit to Dublin and Belfast on 1-4 August 2018 on the topic of 'Youth Engagement in Conflict Resolution Processes'.

The planned event brought together a group of mostly young people with diverse professional and political backgrounds from across Turkey. This included youth representatives of political parties, civil society workers, high school and university students, journalists, civil servants, and academics, who came together to develop understanding of and promote dialogue about conflict resolution and peace building processes.

The goal of the visit was to equip participants with a deeper understanding of conflict resolution and peace building processes through exposure to the Northern Ireland experience. The carefully designed programme comprised a mix of cultural study tours, visits to institutions, and meetings, including with actors directly involved in the conflict and peace processes. Throughout the course of the visit participants were able to explore concepts, models and practice of conflict resolution and peace building and discuss the positive contribution that youth in particular can make to such processes.

Beginning in Dublin, the participants benefitted from a presentation from a professor from the Irish School of Ecumenics at Trinity College Belfast who provided a clear and detailed introduction to the Northern Ireland conflict, the subsequent peace process which led to the 1998 Good Friday Agreement, and post-agreement challenges which formed a basis of knowledge participants could use in later sessions. Participants were kindly hosted by the Irish Department of Foreign Affairs and Trade at Iveagh House, and heard from Áine Hearn, Director of the Conflict Resolution

Unit, and Eoghan Duffy, Ireland, United Kingdom and Americas Division about the efforts being undertaken to meaningfully involve youth in Ireland in resolution processes. They also enjoyed fruitful discussion on topics such as the complementarity of UN SCR 1325 and UN SCR 2250, encouraging links between the agendas of women, peace and security with youth, peace and security.

Participants subsequently visited the Glencree Centre for Peace and Reconciliation where they benefitted from engaging presentations delivered by speakers representing both sides of the Northern Ireland conflict, providing an insight into the conflict dynamics and the eventual peace process. This allowed participants to understand the many interconnected narratives pertaining to the conflict, and to also learn about the role that the Glencree Centre played as a place for conflict parties to meet and discuss throughout the Northern Ireland peace process. Owing to the long-standing confidentiality rules in place at the Glencree Centre, the session that took place there is not included in this report.

The programme also took participants to Belfast, where they engaged in a dialogue workshop at Youth Action, in which they considered ways in which young people are involved in attempts to overcome the lasting segregation between Northern Irish communities today. Participants were also welcomed at Stormont Castle, the home of the Northern Ireland Executive Office, and discussed the priority policy areas stemming from the ongoing nature of the peace process in Northern Ireland, with a focus on the country's youth population. Participants were seated at the cabinet table, and discussed the current suspension of power-sharing in Northern Ireland and prospects for the resumption of a functioning executive in the near future. The programme also benefitted from the UK government perspective presented by Heather McKinley, Head of Political and Community Outreach Engagement Group, Northern Ireland Office at Stormont House. These meetings provided valuable insight into the long-lasting

political implications of the conflict and the ongoing nature of the peace process, including the current challenges posed by Brexit.

This CSV forms part of a larger series of activities planned in the context of the project: "Supporting inclusive dialogue at a challenging time in Turkey" supported by the EU and the Irish, Dutch and Norwegian governments. DPI would like to extend its thanks to the Irish Department of Foreign Affairs and Trade for their kind support in hosting this group.

We would also like to express, once again, our deepest thanks to all of our speakers and participants in the programme for sharing their experiences and expertise, to the DPI team in London and Turkey who delivered this activity, and to DPI intern Steve Byde for his assistance in preparing this report.

Sincerely,

Kerim Yildiz
Chief Executive Officer
Democratic Progress Institute

Introduction to the Northern Ireland Peace Process

Talk by Dr David Mitchell, Professor at the Irish School of Ecumenics, Trinity College Dublin, hosted by the Gibson Hotel, Dublin

Participants gather for the first session of DPI's Youth CSV

Sally Holt: Good morning everybody. Last night we discussed the agenda for this meeting and this morning we're going to give a short introduction to DPI and our work. DPI is an independent NGO, which was set up in 2011. We involve international experts in conflict resolution and mediation dialogue and our aim is to promote democracy by strengthening public dialogue and engagement. At our core we focus on knowledge, conflict resolution, finding ways for people to be involved in resolution processes, and exploring how different sectors of society can learn

about and contribute to conflict resolution. DPI was founded during changing times in Turkey when we realised that there was a gap in knowledge about conflict resolution. Our main impetus was our realisation that there wasn't any other organisation working on these issues. Many of DPI's founders and members of our Council of Experts are former statesmen from various countries who have experienced conflict. They have considerable knowledge and are practitioners. For example, Jonathan Powell, who was directly involved in peace processes.

In our Comparative Study Visits (CSV) we draw on comparative experiences. This is why we are here today, so that we can look at and analyse the mechanisms and approaches taken by other countries. We don't think that you should recreate them in your own situation, but the aim is to learn about different examples and how they might be adapted. DPI provides a forum for talking and learning together; sharing ideas; and getting to know one another. We often work with high to mid-level public figures, the rationale for this is to bring people together but also to have a trickle-down effect and influence other sectors of society. So we work with well-known people in the media, people from the business community, high-level policymakers, political parties, and of course people like yourselves. We hope that through this process you can think about your areas of interest so that we can identify our areas of priority and so that you can think about things that you can do together or individually when you go back home.

Even when there is peace and democracy, you need an underpinning of human rights. Because rights are interlinked with democracy, you can't have one without the other. The graphic on the presentation shows words that reflect what we're trying to promote: respect, tolerance, rights, and democracy. At DPI, we try to operate impartially and transparently. Inclusivity is integral to what we do and with every event we include people from different backgrounds, different regions, and different professions, so that

nobody is left out. This value is also reflected in our aim to create inclusive processes. I already mentioned the Council of Experts. We're lucky to have 36 members, and they're not just names on paper. They contribute to our work with ideas and expertise and they are involved in our activities. They also provide us with strategic advice and analysis on the emerging situation in Turkey so that we know what is happening on the ground. I won't go through everyone, but I can quickly scroll through them. We have academics, journalists, and peace experts. One of our experts, Martin Griffiths is the UN envoy to Yemen. We also have a board, with Kerim as the chief executive.

Moving on to what DPI does. We organise comparative study visits which are organised by the countries involved, these have included visits to Colombia, South Africa, and the Philippines. Former President of Colombia, Juan Manuel Santos, hosted us in 2016. Because of this high-level support, participants in our meetings hear directly from people involved in the process, such as negotiators, and get to hear different perspectives. Here in Ireland, you will hear from Republicans and Loyalists, hearing perspectives from both sides. You can always sit and read about the situation, but being here, especially in Dublin and Belfast, is the best way to get a sense of the conflict and the society, helping you to reflect on what you have learnt. This experience will illustrate that even though Northern Ireland has had a peace process, the conflict is not yet over, it's an ongoing process. We'll also visit the institutions to get a true sense of the process.

We are an institute, so we produce research, assessments, and analyses. For example, we recently commissioned a report on women's political involvement in the Basque country. We also produce papers on the economy and politics and assessments on developments, such as the recent constitutional reforms in Turkey and their impact on democracy. I won't talk too much more about our work because you're going to experience it.

We're always developing new relationships, for example we work with a group of women who have been working together for many years. We bring in new people such as these to widen our engagement. After each event we also produce an activity report and a transcript. Our meetings operate under Chatham House Rules, meaning that we will not report what individuals say during our meetings, however we do produce transcripts for transparency. We also disseminate these transcripts so that we can reach a wider audience. Often after our meetings people go away, write articles, and share information on social media. DPI also often gets coverage in the Turkish press. We monitor this coverage so that we can gain further insight into how the knowledge and experiences are shared. On Sunday morning we'll have an in-depth evaluation session where we will ask you to reflect on the last few days and discuss what has been good and what can be done better. These sessions help us to reflect on where to go next, think about what we have learnt, and about what you can take back with you in your roles as teachers, students, etc. We aim not to talk about Turkey, but we are thinking about Turkey.

We aim to bring people together and to break down traditional barriers. At our Women's Roundtable in Istanbul in March, participants said that it was great to sit in a room with others and to talk constructively and learn together. Through these experiences people do build relationships that they might not have been able to do otherwise. Hopefully that provides the motivation to move forward together so that we're not all doing things separately. We all have talents and skills that we can join together. Often, we get feedback from participants that they have realised that everywhere has its own problems. By coming to a place and learning about it, you realise that the themes are the same but that the specifics and the context are very different. Being able to have a meeting with someone who was in the negotiations, the Colombian president for example, gives significant insight and is very useful.

Esra Elmas: Thank you Sally. In our work we do not take a political position. We aim for impartiality, conflict resolution, and peace. Something participants sometimes say is ‘what are *these* people doing here?’ We say that those who resist peace are our prime targets. We try to work with them. Sometimes this is confusing for our participants. Our purpose is to include everyone in the process. We don’t only work with AKP, CHP and HDP, we also invite the nationalist party. We try to include everyone.

We are funded by the EU, by the External Action Service, and by a number of friendly governments. We receive funding from the Irish, our kind hosts for this CSV, the Dutch and the Norwegian governments as well as the UN. We are fully independent, we will receive funding for a specific project, we specify exactly what we are using the funding for and the methodology, and we get left to our own devices to run our projects our own way. With our funding we are very selective, we don’t accept funds from people who want to put their own interests first. We refuse lots of funding because of our independence. This is the first time that we have had EU funding and we have received UN funding for seven years.

Let me now welcome David.

David Mitchell: Good morning. It’s great to be here with DPI again. I’m going to try and summarise the conflict and the peace process in Northern Ireland, this talk gets longer every time I do it but I’ll try and stay succinct. I am going to assume that you do not have much prior knowledge, so I’ll talk about the origins of the conflict and why Ireland is divided into two parts. I’ll then talk about why there was a violent conflict from the 1960s to 1990s and then about the peace process before concluding with the problems that remain.

So, what is the conflict about? There’s a very simple question at the heart of the conflict. What state should Northern Ireland belong to? The UK or a united Irish republic? There are two communities

with different views. Unionists want to retain the union with the UK. The Irish Nationalists aspire for a united Irish republic. This was always the conflict and it remains today, although now it is non-violent, just political.

Where do these divisions come from? They trace back to the start of the 1600s. Irish Republicans would blame the plantations which took place at that time. This was a settling project of the British crown. Thousands of settlers came over to Ireland from Britain. Irish Nationalists see this as colonial interference. The Unionists are the descendants of those settlers and they blame the conflict on pro-Irish terrorism. Whatever view you take, most people agree that the plantations started this social division. The key thing was that there was a religious difference between the Protestants who settled in Ireland and the Catholic natives. The religious division kept people separate and does so to this day, preventing marriage and so on. After the plantations, Ireland was controlled by Britain and in the late 19th Century, Irish Nationalists began to push for independence or ‘home rule’. This was a type of devolution. The Protestant Unionists in the north were very worried and started campaigning against independence. Both sides became more militants and began importing weapons.

To cut a long story short, in 1920 the UK government partitioned Ireland. The six counties in the north became Northern Ireland, a mini state in the UK with its own parliament. The other 26 counties became independent. Partition is very controversial and there are different interpretations of it. Republicans saw it as a colonialist project, a carve-up of an inherently unified Ireland. They said that the British were acting as they always did by drawing lines on a map to divide people. Unionists saw the partition as protecting their status within the UK. They suggested that it was inevitable, as the cultural and economic differences between north and south had made it at least partially inevitable. The British thought that they were solving the situation by pacifying it. It brought some

short-term stability but it also created problems for the future because, in the new Northern Ireland, two thirds were Protestant Unionists and the rest were Catholic Irish. The Catholic minority felt alienated by the state and they didn't want to be a part of Northern Ireland.

From the start the Unionists felt under threat from this disloyal minority. From 1920-1972 Northern Ireland was essentially a one-party state. It was formally democratic but the electoral system meant that there would always be a Protestant government. The Catholics would never get into power. Catholics were treated like second-class citizens. In jobs and housing allocations they were disadvantaged by the system. There was also strong anti-terrorism legislation which Catholics suffered under. By the 1960s, Catholics had a low of political grievances. Inspired by civil rights campaigns in other parts of the world, Catholics went on street marches protesting for civil rights. The government overreacted thinking that it was a conspiracy and an insurrection. So an action-reaction dynamic emerged in which the state's repressive response made the Catholics more unhappy. This spiral of violence started the Troubles, which was a 30-year conflict. At the end of the 1960s an organisation called the IRA, a militant Republican group which dated back to the early 20th Century, became very popular again. It began a violent rebellion against British rule in Northern Ireland.

We then have this 30-year period of conflict. There are three actors in the conflict. The first is the Irish Republican Army (IRA), which targets state security forces, also killing civilians on many occasions. Its rationale is coercion, forcing the British out of Ireland, influencing public opinion, and publicising the Irish issue. Then there are the militant Unionist paramilitaries. Ulster volunteer groups fought back against the IRA, also killing civilians. The third actors are the state security forces, who treated paramilitaries as criminals rather than political groups. There's been a lot of evidence of cooperation between state forces and Unionist paramilitaries.

During the 30 years of conflict there were many initiatives to create a way of governing Northern Ireland that everyone could accept but they all failed. In total, 3,635 people were killed, and there were roughly half a million victims overall. Northern Ireland only has 1.8 million people, so proportionally the number of people killed, displaced, or traumatised is very high. Virtually everyone was themselves affected or knew someone who was affected by the conflict. When it began nobody thought that it would last 30 years. They thought that it would be short and decisive. For a long time they couldn't see a way out, but eventually there was a peace process in the 1990s.

Why was there a peace process? Firstly, Britain and Ireland started cooperating closely to find a solution. The EU also helped with this cooperation. Secondly, there was a military stalemate. The IRA knew that they couldn't force the British out of Ireland and Britain knew that they wouldn't be able to beat the IRA utterly. It was a complete stalemate. Thirdly, people's attitudes and thinking were changing and this came from the work of civil society such as peace and reconciliation group. There was a general sense of war-weariness. There was a generation between the 1960s and the 1990s. The young people who grew up with the conflict became mothers and fathers and didn't want the next generation to experience the same thing.

Without giving you the boring details, we eventually got to the Belfast Agreement, or the Good Friday Agreement, in 1998. It was 25 pages long and there were two key points. The first was that Northern Ireland would stay in the United Kingdom for as long as a majority wanted to. That was the Unionist Victory. The second was that Northern Ireland would be reformed to become more equal, fair, and inclusive. That was the Nationalist victory. So what would change in Northern Ireland? There would be a power-sharing government in the Northern Ireland Assembly in Belfast; and there would be no more political domination, both sides

would have access to government. Importantly and controversially, even political parties linked to militant groups would be allowed to run. The police service was reformed to be more inclusive of all identities, new human rights laws and protections were introduced, and political and paramilitary prisoners were all released. The last one was controversial. Finally, new institutions were established, such as a north-south cooperative institutions and an east-west institution for cooperation between Britain and Ireland. However, since 1998 there have been many problems in implementing this agreement. Many problems have been overcome but some have not been. So here are nine that I will talk very quickly about.

The biggest problem was getting rid of weapons from paramilitaries. Unionists would not go into government with Republicans until the IRA destroyed its weapons. This was a serious matter of trust and it took many years to agree on how the weapons would be dealt with. The IRA did not want it to look as if they were surrendering, so they needed a way of getting rid of their weapons without losing face. Eventually in 2005, the IRA did destroy their weapons, but this issue has revealed a severe trust issue in the new politics. Thankfully, that has been overcome.

Secondly there were spoilers. Small Republican groups still oppose the peace process and continue to attack police officers. The last person killed was a prison officer in 2016. These groups have virtually no public support and no political impact, but they do have a big impact on communities.

Thirdly is the problem of sharing power. We currently have no government in Belfast because people cannot agree. The Belfast Agreement says that there has to be both Unionists and Nationalists in the government. So we now have a problem where they can't agree and so a government can't be formed. Will power sharing come back or be restored? These are pressing questions at the minute

Cultural expressions have been controversial. There's been a big argument over flags, over which flags should be flown. On the one hand Northern Ireland is still a part of the UK, but the Agreement said that both Unionist and Nationalist identities are equal so this issue is still unresolved. There were also some issues with cultural parades causing violence. In this regard we still have conflicts over identity.

Catholics and Protestants are still segregated. They live apart, socialising, working, and learning in different places. This will take generations to change. The power-sharing government was criticised for not tackling social segregation. This is a picture of a peace wall between Catholic and Protestant areas. These walls were created to protect people, and to an extent they did, but they continue to keep people apart and prevent interaction. They are a symbol of ongoing division.

Paramilitaries still exist, controlling working class areas. They control the drugs trade, organised in a mafia-style way. War murals are a way of marking territory and showing political messages. They are still an active thing.

To some extent we now have new divisions: class, race, and gender. These are not really new divisions, just that we are now more aware of these groups, and a lot of immigration to Northern Ireland has brought new tensions. There have been racist attacks. Northern Ireland is a traditional and patriarchal society. Women are very much underrepresented in various parts of society. These are all parts of the debate that we are having on the new Northern Ireland.

Dealing with the past remains a problem. How do we deal with the legacy of the conflict? How do we move on? Do we need a truth and reconciliation commission, like, for example, South Africa? This debate is still ongoing. Currently, there are some government proposals of what to do with the past. These include a moral history

archive, which would be a mechanism for retrieving information. Some victims of the conflict want justice, some want information about what happened to their loved ones, some want to move on and forget everything. There are so many different views. It's amazing that 20 years after the agreement these issues remain unsolved. So there is a debate on how to tackle these problems and face the future.

Finally, we have this new problem of Brexit. Brexit has impacted the peace process in a number of ways, some still yet to happen. One of the main fears in Ireland is that Brexit will create a hard border. During the conflict, when you crossed the border there were queues, there were security checkpoints, and there were military watchtowers. The peace process did away with all of that and now when you cross the border, it is invisible. However, now some people are worried that when the UK leaves the EU there will be some kind of security or trade checks on the border, which could have a psychological impact. They could contribute to making people feel that their country is divided again and this could be destabilising. Even today, Brexit is having an impact on public opinion in the north of Ireland. The Good Friday Agreement said that Northern Ireland will stay in the UK for as long as a majority of people in Northern Ireland wanted to stay in the UK. Until Brexit, most people did want to stay in the UK. However, for a lot of people in Northern Ireland who like the EU and who want to stay a part of the EU, Brexit might make them more eager for a united Ireland. Therefore, Brexit could change the balance of opinion in Ireland and lead to Irish unity, which is an ongoing debate today. If Irish unity does happen some people will be happy and others will be very unhappy, so it could have a very destabilising impact.

So that's it. We have many problems to overcome and some that we're still dealing with, but on balance I think that Northern Ireland is a success story in terms of ending conflict. I'm an optimist and we all think that things will continue in a positive direction.

Dr David Mitchell delivers his presentation

Sally Holt: We'll now have 15-20 minutes for questions.

Participant: I believe that there was a big problem in Northern Ireland in 2012 or 2013. In our newspapers in Turkey there were stories about worries of conflict coming back. Can you shed some light on this issue?

David Mitchell: The flag protests, as they were called, happened in 2012-13. Yes, it was the most dangerous time since 1998. Belfast city council voted to fly the Union Jack, the British flag, on fewer days. Before this it flew every day, but the council voted to fly it just on some days. This was not a big change but for the Unionists this was a huge symbolic attack on their identity. There were violent protests and roads were blocked. There are still regular protests every Saturday afternoon outside of Belfast City Hall, but only a few people attend. This is an unresolved problem. The flag decision was a democratic decision by the council and it was symbolic of changing demographics, of the changing makeup of Belfast, and Unionists felt very threatened by this.

Participant: Thank you for your presentation. Do you expect that after Brexit, Northern Ireland will want to separate from or stay in the UK?

David Mitchell: Brexit is divisive. Historically, Unionists have not liked the EU. They're British nationalists. They're happy with anything that takes them away from the EU and that takes them away from the south of Ireland as well. Irish Nationalists will be very unhappy because they want to be closer with the south of Ireland. So Brexit will polarise people in the north. It remains to be seen what will happen. Since the Brexit vote, a lot of people have applied for Irish passports in order to remain EU citizens, even Unionists. The rule is that they can get Irish passports because they have been born on the island of Ireland. So I don't know. Until 2016, nobody was talking about a united Ireland in the short or medium term as a realistic prospect. Now everybody is talking about the potential of a united Ireland. I think if Brexit is not a disaster, if everything calms down, Brexit will not lead to a united Ireland in the short term, but I don't know. Nobody predicted Brexit, so nobody can predict the future of Ireland either.

Participant: Thank you for your presentation. You mentioned that there is still segregation between Protestants and Catholics, and also that there are debates going on about the past and tackling discrimination and segregation. Are there initiatives working on mutual understanding and reconciliation? Perhaps in the education system?

David Mitchell: Yes. In terms of education, the school system is not separated by law, but it is de facto segregated by religion because the Catholic Church runs Catholic schools, and then Protestants kids go to state schools. There is a system of integrated education, where Protestants and Catholics and everybody else are together, but it is only 6% of the school sector, so it is very small with minimal impact. Many people think that until education is

fully integrated, there will be no reconciliation in Northern Ireland. There are a lot of organisations working with the past. These include small groups who archive history, create memorials, and so on. There are so many views on what to do about the past. It's a very complicated field. Among people affected by the conflict, there are so many different perspectives, opinions, and issues. For example, the issue of pensions for those injured during the Troubles. Some victims did not want injured paramilitary members to get these pensions, because they didn't consider them innocent victims. So it's controversial. There are many peace and reconciliation groups doing really good work, which I'm sure you will hear about.

Participant: Are there any international actors involved in this process and what is their attitude?

David Mitchell: The main international actors were the United States and the EU. Neither of those had a direct role. The process was mainly managed by Britain and Ireland, but the US government was very encouraging and supportive. The EU provided hundreds and hundreds of millions of euros to grassroots projects geared towards reconciliation. So that's the international aspect, they created a positive relationship. There was never going to be a possibility of war between Ireland and Britain over Northern Ireland, and so there was definitely a supportive regional environment for the peace process with the help of the EU and the United States.

Participant: You said that there are new divisions. The attitudes towards other minority groups change from country to country. For example, in Turkey the Kurdish people are a minority group. Syrians are seen as a new minority group. What about in Northern Ireland?

David Mitchell: I don't know if this analysis is absolutely true, but I would say that most of the racist incidents or attacks in Northern Ireland took place in working class Protestant areas and there was a

lot of media commentary on them. Our problem was sectarianism. We didn't like 'the other side', now this has just turned into racism. People in Northern Ireland are not able to deal with difference. The problems that you have in Northern Ireland, in working class Protestant communities are the same problems found all over the world. Poor people who live in areas where industry is gone, jobs are gone, people are not doing well at school, it's hard to get housing, blame foreigners when they come in for their social problems. It's the same kind of mind-set that elected Donald Trump and, to some extent, voted for Brexit. In parts of Belfast and some other parts of Northern Ireland, foreigners have become the scapegoat for problems that are actually created by the economy and political circumstances and so on.

Sustaining Peace and Promoting Reconciliation, Sharing the Northern Ireland Experience and Youth Engagement Strategies

Talk and roundtable discussion hosted by the Irish Department for Foreign Affairs and Trade with **Áine Hearn**, Director, Conflict Resolution Unit; & **Eoghan Duffy**, Deputy Director, Ireland, United Kingdom, and Americas Division

Left-to-right: Kerim Yildiz, DPI CEO; Prof. Aşkın Asan, DPI Council of Experts; Eoghan Duffy; Áine Hearn

Áine Hearn: Firstly, welcome to the Department of Foreign Affairs and Trade. This is our headquarters in Dublin. We have a number of other buildings around the city but this is the main one. My name is Áine Hearn. I'm the director of the Conflict Resolution Unit in the Department. I'm joined by my colleague Eoghan Duffy who is the deputy director of the Ireland, UK and Americas division. Eoghan is in the political section of that division. Today I will outline the work of the Conflict Resolution Unit, which mainly focuses on issues of Women, Peace and Security (WPS) and UN Security Council Resolution 1325. I'll also talk about initiatives

focusing on Youth, Peace, and Security (YPS), and Eoghan will talk about what's being done in his division.

We are delighted to see this cross-section of people from Turkey, from different political parties and schools. We hope that you enjoy your few days here in Ireland. I hear that you're going to the Glencree Centre for Peace and Reconciliation later. They played an important role in the Northern Ireland peace process in the 1990s. I hope that you find what we say useful. I have a PowerPoint to go through and when I'm finished Eoghan will talk and then we'll take questions.

Moving on to our presentation and the role of women and young people in Ireland's foreign policy. Firstly, I will say that Ireland's approach to furthering international peace and security is multi-faceted. Our experiences and knowledge have accumulated through experiences of peace and reconciliation here on the island of Ireland, and this has contributed to our broadened perspective of the causes and aftermath of conflict. The Irish government sees the WPS agenda as an integral component to the conflict resolution framework. We also recognise the vital role of young people in conflict prevention and we are increasingly engaging with YPS initiatives, such as the YPS study which began in 2017, the results of which were recently published. We also have a UN youth delegate programme and we are also starting to make inroads into the matter of children in armed conflict at the international level. We also work with NGO partners who work in conflict prevention, to promote sustainable peace, and to combat violent extremism, focusing on the role of youth in these processes.

You may be aware that the guiding UN Security Council (UNSC) resolution on WPS was adopted in 2000, so it's now 18 years old. Following that, other resolutions were adopted which address issues around WPS, such as sexual exploitation and abuse, gender-based violence, and other such issues, with the last resolution being

adopted in 2015. All of these resolutions recognise the differing impact of conflict on women and girls and the critical role that women can and do play in peacebuilding efforts.

Someone once asked me, why bother with WPS? Women and men are both affected by conflict, but women are impacted more and they need to be treated differently. They also need to be included, both at the conflict resolution stage in any peace negotiations, as well as in any government that is formed afterwards. Women don't always have a voice so it is important that we are heard. As part of UNSC Resolution 1325, member states were asked to produce action plans, to say how they would enact the resolution. Ireland is on its second national action plan. It has four pillars; prevention; participation; protection and relief; and promotion. So what are they about? Prevention is looking at preventing conflict and also at women's role in preventing conflict; participation is about ensuring that women have a voice and an influence in the conflict resolution processes, and in the political processes that follow; protection and relief is looking at the protection and relief of women during conflict; promotion is about promoting women's issues through the process and afterwards.

In Northern Ireland during the negotiations, the women's team used the slogan, 'it is about us, not without us.' Women should really be at the table when these issues that will affect their lives are being talked about. When implementing the action plan we take a whole-of-government approach. This means that we link with other ministries that have a role to play when it comes to WPS, both on the island of Ireland and from an international perspective, for example incorporating women who are coming in as refugees. Every ministry involved in WPS has targets and indicators to reach and we map their progress as we go through the national action plan. We're about to put out a tender for the final review of the national action plan and we did a mid-term review of the action plan in 2017 to see what we needed to change. So, who keeps an

eye on all of this? We have an independent oversight group, made up of academics, NGOs, civil society, and relevant government ministries, which have a role to play in WPS. It is currently chaired by the former minister for justice, Nora Owen. Our national action plan is unique because it is both an international and domestic policy document. That means that ministries, such as health, social welfare, and justice are involved in the action plan and they all have a role to play.

Within this year's business plan at the Conflict Resolution Unit, we have many priorities. One of these is promoting women in mediation. This does not just mean the women who are present at the signing of an agreement, or in Track 1 negotiations. I'm also talking about Track 3 negotiations and women who are involved at the grassroots-level in sorting out community disputes. I know from the Northern Ireland case that this community-level negotiation was very important. We promote women's engagement in negotiations by funding organisations that are engaged in grassroots community dialogue, such as the Centre for Humanitarian Dialogue and other civil society groups. In June we held an event on women in peace mediation at Trinity College Dublin. We had speakers such as Professor Monica McWilliams, who set up the Women's Coalition in Northern Ireland, which was involved in the Good Friday Agreement. We looked at a number of issues related to women in peace mediation, including their role, why it is important to include women in negotiations, and how to increase their participation. In the afternoon we held a meeting of all of the international women's mediation networks. There are a number of them, the Mediterranean, the Nordic, the Commonwealth, and the EU networks. They came together to discuss the issues that we need to progress on.

The Conflict Resolution Unit also looks at YPS, which I'll deal with later, and countering violent extremism (CVE) and the WPS agenda. We have an international security policy division within the

Department of Foreign Affairs, which looks at CVE more broadly, but we look at it from the perspective of the WPS agenda. We also deal with the importance of engaging men and with masculinity. Men are also victims of conflict and we need to address that, we can't not take on board male issues. Finally, we are in the early stages of looking at the effects of digitisation and social media. This is where youth come in, they are the people who are most engaged with technology. We are seeing a growing tendency internationally of militant groups recruiting people into their activities online and through social media. This issue was taken up by Estonia last year during their presidency of the Council of Europe, and it is something that we are trying to follow-up on, but we are at the very early stages.

The next thing that I would like to discuss is the YPS progress study, which was conducted in 2017 and to which Ireland gave €100,000 in funding. The results that have come out of this have included greater calls for the involvement and engagement with youth groups in policy and design of peace processes. The report also concluded that there needs to be substantial investment in young peoples' capacities, agency, and leadership, which can be achieved through funding, network building and recognising the full diversity of youth and the ways that young people organise. An example of this is having this meeting today, bringing together young people from across different political parties and academic institutions. In addition, we need to prioritise civil society organisations that view young people as equals. I think that an important thing to say about youth is that, it is regularly seen as a negative force in conflict and not as a positive force. So we want to spin these perceptions towards the positive, to look at the skills that young people have and what they can bring to the process. After all, you are the next generation so it's really important that your views are heard.

The YPS report was developed with a uniquely participatory research process. This involved face-to-face discussions with

4,230 young people. The research was undertaken in 27 different countries, using surveys and mapping exercises. Country-specific research also looked at young people's participation in formal and informal peace processes and the relationship between the YPS agenda and issues around CVE, transitional justice, migration, and social media. I think it's a really worthwhile piece of research and most of it is available on the Youth4Peace website.

In addition, in the department we have a UN youth delegate programme, which advocates for young people to be agents of change and encourages them to be active global citizens through engagement in the UN. Our youth delegates represent Ireland here and abroad, promoting issues that affect Irish youth and issues faced by young people globally. Past UN youth delegates have spoken at the UN General Assembly, the Commission on the Status of Women in New York, the Web Summit, and they've participated in government delegations around the world, speaking on some of these issues. This year they launched a spotlight report on the SDGs, which focused on the issues and topics that matter to young people in Ireland. This programme is now in its third year and we find that it has been very beneficial. It's a partnership with the National Youth Council of Ireland. We find that they are good ambassadors for us globally, they have done some really good work for us in the UN and on the Commission on the Status of Women, and they represent the youth of Ireland very well. Usually at the UN General Assembly we host a side-event for youth delegates. Last year this focused on the impact of the media on attitudes towards refugees, migrants, and other vulnerable groups. As I have said, Ireland is increasingly taking in migrants who have escaped conflict, so having young people engaged with this issue is very important.

You'll see on our slide the cover of the book that they published. They looked at young people's understandings of the SDGs. I think that people sometimes forget that the SDGs apply to every

country. We're very honoured that one of our former ambassadors to the UN is also involved in the process of the SDGs, so we have a sense of ownership with the SDGs.

So what did they find in this report? Young people are a force for good, not bad; poverty and homelessness is seen as a priority; the SDGs should be mainstreamed through government; and education is central to tackling YPS issues in Ireland, I'm sure that this is also the case in Turkey and globally. We find in Ireland that the role that education has played has been instrumental in our economic success. We have free education until the tertiary level, and we have one of the best educated workforces in the EU. Through that we have also been able to attract foreign-direct investment. We also lose a lot of people to other countries, but that is part of it and it is something that we have to adapt to.

Regarding children in armed conflict, we are looking at the protection and promotion of the Rights of the Child. This is a key priority for Ireland so we work with our human rights unit to promote that on an international level. We see education as a key factor helping to prevent conflict as well as in peacebuilding. Access to education is vital in preventing the recruitment of young people into armed groups. The Colombian peace process has been a focus for Ireland and we are looking at the children who have been affected by that conflict. Within the government the International Security Policy Section and the Conflict Resolution Unit work very closely on all policies relating to children in armed conflict. We have supported Colombia at the office of the High Commissioner for Human Rights in addition to through the UN Post-Conflict Multi-Party Trust Fund for Colombia. We also fund NGOs, we partner with them on issues related to YPS. These include the Crisis Management Initiative, Crisis Action, the International Crisis Group, International Alert, the UN's peacekeeping support office, and of course the Democratic Progress Institute.

I've spoken enough, so are there any questions?

Participant: I have a question about education, since you mentioned its role in creating peace. Is there a kind of method or formula you use to create an education system that supports peace? How is it possible for young people to engage with a culture of peace when they are segregated in education?

Áine Hearn: I think you are referring to the segregated education in Northern Ireland? It's different here in the Republic. It's not really my area other than to say that, yes, there are schools that are segregated but some are mixed and its changing.

Eoghan Duffy: I can address that in my presentation but I think that it's a very important point to draw out.

Áine Hearn: If there aren't any more questions for me than I will hand over to Eoghan.

Eoghan Duffy: Good morning everyone. As I said, I work in the ministry that deals with the peace process overall, focusing in particular on Northern Ireland. I would like to do two things before I take questions. Firstly, I'll set out some of the root issues that resulted in the conflict in Northern Ireland. Secondly, I will look at the resolutions to those issues, in terms of what the government sees as the major issues in resolving the conflict from 1998 onwards. The Irish government is a co-guarantor of the Good Friday Agreement. The Agreement is the bible for how the peace process works in every dimension – in Northern Ireland, in the Republic, in north-south cooperation, and in the east-west relations between Britain and Ireland. We have a role in that agreement and everything that we do and say on Northern Ireland is from our perspective as guarantor of that peace settlement. Although Northern Ireland is a different jurisdiction, the government of Ireland does have a role and a standing to engage in issues in Northern Ireland, because we are linked as an authority in the agreement.

Participants sit alongside DPI Head of Turkey Programme Esra Elmas

So starting with the basic causes of the difficulties in Northern Ireland. How many people here think that it was a religious conflict, and how many think that it was political? Can I have a show of hands for religious? [no one puts up their hand] Okay, it appears that you're well informed! The Troubles are often misunderstood as a religious matter. There was a sectarian dimension to the issues that exacerbated the tensions, but fundamentally political divisions have caused the conflict, and the need for a sustained peace process over the last 20 years. I think that those political issues are really unresolved issues from the time of Ireland's independence from the British Empire in the 1920s. When the Irish state was created in 1922, two states were created, Ireland and Northern Ireland. Northern Ireland remained part of the UK because a substantial section of the population in Northern Ireland identified as Unionists and wanted to be a part of the UK. During the struggle for independence, the state always had the ambition that the northern part of the country would and should be part of a united Ireland. One state for all of the people in Ireland. A substantial minority of the people in Northern Ireland also felt that. These

were the Nationalists, who looked to the Republic of Ireland as their national and political home. From the start there was a difference of opinion between the Irish government and the United Kingdom about what Northern Ireland was and where it should go. There was also a more intense difference of opinion between those two communities in Northern Ireland.

So that is the root of the conflict, an unresolved issue from 1922 onwards that was never fully addressed. This issue was then exacerbated by the way that Northern Ireland was run in the first 50 years of its existence. The majority in Northern Ireland, the Unionist community, were able to exercise their majority power over how Northern Ireland was run. Importantly, there was always a majority Unionist administration in Northern Ireland at the highest level. Issues around access to housing, access to education, and access to training also became controlled by the majority section of the population in Northern Ireland. These experiences exacerbated the initial differences of opinion between the two communities in Northern Ireland. In the early years both the UK government and the Irish government didn't pay much attention to Northern Ireland. There was no trouble, the Irish state was consolidating and the UK is a global player, so it had other interests and concerns. Northern Ireland was left alone and these problems and practices were allowed to fester and worsen until the late 1960s when deep disagreements between the two communities emerged, quickly leading to violent conflict. This started with civil protests, which quickly moved to violence on the streets and onwards to the emergence of paramilitary activity on both sides. That conflict remained unresolved, and continued to affect people for 30 years, from 1969-1998.

30 years is a long time for any conflict to take place and it had a particularly deep-rooted impact in Northern Ireland. Although the violence that occurred was relatively low-level, Northern Ireland is a small place, the population is small, a lot of the country is

rural, and often the two communities live side-by-side, they're not separated territorially. They live as neighbours, in the cities on streets alongside each other, and in the countryside on farms that are alongside each other. They were very close to each other and so the violence was all the worse because of that proximity. It is important to say that although the conflict was centred in Northern Ireland, it spilled over into Ireland, where a number of terrorist attacks killed significant numbers of people, and also into Britain, where again a number of terrorist attacks happened with significant casualties. That conflict lasted for 30 years, peace was essentially achieved in 1998 with the Good Friday Agreement. There had been peace efforts from 1985, and even before that. A change that made possible the achievement of peace was more active engagement from both the UK and Irish governments and their willingness to cooperate to help Northern Ireland to resolve those issues that had never really been addressed. The Agreement that was reached in 1998 achieved the peace and resolved these issues in a more comprehensive way than had ever been done before and in a more effective way, in terms of popular buy-in and political buy-in.

We'll move onto the main elements of the solution that was achieved in 1998. I will simplify it a little bit and look at what I call the five Cs:

1. Citizenship. Northern Ireland has two communities, one looking towards the UK and one to Ireland. Both governments recognised that people in Northern Ireland could, if they wanted, be British or Irish citizens, or both, which a lot of people wanted. They have a right, which is enshrined in the agreement and the law that they can be British or Irish or both. This helped people to feel that their identity was protected and that their citizenship was secured, and it was important in diminishing the formal boundary between the two states.
2. Consent. There are two communities in Northern Ireland, one is slightly bigger than the other although they are

approaching the same size in terms of demographics. The principle of consent stated that the status of Northern Ireland could only be decided by the popular consent of the people in Northern Ireland. It wouldn't be decided by the UK or Irish governments alone, and it certainly wouldn't be decided by violent actions attempting to force a constitutional settlement. Everybody agreed that the only way that the status of Northern Ireland would change was through the principle of consent and a popular referendum in Northern Ireland to change that status. Again that provided those who looked towards the UK with a sense of security, while also providing those who looked to Ireland for their constitutional future with a sense of opportunity, with a sense of fair play, and with guarantees that the political process was open to pursue their constitutional aims if they could get enough support.

3. Constitution. This is related to consent. At the start of the Irish state in the 1920s, Ireland's constitution included a territorial claim to the whole island of Ireland. This was seen as an important protection for Nationalist communities in Northern Ireland, who look to Ireland for support. It was seen as a threat by the Unionist community. So as part of the recognition of the principle of consent in the Agreement, the people of Ireland, in a referendum, agreed to change the constitution to take away that territorial claim. In its place is an aspiration to Irish unity, but it was made clear that that aspiration could only be achieved on the basis of consent and on the basis of a reconciliation between all of the people on the island of Ireland. So this was a much more practical and realistic recognition of the situation, and importantly it required reconciliation as well as unity.
4. Consultation. The Irish government has a role and a standing in the peace process. Northern Ireland is a part of the UK, administered by the UK, with a local parliament.

The Irish government had a consultative role on how particular issues in Northern Ireland are dealt with. This meant that the Nationalist community in Northern Ireland felt that the Irish government could represent their interests and could play a part in seeing that issues in Northern Ireland were dealt with satisfactorily. This is a high-level political role, and it is reflected in our status as a guarantor of the peace agreement and as guarantor of the political process. This has been applied in practical areas. For example, in the reform of policing in Northern Ireland. As in any civil conflict, policing was a major issue that had to be reformed, and was successfully reformed.

5. Cooperation. Consultation is between east and west, between Ireland and the UK. Cooperation is between the north and south. If consultation is about high-level political issues, cooperation between north and south is more economic and practical. A pillar of the Agreement of 1998 is north-south cooperation. This involves the two administrations of the island, the Irish government and the Executive in Northern Ireland. They come together in the North-South Ministerial Council and they look at practical issues, such as rivers, roads, transport, the environment, and health. It makes a lot of sense in terms of practicality for these two administrations to work together, but there is also a symbolic, political importance, as the Nationalists in Northern Ireland and the people of Ireland can see the administrations cooperating.

These five Cs are at the highest level of the Good Friday Agreement and they made a critical difference to the achievement of a definitive peace in 1998. The last, and perhaps most important factor, although it doesn't start with a C, is power-sharing. The way that Northern Ireland was run previously had made people unhappy. One community with a slight majority was able to exercise undue control of resources over the minority community. Therefore, at

the centre of the Agreement is a requirement for power-sharing between the groups in Northern Ireland. That is a guarantee for both sides, because the demographics may change, and this has proved to be a permanent peace settlement, over the last 20 year, and into the future. Whatever happens, there should be protections for both communities in Northern Ireland.

Participants, including Prof. Aşkın Asan, and DPI CEO Kerim Yildiz engage in the meeting at Iveagh House

There are two other points to briefly touch on. Peace was achieved in 1998, but the peace process has continued over the past 20 years and continues today. All of the issues could not be resolved, and reconciliation could not be achieved in the Good Friday Agreement. This was because the two governments and the parties in Northern Ireland had to take a sequential approach to resolving these issues. So this includes things like policing, the decommissioning of weapons from paramilitary groups, dealing with investigations of deaths during the conflict, and also things like education. The political process has been really successful in achieving and sustaining peace, but I think that it's fair to say that on the deeper, societal level, we still have a long way to go to achieve reconciliation between the two communities in Northern Ireland. This is at the political level, but also these divisions have passed

down through the generations, and young people are still working through those divided identities. Education is certainly an area where more needs to be done. Education tends to be segregated. The Irish government wants to support integrated education, but more needs to be done.

Participant: Segregation affects these relations. Education is a very sensitive area even when there is no conflict, the issues around who runs everything and who goes where. It is even more sensitive in a conflict situation. So I wonder, how can this issue be solved?

Eoghan Duffy: The issue of who goes to what school is sensitive in any society, it's a reflection of society. So it is something that needs to be solved.

Áine Hearn: Universities aren't segregated, and the recent figures have shown an increase in mixed-marriages, which before 1998 never happened, Catholics marrying Protestants. This is really good to see, and with those children going forward, it will be interesting to see what schools they go to.

Eoghan Duffy: The last thing that I want to talk about, because you will probably hear a lot about it when you go to Northern Ireland, is Brexit. From our perspective, it will affect almost everything. The Irish government is working across all issues to get a result that's as close as possible to the current situation that we have now. That is, in relation to the peace process and the economy.

Áine Hearn: I would just like to add that, on the WPS agenda, this is an issue of prominence. Last November we had a seminar with a number of civil society organisations from Northern Ireland around protection of WPS initiatives. The WPS national action plan covers the Republic of Ireland. The UK has its own national action plan which covers all of the UK, including Northern Ireland. However, when Ireland first looked at formulating our first national action

plan, we took an all-island approach. This was because the women in Northern Ireland been involved in conflict, so it made sense to us that we would look at the impact of conflict on women within our own island. To this day we work very closely with women in Northern Ireland on the issues of WPS. So we have been working very hard to ensure that we don't lose any of the protections for WPS. The Good Friday Agreement protects the WPS agenda and in the development of our third national action plan, which comes into place next year, we will again include women's organisations and academia from Northern Ireland.

Eoghan Duffy: The EU is about diminishing the significance of borders, diminishing the significance of territories, and allowing people to move and work wherever suits them best. These are all the things that the peace process has addressed in terms of citizenship, cooperation, and consultation. All of the things that the EU does has helped those drivers of the peace process to operate successfully. So our priority is that after the break there will not be an impact in terms of peoples' perceptions of how deep the peace process is, but also that elements of the peace process, such as north-south cooperation, will continue to operate.

Going back to the principles of consent. Brexit does seem to have raised the question of engaging the principle of consent through a border poll. This is a provision under the Good Friday Agreement, which could assess the people of Northern Ireland's willingness to reassess the constitutional status of Northern Ireland. This has become a much more pertinent question than it had been before, because so many people don't like Brexit. Although again there are divisions between the Nationalist and Unionist communities, who tend to take opposing views on Brexit. From the Irish government's point of view, Brexit should not be used as an excuse or a trigger for a border poll. Brexit is about the European Union, it's very practical and it has to be done right. The question of the constitutional status of Northern Ireland is much more to do with reconciliation.

That is enshrined and recognised in our constitution and that is why, whatever others might say, from the point of view of the Irish government and the UK government, this is not the time for a border poll and another referendum on a deeply complex issue.

Áine Hearn: The floor is now open for questions.

Participant: Many thanks for your presentation. I'd like to ask two questions. Firstly, for Eoghan, you used the term 'terrorist'. I would like to ask, do the Irish government describe the IRA as a terrorist organisation or do they describe the attacks as terrorist attacks? My second question, I would like to understand what the Irish people think of Northern Ireland. Do they still think of it as land that was conquered by Britain? Do they still think that it is a territory that belongs to Ireland?

Eoghan Duffy: In terms of paramilitary actions, whether by the IRA or by Loyalist groups on the other side, the Irish government has always condemned all forms of violence. Whether you call it terrorism or paramilitary violence doesn't really matter, the Irish government has always been completely opposed to any violent actions in Northern Ireland. This opposition lasted from the foundation of the Irish state in 1920 to 1998. That was also the view of the majority of people in the south, and also the extensive majority of people in Northern Ireland. We recognise that the Troubles in Northern Ireland were very broadly experienced and so to some extent it is important to use words that can support the peace process. I think that is why you don't always hear the word terrorism used, but instead the term paramilitary actions.

In terms of the views of the people in the south. I should have mentioned that one of the major legitimising factors of the Agreement was that it was approved by both the north and south. A referendum in Northern Ireland approved the peace process by 74%, while a referendum in the south on the constitutional change in Ireland that I mentioned earlier was approved by 97%.

This shows the overwhelming support for the peace settlement in the south. Part of the peace process involved recognising political complexity and the de facto reality that Northern Ireland is part of the UK, although the Irish constitution still contains the aspiration to achieve unity through reconciliation.

Participant: My question is about consent. If a new referendum on the border was to be conducted, how would it be carried out?

Eoghan Duffy: This is all written down in the Agreement. The border poll can be called if the British Secretary of State believes that there could be a majority in Northern Ireland in favour of changing the constitutional status of Northern Ireland. The precise measure of that is not defined and is probably a political judgement. The referendum can be held at any time, but there hasn't yet really been clear evidence that a referendum would change the political status. That still remains the case. The discussion about a potential border poll in the years ahead remains very much just a discussion between the political parties, civil society, and the media. The decision lies with the UK government, and the Irish government has not called for that.

Participant: My question relates to digitisation, social media, and the impact on youth and countering violent extremism. Are you looking into the positive aspects of social media?

Áine Hearn: Within the Department, CVE is mainly the focus of the International Security Policy Section. Our concern is whether YPS issues are addressed in relation to CVE. Digitisation is an EU-level project, Estonia brought this forward in the WPS agenda. Social media has good and bad sides. We hear about fake news, Facebook's legal problems, the manipulation of opinion that goes on, etc. but we are also looking at the positives. An example of this that was presented to us was in Tunisia. Local, unemployed youth devised a mapping system to chart their local area what services and

facilities existed and they took this information to the council. This is an example of using the ingenuity of youth to find solutions in local communities through democratic, rather than violent, means. They were showing, we're here and we have ideas. So that is one example of galvanising the positives.

Digitisation is a global issue that is coming to the fore right now, particularly in relation to young girls and with CVE. If you go from the UK to Syria and then return, what happens? You're put in prison. This isn't helping the situation. We need to work with young people to find out the cause of these issues instead of coming down like a sledgehammer. For us the important question is, how can we engage with that at a strategic level? Is it through statements and resolutions at the UN level? Is it through mechanisms within the EU? We're trying to get a common approach, bringing WPS into gender as well. Currently, WPS stands alone, then there are policies addressing gender, and then gender equality, and also CVE, we need to have a common approach and we're involved in working on that.

Participant: You have talked about women's networks. You have a separate youth and women's programme; you tend to deal with them separately. So is the YPS programme being mainstreamed into the WPS programme?

Áine Hearn: We look at them as pillars of our overarching policy. While you may have a pillar of YPS and a pillar of WPS, there has to be an interconnectedness of the two, so that you can work across themes rather than pillars. Particularly around WPS, there are loads of groups that have sprung up over the last few years. Sometimes you go to these groups and ask them, what is their utility? How are we going to push this forward? We need to garner this momentum and make sure that these groups have a focus. In two years' time, it will be the 20th anniversary of UNSC Resolution 1325. It is important that we ask what we want to see achieved by 2020. For a number of reasons, only 17 member states have action plans on 1325. For

example, in Poland 1325 is not addressed by the ministry of foreign affairs but by the department of national security. We're trying to assist Poland in developing a national action plan on WPS, and so they are joining us in our consultations on our upcoming national action plan. Therefore, even though the resolution is 18 years' old, in many places it's still new, it's only developed traction within the last eight years, and countries are only beginning to wake up to it. The UK and Denmark are on their fourth national action plans, but that's it. So if each plan lasts three years, that means that WPS has only really had attention from countries for the last 12 years.

Participant: Legal processes are often left hanging, is there a unit that supports people legally? What is the position of men and women in foundations that work on issues of gender and is the glass ceiling an issue?

Áine Hearn: We are beginning to look at the ratio of women on the boards of the organisations that we fund. However, we have only really begun to look at that in the last year. For example, our defence force is unique in that it has its own national action plan for WPS. They are actively recruiting women, I think that currently 6.7% of the defence force are women and they are aiming for 12%. As well as actively campaigning, they are also running training courses for women to prepare them for the fitness exams, which are part of the entry requirements. They are also bringing in family-friendly policies, for example, both men and women who have a family can apply to go on peacekeeping missions for only three months, rather than six months. So there the defence forces have definitely revised their strategy to try and increase the number of women in the defence force.

Within our own department we have improved in tackling the glass ceiling. In recent promotion competition, there was a 50/50 gender balance, possibly even with more women, at the director level. The department has a lot of policies that encourage women

to come in and stay here to develop their career. We have a lot of family-friendly policies. For example, if you have young children or an elderly relative, you can take a shorter working week.

Across civil society the issue of the gender balance on boards has become the focus of attention. I still think that we have a long way to go. I have been in the civil service for the last 40 years, and the changes that I have seen in the last 10 years have been amazing. These changes have made it easier for women to come in and ascend through the ranks more quickly.

There is no legal requirement for boards to have a gender balance but there is increasingly a moral requirement. I should say that at one point not too long ago in Ireland the attorney-general, the police commissioner, and the chief justice in the supreme court were all women. We do still have a low number of female Members of Parliament but there have been some changes. At the level of local elections, a quota system has been introduced, so that in order to secure funding, political parties have to put forward a certain percentage of female candidates. The issue of bringing in quotas for women is up for debate. There are two sides to this debate, some women don't want people to think that they are only in parliament because of a quota. There are also those of us who say that quotas for a short period of time are good because they get women in.

I think that there is going to be a change in politics in Ireland. The number of young people who are engaged in politics has been amazing and it is something that we have seen in recent referendums. In the last referendum there was around a 70% turnout, which is very impressive as some of our elections only have a 39% turnout. This represents a huge increase, especially from young people who are getting involved in issues that concern them and their futures. After the last amendment to the constitution the political parties realised that the youth in Ireland were engaged in politics, since then there have been a number of training weekends aimed at

supporting women who want to get in to politics, and they have been very popular. The glass ceiling isn't fully broken when it comes to parliament, but changes are taking place in the higher echelons of the civil service.

Participant: I have two questions. Did youth support for violent activities change after the Good Friday Agreement? My next question is about language, is the Irish language privileged?

Áine Hearn: Under our constitution the Irish and English language have equal status. All of our road signs, our acts or parliament, and our government reporting are produced in both languages. As you will see, Irish is not commonly spoken, but there are certain regions where it is. We call these the Gaeltacht areas. All schools teach the Irish language up until University level. I can hold a conversation in Irish. To become a primary school teacher, you must be able to speak Irish. It is very much still a part of our culture. Some people say that it's a dying language, but it's great because when you go abroad nobody knows what you are saying!

Eoghan Duffy: Your questions are interesting to take together in the context of Northern Ireland. As I said, on both sides of the community the paramilitary groups that were engaged in violence were always a tiny minority. There was never broad support for them on either side. The Good Friday Agreement has been really successful in bringing in all communities to the peace, all sides were represented in the peace settlement and this has been really successful. Over the years we've seen that buy-in and participation in the structures established by the Good Friday Agreement has broadened.

Not all of the parties cooperated from the start, but the Agreement has worked by encompassing everybody, all actors and all opinions. Only a tiny minority, a matter of hundreds, don't accept the settlement as it is today. Young people in Northern Ireland, as they

are in Ireland, are more engaged with social and cultural questions, which were left unresolved because of the political differences. An example of this is language as we have just discussed. Social issues are part of our modernisation here in Ireland, social issues like marriage equality and reproductive rights. These issues remain very much political issues in Northern Ireland, although in a way it's good because they are 'normal' issues, debate isn't always divided along sectarian lines.

Áine Hearn: I think we will have to end the discussion there. I will be staying around so if you have any more questions that you want to ask me, please do.

Áine Hearn and Eoghan Duffy gather with participants and DPI staff on the main staircase of the Department of Foreign Affairs and Trade building'

Developing Communities and Cross-border Relations through Inclusive and Diverse Youth Initiatives

Talk and discussion at Youth Action Northern Ireland, Belfast, with Martin McMullan, Assistant Director, & Northern Irish youth

Martin McMullan (right) delivers his presentation with the assistance of Youth Action worker Paddy (centre)

Martin McMullan: Hi everyone. Practically, we want this meeting to be a conversation together. I have some PowerPoints and video-based work to help discussion. We'll keep the conversation paced, for the interpreters that'd be great. For the last few days you have been in the Republic of Ireland and you are welcome here in Northern Ireland. It's a unique region, some of us have grown up through the conflict, all of us live with the aftermath, which

still remains today in a city that's changing. Belfast is a changing, prosperous city, but still there are legacy problems such as poverty, unemployment, and issues around mental health and wellbeing. A snapshot of the reality is our education system; we still live in a segregated society. Even though we've moved forward since the Good Friday Agreement, we still live in a very divided society. Here is an example, 94% of pupils go to a religiously segregated school, only 6% are in integrated education. Our schooling is very separate, the Organisation for Economic Co-operation and Development ranks Northern Ireland 32nd out of 34. We have separation in terms of sports, culture, and identification, that is identifying as British or Irish or Northern Irish. In terms of mobility, 50% of young people would not travel to the other community. This figure rises to 88% at night time. Young people would not move between communities at night time.

With the situation as it is it's hard for young people to build relationships, even to go to other communities for jobs or relationships, they fear how it might be received in their own community. Duncan Morrow, an academic and peace worker, has talked about the notion of this "just in case" mentality. Young people feel there might be repercussions for stepping out and being different. Louise Malone had a similar project, it's always in the back of your mind. Is it safe to go there? Is it worth it just to have that friend or that job?

Belfast has a lot of peace walls, divides within the neighbourhoods. Physical walls, physical demarcations between communities. So that will be interesting for you to see in your visit, that physical divide between nationalists and loyalists. In 1998 there were about 48 or 49 walls, since the Good Friday Agreement there are twice the number of barriers in Northern Ireland. Sometimes it's subtle; something like an estate developed a certain way. As an example of how divided we can be, even the cemetery, even 6

feet underground there's a wall dividing the communities. Even in death we're separate.

As well as the physical separation and the physical divide, there is something about how we look to each other. In Northern Ireland there's a telling process, Frank Burton talked about it. Within 2 minutes you can identify whether someone's Catholic or Protestant. How we do that is based on their name, their school, their abode, their pronunciation of words. It's a subconscious process. Young people talk about other identifiers, like school uniform, what religion or national identity. There are other examples too.

Something we live with is sectarianism. Sectarianism is basically prejudice and discrimination based on religious or ethnic identity, such as nationalist or unionist, Irish or British. It brings into play elements of territory, issues of who owns what and who was here first. "We were here first, not you." It's based on a hatred or distrust of another community. It's something that lingers in society. Even young people of 16 years of age can have these views.

Let's talk about the relevance of the conflict to young people. 20 years on from the Good Friday Agreement, young people have supposedly lived through peace times, but has it really been peace? Here are some quotes.

When we asked people: "Does conflict affect your life?" They usually say no. "That's not our burden, it doesn't affect us." However, with a little further probing and investigation, by asking more questions about what they think of the communities, about the flags, young people can tune into the ways that they are different. "We're not really living in peace, it's separate, but doesn't affect us directly." "I take the long way home to avoid the others. You can feel a change in the atmosphere."

Belfast city centre is a great example. To an outsider it all looks the same, but young people notice little nuances. These are things adults sometimes can't see. What seems neutral or shared isn't as it first appears. This is an interesting quote: "It happened but you don't talk about it." Community pressure to identify with a particular community can be strong and thus it's hard to step outside that.

Young people are asking, have things changed? They can change quickly. For example, a few years ago in the census, they introduced the option of a Northern Irish identity. A few years later, a poll was conducted on this and they found that the proportion of people identifying as Northern Irish had actually decreased. The reason for this was the dispute over the flags. This dispute was about the decision to decrease the amount of time that the union flag flew over Belfast City Hall.

The incidence of the flag coming down caused thousands of UK flags to be put up around Northern Ireland. This event made young people very strong in their national identities. We'll pause at this point and open up the floor for questions.

Participant: What confidence-building measures could be taken to build trust between communities?

Martin McMullan: We have to bring young people from different groups together. Our town also has a large number of ethnic minority communities as well. Our youth centre brings young people together for different reasons. We have things like radio stations and health workshops. People who come to these love coming together and making friendships, but when they go home to their communities, their families might not approve. Building trust is a slow process across generations. I worked on a project that helped young people challenge the concepts and question the ideas about who they can and can't be friends with. These young people

were born after the Good Friday Agreement, so their experiences are different. We have to keep asking questions and challenging ideas and young people need to know how to respond to these situations. Whenever we work with the schools, they always send the good kids to our events, but we want the challenging kids, they're the best.

I'll now talk about this contact. What does it look like? Young people coming together to address common issues. Are there opportunities for democracy building over concepts like flags and emblems? Research carried out a few years ago showed that 48% of youth had never been involved in an integrated project, they hadn't met someone from the other community. For many young people the reality of addressing this can be very difficult. Safety is our primary concern.

One of our programmes is called 'A Game of Three Halves'. We teach young people new sports and organise visits across the wall. This programme gets rid of fears and negative emotions, the young people involved can have these difficult conversations. Young people are all the same, they like soccer, they like music, they fancy someone from the other community. We try to take them out of their comfort zone. Poverty and economic deprivation are big issues. The statistics show deep division so we're fighting that and creating spaces for young people. At the weekend they mix and dance and love each other, but when they go back home, that's when it gets messy. We bring kids on retreats, give them a space to be free and have good craic. Have you learnt this word 'craic' yet? It means having fun!

There are so many good things happening with young people in Northern Ireland, cross-community work focused on changing attitudes, but sometimes it is frustrating and difficult. Emphasis is put on young people to create change and we are trying to

give young people the skills to be leaders. We're trying to change sectarianism from the inside and it's a big dilemma. There's an elephant in the room of who you support, the UK or Ireland. How do we create reconciliation in such a divided society? This is a big challenge that we face.

Participant: I have read about festivals here, so even when having fun are people divided?

Martin McMullan: Well, for example we have a performing arts theatre here. Young people come together for these events but they do know who's Catholic and Protestant. In my research I have found that they do suss each other out, it's not a huge issue but they know about each other's religions and identities. In Northern Ireland there are big traditional festivals, like St Patrick's Day on 17th March, the 12th July parades, and the eleventh night, the Orange festival, the commemoration of the Battle of the Boyne. In my opinion, these festivals are very exclusive, particularly the Orange festival. It celebrates the Protestant victory over Catholicism. For me, it is a festival that I find very hard to join in with because it is celebrating a victory over my identity. Are there any other comments on festivals?

Sean (Northern Irish youth): From my experience, festivals within communities do receive state funding but they are segregated and that feeling of division is still evident at them – there are festivals for Catholics and festivals for Protestants. There are other festivals, like music festivals, which usually mix things up. Both of these types of festivals exist in Northern Ireland.

Martin McMullan: Some of the cultural parades are contentious, they parade through the other community's areas. The people involved say, "We've always walked this path, so why should we stop?" This is a challenge for our society, we are a shared society

and we have to learn to compromise on some things and know what's right, what's wrong, and what's provocative, like playing provocative music. We have to work around what is acceptable and what is not and reach a compromise.

Participant: The society in Northern Ireland went in a different direction from that of the Republic, as well as of Britain. Is it possible to describe or predict a future national identity for Northern Ireland that is different from an Irish or British identity? A Northern Irish national identity.

Martin McMullan: I think it's very difficult to take a stance on that. Everyone has a different standpoint on that issue, everyone sees it differently. This carries through into the work environment; people don't want to upset a colleague from another community. Football is an interesting example of this, the divide between supporters of the Celtic and Rangers team. I'll bring Paddy in now to discuss his experience.

Paddy: Growing up in Northern Ireland, I wanted to play football. At 12 years of age I had my first contact with a Protestant. Even when you're in there, in the teams, people ask you where you're from. The development squads are meant to take that division away, but you keep that identity and people work it out. You think you're leaving it behind but there's automatic separation. You think sport takes it away, but there's no dialogue. When you go back into the community, people say "Why are you wearing that?" (referring to a particular football shirt) People in my community would shout at me, and I was only 11 years of age.

Martin McMullan: Paddy told me that although he'd support the Northern Ireland football team, he wouldn't even go to for a drink with Northern Ireland supporters. The reality is that it isn't necessarily safe. Paddy lives in north Belfast, in the interface area,

where there is a lot of deprivation.

Paddy: I used to work in an off-licence and I changed to another job, working in a Protestant area. I had to change my name; they said you can't be called Paddy anymore. And it was only a stone's throw away.

Martin McMullan: So this may all seem quite heavy but young people are agents of change; young people are moving things forward. Paddy here is a volunteer, working in the community. He works for Youth Action; we're a charity, an NGO. He does work in Peace First.

Paddy: It's an organisation that brings people together from all around the world. It's great, you meet people from Africa and the States and more places. It allows us to come together and share ideas and aim for change within society.

Martin: So we have some examples in the room of different peace activities. Leanna, can you tell us something about Peace 4?

Leanna: This is the young people's strand of the European programme, it involves a lot of contact between young people, over 15 hours a week. It gives young people the opportunity to build meaningful relationships. We aim to build relationships to fix the divides over these engrained issues. Recently I have been gathering stories about the impacts of these projects, and young people have talked about forming friendships that they never thought possible before. Now they can sit in areas where they wouldn't have dared to go six months before.

Martin: The councils have money to invest in young people. Youth have been made a priority in Ireland and in Europe. Now and in the future.

Participants engage in a Q and A session at Youth Action

Youth Action Worker: So I run one of these projects, and next week my group and another from the Republic of Ireland are going for a residential stay. The groups come together and share stories, work on projects, have good craic, and develop meaningful friendships. We focus on peace and citizenship, but also on individual development. Jane here once couldn't take a taxi, but now she leads projects and I'm so proud of her. Okay, I won't embarrass her anymore!

Participant: Is there sometimes a negative reaction from parents and the families of the people involved in the programmes?

Youth Action Worker: We target 16-24 year olds but my past experiences have been positive. They say "My mum can't believe it!" and they're very supportive.

Martin McMullan: In our work on changing young people's attitudes we do see that there are various paramilitary groups present in communities who can have a negative impact. They say "No, you're not welcome." They see our agenda as too liberal

and as a different road from their ideology. It's a difficult thing to negotiate with the gatekeepers.

Participant: Is this the first generation since the Good Friday Agreement?

Martin McMullan: Yes, we're on the first generation now.

Participant: What policies are there for integration?

Martin McMullan: Policies have been diluted and weak. A problem has been a refusal to name the separation as the issue. Sectarianism is the number one hate crime, followed by racism and homophobia. Unfortunately, it sometimes gets all grouped together into policy. The best way to bring about change is from the ground up because it's not coming from government policy.

Participant: You talked about festivals, are there examples of initiatives involving diversity projects, multidimensional stuff with people from different backgrounds?

Martin McMullan: The culture night in Belfast is a good example. It is an evening of diversity with food, drink, arts and craft, a family event. It showcases what the city has to offer; more than just the two poles. The challenge is how to create a more inclusive society with intermingling cultures. We need to address these issues around separate education, separate work environments etc., it needs to be dealt with.

Participant: I realise that there is separate schooling, but what about the curriculum? Are children taught different narratives?

Martin McMullan: They are taught about different histories. What are people's perspectives?

Sean: It gets generalised in schools. One curriculum across both communities. The topic gets largely avoided in schools and what kids learn is usually from their own parents, their communities, and older people that they come in contact with.

Martin McMullan: Whether it's Irish or British history, as youth workers we want to open up and listen to new narratives. Young people might not want to tell their stories because they're not 'sexy' enough. One young person I know had a story of their uncle getting murdered, it was harrowing, and other people feel that they couldn't match up to that. It's also possible that they might get bullied, so storytelling can be a challenge. Everyone has a story to tell, I think that young people do want to be here, but it can be difficult to speak up. Even by just coming into the building, young people are showing that they want to be a part of this. Young people have told me that they believe that Catholics and Protestants should socialise more. However, beyond this contact, we also need constructive discussions. Music and drama are great, but young people also want constructive discussions about what really happened and what it all means. They often ask, "what did my parents fight for?" This responsibility is a heavy burden to place on young people. They think, "it's not up to us to do anything." It's up to everyone to work together. There are programmes like peer mediation programmes, and once you get involved it's infectious and you want to keep on going.

Once young people begin to engage, they really enjoy this sort of work. Obviously, there are political concerns, young people want politicians to constructively engage with this work. As a youth worker trying to get people involved, the challenge is, how do we make it relevant to young people? How do we tackle the real problems? Once they understand it, they want to make a change. As youth workers, we cannot be complacent. In the 1980s and 1990s youth work really led the way in peacebuilding and it has fallen off the agenda somewhat. Matt Millican has claimed that he now finds very

few educators who have the skills, knowledge, or expertise to do this kind of work anymore. For example, I heard from a girl who said that she was on the bus and heard sectarian abuse and didn't want to confront it. Matt talks about how silence enforces sectarianism. People have talked about how, in today's neoliberal world, there has been a commercialisation of peace. It is now like an IKEA flat pack. People come over from the USA with their agendas, telling us how to do things, but these ideas don't fit with our indigenous dynamics and our local context. It is important to find a middle ground and in youth work we need more opportunities to share with one another. We need to be spending more time assessing our methodology, our content, and our impact, but in reality we live in a world of high-level outcomes, agendas, and strategies that make this assessment difficult. We need to retain a purposeful plan and keep an eye on our aims.

Smyth has talked about three levels of peace. The first is peace-keeping, these are 'diversionary' schemes such as sports, summer schemes, and projects not directly related to peace. The second is peace-making, which involves deep discussions of a difficult nature and facilitating understanding. Finally, there is peace-building, which includes democracy-building youth work and promoting the core values of democracy.

In my opinion, peace-building is where most of the work for peace takes place. In peace-making you have a vibrant clash of opinions on contentious issues.

Tomorrow it is Pride in Belfast, so this is an example of young people and the whole community being presented with these changing values. Young people are interested in social issues, environmental issues, issues on so many different fronts, and we're in the early stages of this all. I think that's the end of our time, so thank you all very much for coming.

Participants pose for a group photo with Youth Action staff and Belfast youth

Meeting at Stormont Castle with the Northern Ireland Executive Office

Talk by Grainne Killen, Director, Community Relations Branch

Grainne Killen welcomes DPI participants to Stormont Castle

Grainne Killen: Hello everyone and welcome. Where you're sitting is where the government meets when it comes back. I'm sure you've heard a lot about the peace process and where we've come from to get to where we are today. A lot of the headlines focused on the Good Friday Agreement and the institutions that were set up. At the community level, there's still work going on to fix issues of trust. The agreement was endorsed by 72% of voters in Northern Ireland, but it didn't address the legacy of conflict. Prisoners were released, the police service was reformed, weapons decommissioned, but there wasn't a programme to tackle reconciliation. From 2013, there was a project to deal with education, housing, youth training, and sport. This project was called 'Building a United Community'. It's

annual budget was £20 million a year. We're a small place and £90 million came from the EU with significant funding from the UK government. It's an ambitious programme focused on improving relations. It's based on the equality of good opportunities and the belief that a society is strengthened by diversity, that diversity should be celebrated and not seen as a cause for conflict.

It's essential that we're making the changes that people need. We need to know what does and doesn't work. In our work we have four key priorities and then seven separate programmes that touch on every area of life. Education is currently segregated and we are focusing on changing that through shared education. We also want to prepare kids for the world of work. They often gravitate towards their own areas where they feel comfortable, but these programmes are designed to bring people together. The vast majority of housing is single identity; people stay in their own areas. In response to this we try to develop shared housing schemes. We also develop sports programmes and music projects to bring together young people. People call the barriers between communities, peace walls, but I call them interface barriers, they are nothing to do with peace. One of our programmes is trying to remove these barriers. There are two more projects that we work on. One of these is, we organise a series of camps for children in the summer months. 17,000 children from both communities take part in these camps. They work in their communities to develop social action projects. These projects that I've spoken about won't make the changes needed but they will create the conditions for this change.

Here are some examples of our projects. We have a campus programme, bringing together children aged 11-19. In terms of shared communities, we have our shared housing programme. So far we've completed 10 housing projects, this has involved 800 houses and 120,000 social housing units. Overall, this is a tiny number and to change the housing situation in Northern Ireland

will take many, many years, but we've made a start and it's progress. We have moved 13 interface barriers overall. Some have been reduced in size, some have been remodelled, and some have been taken away. Before we can take them away there has to be a lot of engagement with the community and the police. Some of these barriers have been in place for 40 years, people grew up with them, they see them as a type of security, they don't want them to be taken away. We also use sports and the arts to remove barriers. Far too often music and song can cause divisions, so we want music to bring people together instead.

With all of this it's important to know what works and what doesn't. How do you know that what you're doing is the right thing? Back in 2012 we went out and developed a series of indicators. We went out to the general public and tried to get a feel of what was going on in the community. Every year we ask people, "what's your experience? Do you feel safe? Can you express yourself without fear of attack?" We look for sound evidence. There has been a slow but significant change in Northern Ireland, and things *are* changing here. While it is important to change attitudes, practical changes, how people live their lives, are more important. There have been reductions in crime, and particularly hate crimes. There have been reductions in clean-up costs. There has been greater community involvement in local activities. While this programme is driven by an executive board that sits around a table, we rely on the community and the voluntary sector to deliver these projects. We owe credit to the large number of community organisations who commit massively to this work. In the interface areas, they volunteer day after day with young people in difficult areas.

It's tempting to focus on what hasn't been achieved, but there are many reasons to feel pleased with what has been done here. We've come a long way since the Good Friday Agreement; I've personally seen massive change and Northern Ireland has transformed. Today,

Northern Ireland is a diverse place. I was at an event last week with people from many backgrounds: Russia, Pakistan, Lithuania, France etc. 20 years ago, you wouldn't have seen that here. We've also settled 1,000 refugees and we have an energetic multi-ethnic sector. This has helped Northern Ireland shift its focus away from divisions and become a more cohesive society, where everyone is free to celebrate their identity and differences, because they can unite us. It's important for communities and our economy that we create a society equipped for the future. Brexit has brought its own challenges, which I won't go into. I'm now happy to take any questions that you might have. Our website also has lots of documents that you can look at.

Participant: When I look at music, I see examples of how it brings people together. How can music cause division?

Grainne Killen: A lot of it is about perceptions of how it divides. Within Northern Ireland there's a tradition of marching bands and sometime the music they play is sectarian in nature. Music can be used to attack. There's a tradition in some sections of Ireland to commemorate participants of the conflict with song. That music is remembering those who were killed, and so playing it where it isn't wanted can cause contention. Within the unionist and loyalist communities, there are musical traditions. 99% of this music is inoffensive. We try to bring people together to play together. These are small steps, but they're worth it in the end. There is conflict around cultural expression, you'll see the murals tomorrow, there is conflict everywhere.

Participant: Why doesn't the Northern Ireland government sit? And where does the Prime Minister sit?

Grainne Killen: Northern Ireland is unique because we have two prime ministers, they are called the First Minister and Deputy

First Minister. As a civil servant I can't comment on the politics of the current situation but there have been challenges. It's been 20 years and I've seen a lot of changes take place. These have been longstanding, difficult issues that have prevented the government from doing its job. The issues are around culture, for example, the Irish language act is a sticking point at the moment. As a civil servant I cannot comment.

Participant: 94% of children are in segregated schools. So what steps are you taking to change people's mind-sets? How are you encouraging parents to send their kids to shared schools?

Grainne Killen: The best way to do this is to focus on exemplary projects, where it has been working. It's a tricky process and it takes time. We've introduced projects in nursery schools, we involve the parents, and we bring in both sides of the community, for example, with our youth camps. Education is like housing, it is separate and the rule of the church is intertwined. It can't be changed quickly. The buildings are owned by the church and other organisations, so it's a tricky process. Our shared education projects are going well.

As well as good relations, kids do better when they are educated together, they achieve more.

Participant: What is the content of the youth camps and who directs them?

Grainne Killen: We work with the department of education and the education authority. We've developed a programme that is flexible and that can be adapted to particular needs. The youth camps are administered by the Department of Education and the Education Authority, who work closely with the youth organisations. We invite youth groups to apply, they let us know what their plans are and how they'll involve all communities, then we allocate funding based on that information and we go and visit them to see how the activities are progressing and helping good relationships and development etc. We ask the children involved to carry out a social action project in their own communities. When they're out doing their activities we like them to be visible, wearing bright colours, sowing seeds in the community. They're fabulous; the project is great.

Participant: I'm curious. This talk is about Northern Ireland but we have Turkey in mind. Once we have a dynamic resolution process in Turkey, when people are in agreement about making changes, then we can achieve things. State bureaucracy was one of the obstacles to change. So when you evaluate the Northern Ireland case, it's directly related with being a civil servant in such a good place.

Grainne Killen: There are always obstacles to change. We have a budget of £20 million that we spend every year, and then £90 million from the EU and more from the UK. When you're asking community organisations to do programmes, and giving them money, there's always a layer of bureaucracy. It's a challenge with

so many different projects to manage. Not everybody is fully committed to this work, some people have been really hurt as a result of the conflict. When you've lost loved ones and you're asked to reconcile with these people, it's a big challenge. People have hugely suffered. I recently went to a remembrance event in Srebrenica. In Srebrenica this process involved people helping their neighbours and it's those small acts of courage, the key actors are people in communities who say "You see these kids, they should be working together not throwing stones." There's fatigue because people have been working on the ground, doing this peace work, for years. We have a strategy but no executive. I talk to community groups and they say "Talk's cheap, where's the political leadership?" The changes in the places where I grew up in are unreal, unrecognisable. We're in a better place, as a result of this journey. It's not about looking to the past; it's about moving forward. We can't right the wrongs of what happened here. We're here for the long haul; we're here for a long time. It has to be done, it won't happen by accident.

Participant: I want to ask a question about removing the barriers. We have heard that the barriers have been increased since the Good Friday Agreement. So what exactly is the nature of your work where you persuade people to give up the barriers?

Grainne Killen: We don't just rock up. We try to bring it all together. We work closely with the Department of Justice who go into an area, do a survey, talk to key people, and ask them what their fears are. A lot of people have no memory of the conflict, but they perceive a wall. Some of them are enormous; bigger than the Berlin wall. They grew up with these walls, they're part of their lives. We work with our departments and we ask: what would we put in the wall's place? We put in a community facility or a social enterprise. There are places in Belfast where if you want to go to hospital half a mile away you have to go 3 miles around the wall to get to it. We've taken some of those barriers away but

it's slow progress. We have put in additional security measure for some houses such as protective material and wired rails. This is not something I like doing but it's better than a big wall. We'll put in these measures if necessary.

We need agreement on both sides. This is the case for the shared housing programmes as well. It's not easy. There's a long way to go in terms of tackling interface barriers, some of them are tourist attractions now. You'll find them fascinating.

Participant: You said Irish language had a role to play in the formation of the state. What problems are you having?

Grainne Killen: The issue is to do with culture. At present there's a dispute with regards to the status of the Irish language. One party wants an Irish language act, enshrined in law, and the other says no. This challenge is one of the reasons why we have no executive. There's a desire by one party to have the Irish language protected in law, and the other party sees that as an erosion of British identity in Northern Ireland.

Participant: Do you have initiatives to work with clergy to tackle segregation and to promote shared values?

Grainne Killen: We have worked with churches and there are a number of interfaith forums on this. We do work very closely with church leaders, particularly at times of difficulty. Sometimes we ask churches to intervene and mediate. It can be a tricky area for them to get involved in but we do work with them pretty closely. In general, we rely on community organisations to deliver our programmes rather than churches.

David Murphy: Thank you very much Grainne.

Grainne Killen: You're most welcome; enjoy your time here.

Participants gather with Grainne Killen for a group photo on the steps to Stormont Castle

Meeting at Stormont House with the Northern Ireland Office

Talk by Heather McKinley, Head of Political and Community Outreach Engagement Group

Heather McKinley addressed DPI participants at Stormont House

Heather McKinley: Welcome to Stormont House, the home of the UK government in Northern Ireland. You've already met some colleagues from the devolved Northern Ireland Executive. We, at the Northern Ireland Office, represent the UK government here in Northern Ireland. We meet here in this beautiful building, which was originally the residence of the speaker of the Northern Ireland parliament. It's now used as the office for our government department, the Northern Ireland Office. I'm Heather McKinley, and this is my colleague David Johnston. We're happy to have you here today. It's Friday and 5 O'clock, so let's be informal. If you want to ask something or change the subject then please just say, I want this to be as engaging and useful for you as possible. Firstly,

I thought that we would look at how Northern Ireland looks and feels today, in 2018. After that, we will think a little bit about the UK government and what we do here, alongside the people who you have already met from the Northern Ireland devolved government. At the end we will have some questions.

Northern Ireland in 2018 looks very different to how it looked during the Troubles. The lives of the general public, the great majority of people, are not affected by terrorism or violence. We have a generation of young people who were born after the Good Friday Agreement, itself 20 years old this year. That's a whole generation who did not experience what David and I did growing up here. They have no concept of it and we're thankful for that.

In 2018, Lonely Planet voted the Giant's Causeway in Northern Ireland as the top region in the world to visit. 20 years ago, this would have been unthinkable. Huge cruise ships carrying thousands of tourists now come into Belfast harbour, supporting a thriving tourism industry. While here, you'll be staying at our newest hotel, the Grand Central, a symbol that Northern Ireland is open for business, visitors, investment, and a good story. Is anyone here a fan of Game of Thrones? It's been filmed here from the beginning and has brought a lot of foreign interest in Northern Ireland. Next year, the British Open golf tournament will take place in Northern Ireland. This is one of the biggest golf tournaments.

In terms of demographics Northern Ireland is very small, it has fewer than 2 million people, that is 3% of the UK population. This population is young and highly educated. We find that many tech companies want to locate here because of the skills that young people have. That is a good and positive story. However, there are divisions in our society which remain, and maybe you've seen some of these.

This is an image of a unionist bonfire on 11th July, and this is of a so-called peace wall, designed to separate communities, and to stop them throwing things at one another. Almost 100 of these walls are still standing. You will have a Protestant unionist community and a Catholic nationalist community, who can't even see each other. In this image you can see a republican parade, or protest. This graphic depicts our separate school systems. 90% of Catholic children attend a Catholic school, and 80% of Protestant children attend state-controlled schools. Social housing is also separate, with Protestant areas and Catholic areas. These are old divisions that, if you scratch the surface and ask hard questions, are the things that are difficult to manage and move forward from. One issue is how we deal with the past and the victims of the past. I will return to this issue at the end as it's a timely issue that we are dealing with at the minute. All of these divisions are reflected in Northern Ireland's politics. There are two main parties, the Democratic Unionist Party (DUP) and Sinn Féin, they hold 28 and 27 seats respectively. Clearly these are the two main parties, but they represent two completely different groups of people, unmoving voters. As well as these two parties you also have more moderate parties, they fall a little to the left and a little to the right, but it's not as extreme.

Participant: Are parties left or right wing? Or are they based on ethnicity?

Heather McKinley: The DUP is right wing, Sinn Féin very far left wing, the SDLP, is a little bit left wing, the UUP is a little bit right wing, the APNI are centrist, and the Greens are left wing, and so on.

If you look at the Westminster election, which took place just a few months later, there is a complete division. The middle ground is shrinking and the two extremes are consolidating their vote. All these positive things are happening and yet this is the other side of

it. It's difficult to prevent these two sides from pulling each other apart, because division is difficult to translate into prosperity and investment in tourism.

Participant: You don't have a government now because of a disagreement, but the power-sharing is the main criterion. I checked the seats. If the parties unite with each other, can they establish a government? What are the criteria for power-sharing?

Heather McKinley: When you take a seat in the assembly, you declare as unionist or nationalist or other.

David Johnston: The SDLP and UUP have been side-lined recently, they've lost their mandate. If they regained seats, they could form a government.

Participant: If all the other parties managed to unite, what would the validity of the Good Friday Agreement be? Is it technically possible?

Heather McKinley: In the Good Friday Agreement there's no official opposition, because the two main parties are tied in the executive. Our system doesn't allow for another way.

Let's move on now. We have looked at some of the historic issues that caused us difficulty, but now there are new issues. One of these is Britain's exit from the EU, on the island of Ireland and in Northern Ireland this is very challenging. Our membership of the EU supports the Good Friday Agreement and helps it to work. As a result of the Good Friday Agreement, I can choose to be Irish and I can choose to be British, I can have either passport. This choice is protected in the agreement, and it worked better when both Ireland and Britain were members of the EU. Having an Irish passport gave you the same rights and privileges as a UK passport.

When Britain leaves the EU, Irish people will lose or gain different rights and privileges, and that will magnify difference.

Participant: Is it possible for one person to have both passports?

Heather McKinley: You can have both, yes. There has been an increase in applications for Irish passports from Northern Irish people so that they can retain their EU citizenship.

Sinn Féin are strongly remain-voting. DUP are strongly leave-voting. The referendum was in June 2016 and by January 2017 the parliament was no longer sitting. One of the reasons for that was the tension around having a DUP First Minister who wants to leave the EU and a Sinn Féin Deputy First Minister who wanted to stay. How can you hold that together with such different views?

Participant: I remember that around 56% of Northern Ireland voted to remain. The DUP is the biggest party in the Northern Ireland Assembly, with 28 seats, and they were campaigning for an exit. Does this mean that there are DUP voters who said no to the exit?

Heather McKinley: This is partly because the DUP's constituencies are quite rural and farmers often voted to stay.

Participant: You were talking about separate communities, flag issues, and language issues. Were there any steps taken towards solving this issue in the Parliament? If people see you working together, it could help to bring the communities closer.

Heather McKinley: These issues are the remit of the Assembly because they are devolved issues. These issues should be discussed by local politicians in the Assembly, but we don't have one at the minute so those issues are not being dealt with. On some of these

issues we have made progress. In the past, parades on the 12th July caused significant disruption, protests, and public disorder, they were huge police operations. During this previous 12th July parade it was fine, there were no major issues. So we have made progress on some of these cultural issues. As you have said, with the Irish language it is more difficult and not having an Assembly makes it even more difficult. In this context it is difficult for an Assembly to do its job because of Brexit and the confidence and supply agreement. At last year's general election, the Conservative party made a pact with the DUP to support Prime Minister May's government and to give them the seats in Westminster that they needed. The DUP's ten seats were what the Conservatives needed. Their agreement means that people think that the UK government is no longer neutral in Northern Ireland, because they have an electoral pact with one side and not the other. This is a particularly difficult challenge because Sinn Féin do not take their seats in the House of Commons. As a result, apart from one independent Member of Parliament, the only Northern Irish voice in the Houses of Parliament in London is a unionist voice, and those unionists have a deal with the UK government. There is no nationalist voice in Westminster, and no government here. Therefore, the only people who have a say or influence are the DUP in Westminster. There are no nationalists and there is no one here, that makes it even more tricky.

Participant: How many unionist MPs are in Westminster?

Heather McKinley: Ten, which is enough because just recently in some votes on Brexit in Westminster, the government only won by six votes.

David Johnston: Sinn Féin could have blocked it had they taken their seats, but they chose not to.

Heather McKinley: These are some of the different issues. The old issues, flags and language, are there and now these issues are just as difficult as the old ones.

Participant: How long can the country continue without a functioning government? We just heard about policies involving bureaucrats signing off on strategies and so on. When will it change?

Heather McKinley: One thing the Secretary of State [Karen Bradley] has been clear on is that she will do what is necessary for good government in Northern Ireland. This includes budget concerns, which allow the country to function. The Secretary of

State has said that she is committed to restoring government, but until that happens, she'll take the necessary steps, which has so far been very limited. The other thing that is happening recently is that Northern Ireland civil servants are saying and doing things that have been challenged in court. The court has said, "you can't make these decisions because they need politically mandated guidance and direction," because "it's inappropriate for unelected and unaccountable civil servants to do this." This happened just a few weeks ago. Eventually the civil servants are going to say "we can't do this anymore, we are able to do less and less." How long will it last? I don't know, but the UK government is committed to restoring the devolved government. We're doing everything that we can to ensure that Northern Ireland will function. Even though the politics are difficult, the lives of the majority of people are continuing as normal, they're still going to school, getting paid, the roads are fine, there's not much of a sense of a breakdown in Northern Ireland.

Participant: How can the courts make these decisions if the policies are not from an elected government?

Heather McKinley: I think people's day-to-day lives are not being noticeably affected. This court judgement relates to building a new motorway, or new hospital. These are major policy decisions that need to be taken by elected politicians. Everyday life continues to operate, but it's a significant problem because it's only appropriate for civil servants to do so much before they need political direction to do X and Y. Politicians instruct civil servants what to do. Civil servants are not accustomed to making these big decisions. As the UK government, we've been working constantly for 18 months now with talks and processes and proposals. We've been asking, will this work? Will that work? How can we support a return to government? But the parties are so far apart on certain issues like the Irish language, so far apart they might not find their way back.

Participant: Does this show people can survive without government?

Heather McKinley: We're close to the record. I think we'll beat Belgium next week at around 500 days.

Participant: This question is also about Northern Ireland's direction. Does the Republic of Ireland have a role to play in the resolution of this? Perhaps behind the curtains there is contention between the Republic and the UK over control of Northern Ireland? Is that the case?

Heather McKinley: I think the Irish government have a very important role to play. The governments have met together to discuss many issues, like Brexit, but also the political situation in Northern Ireland. Our role in the situation is set out in the Good Friday Agreement and we work together in accordance with the approach that was agreed in 1998. The intergovernmental conference last week was part of that. The ministers meet quite often; they participated in the talks process. Yes, you're right, they are two different governments with different policy approaches but relationships are good and very committed to returning the devolved government, they are in agreement on that.

Let me move on to one particular policy area and we'll finish with this one. I thought you'd be interested to consider this. I mentioned at the start this issue of how we deal with victims of the Troubles and how we deal with survivors who were injured or traumatised by the Troubles. As part of a previous talks process in 2014 there were discussions about these matters, as well as how we deal with the unsolved crimes and unsolved murders. Over 3,500 people were killed in the Troubles, 200,000 people were bereaved, 50,000 were injured, and an estimated 200,000 were traumatised. This was all within a population of less than 2 million people. This is

a significant burden and a pain that remains in our society today.

How will we deal with this? At the minute we are undergoing a consultation process. We, as the UK government, have published proposals for how Northern Ireland should deal with and address the past. We publish these proposals and we ask the public to tell us what they think and what they want changed. This process is happening right now and will finish next month, when we'll see what the people of Northern Ireland think of it. The current system is not working, for victims and for those affected. These people are getting older and some of them have passed away without anyone knowing. We are keen to establish a system that will answer their questions about the past and help us as a society to move on.

The proposals have suggested four new, what we are calling, legacy institutions. They will help people to deal with issues to do with the Troubles surrounding information, justice, and knowledge. We want to hear what the public think of them. The institutions will recognise the suffering that has happened, they will uphold the rule of law, they will promote reconciliation in society, and they will help people look for justice and find information about their loved ones. If people agree, there will be new laws and they will be human rights compliant. The Irish government has been involved in these discussions around the legacy proposals and they've said that if they need to make laws in the Republic to support these proposals than they'll do it. Like us, they want Northern Ireland to heal and move forward. So, that is everything that I thought you'd find interesting so feel free to ask questions.

Participant: You talked about meeting the victims. What kind of support systems are you proposing?

Heather McKinley: The first proposal concerns investigation. This regards Troubles-related deaths that were never solved. To

support this, there will be an independent institution with policing powers. The second thing will be information retrieval, supported by an international institution to help families find out about their relatives.

Participant: No prosecutions?

Heather McKinley: This institution will not pass things on.

Participant: Our stories are so different, but with truth and reconciliation, I started to translate, you don't use this concept. And I saw it as a cultural thing, for example people in Turkey are very expressive. Probably it's not like that here in Ireland and Northern Ireland maybe. So I find it a cultural outcome. The population is so small as well.

Heather McKinley: There has been a lot of public debate on this here. The Secretary of Defence says: "Why should British army soldiers be subject to these investigations when they were doing what the government told them to do?" So there's been debate over it. You can't have immunity for some and not for others. We are interested to see what people say. Do people want a statute of limitations? These are issues that go to the heart of 30 years of violence and pain and suffering so it's not easy.

Participant: As Kurds, language is very important for us. Culturally it's very important for my community. We've learned that Irish language is an important factor in the collapse of the government. They say unionists are worried about Irishness eroding British identity. I see this as an unnecessary worry if you look objectively. How can you manage this?

Heather McKinley: The issue of language is correctly in the hands of local politicians, who need to find a local solution in the

Assembly. There is no solution to this issue that the UK government can impose on Northern Ireland from London. Unless the issue is agreed here, how will it work when a workman comes to put up a sign? Whatever is done with the Irish language, it has to be agreed politically. The UK government is committed to reconciliation in Northern Ireland and a shared future. Whatever local politicians see as that future is what we want to see in Northern Ireland. We want to see a peaceful, shared future. I think that the Irish language has become a symbol for other disagreements and struggles. It's about more than just language. For example, in 2021, it will be 100 years since the creation of Northern Ireland. For some people in Northern Ireland that's a celebration, for others it's a day of sadness. So the arguments around the flags and the passports are all wrapped up in a debate about language because people feel that it's all about identity. So this issue is about more than language, it symbolises everything that we have talked about. Because of this, we'll support the local parties to find a solution that promotes a shared future.

David Murphy: Thank you for having us. It's been so interesting to go to the Executive Office and then come here and see that you're very coordinated in what you're doing. Thank you.

Meeting at Coiste na n-Iarchimí with ex-combatants and former political prisoners

Roundtable discussion with former IRA member Michael Culbert (centre in photo below); former British soldier Lee Lavis (right); & former UVF member Jim (left)

Jim, Michael and Lee share their experiences of the Northern Ireland conflict and subsequent peace process

Michael Culbert: Welcome and thanks for being here. What we want to do is present three different perspectives on our historical development. They are very different and although I'm introducing this, I'm just a participant with a perspective. I'm the chairman of the organisation that runs this building, an organisation that is run by former IRA prisoners. This is a training room and we also have therapy and counselling rooms. We look after former political

prisoners, all of whom have different perspectives to tell. I'll give an Irish republican perspective and talk about our development, where we are today and where we're going. Each of us will spend about ten minutes outlining our views. Feel free to ask us anything.

I'm Michael and I'm a former IRA member. I was an activist in the IRA. I'll tell you about my circumstances. I was a normal young man with a girlfriend, who's still my wife after 47 years together. As a young man I wasn't into politics, I was more into sport. My wife was in university and more politically aware than me. There was a civil rights movement for Catholics, which aimed for low-key reforms to elections and housing. She was more interested in it than I was. I went on some marches but that was it. It's important to have a grasp of the historical context. In Northern Ireland there is a long-standing opposition to British governance. Almost every 50 years, there's an attempt to remove it, but it has never been successful. In the late-1960s, when the reformist movement was looking for change, people who wanted revolution saw this movement as an opportunity. The IRA initiated a campaign in the late-1960s.

At one of the civil rights parades in Derry, which was a peaceful demonstration, 14 people were shot dead. This was a catalyst for major change amongst young people like myself. Those events occurred at the beginning of 1972. My wife and I got married and we bought our own home. She was a teacher and I was a civil servant. I didn't want to bring up a family in those circumstances so I joined the IRA. I decided to go down the route of revolution rather than reform. That was the story of my evolution into a revolutionary. In 1978 I was captured by British paratroopers. I was involved in an incident where a member of the state forces was shot dead. I was charged with that and found guilty. I spent 16 years in prison for my activities. When I was released from prison I was a very strong supporter of the peace process, which was then

underway, and for the past 20 years I have been a very prominent activist supporting the peace process. At the same time, I head an all-Ireland organisation that looks after the 25,000 former IRA prisoners, men and women, who are sprinkled throughout the island. We have 12 buildings like this one throughout Ireland. That's enough from me.

Lee Lavis: Hello everyone, my name's Lee Lavis. I'm on the panel because I am a former member of the British army. I carried out two tours as an infantryman, one of 6 months and one of 2 years. You can also hear that I have a different accent from Jim and Mickey. I'm one of the roughly 200,000 non-locally recruited members of the British army that were deployed here between 1969 and 2007. I was from an industrial area, I left school with no formal qualifications and was expected to go into industry, but when I was leaving school, the industries were closing. I was young and stupid, and when I joined the army I wanted to be in the bit doing the fighting. I would have been around 17 and a half at this time, in 1988. I joined an infantry regiment and I did my training, which was very demanding.

The hardest part was the psychological element of it, you had to be prepared to harm another human being when you've always been told that that is a very wrong thing to do. It was brutal. We were encouraged to think of ourselves in nationalistic terms. We were told Britain is the greatest country with the greatest army, wherever we're deployed we're fighting the good fight. Independent thought is trained out of you, you just accept orders without question. I am not telling you this as an excuse, but this was the context in which we were acting. In a short space of time I was told that I'd be on a six-month tour of Northern Ireland to Fermanagh. We had training for that tour, but in all the scenarios that we were faced with, we were made to believe that the enemy, the IRA, were murderers, psychopaths, and terrorists. Overall, the training dehumanised

them; it made it easier to harm them.

During my six-month tour I was involved in a gun battle on the border. There were attacks on the base and bombings at the police station. During these attacks we were reacting, the mind-set that we had been given was to dehumanise them. Because the IRA was drawn from the nationalist community, we tended to apply that thinking to the whole nationalist community. Whenever we could gain retribution we would do it, for example through destruction of property and so on. In the beginning, I was fully a part of this framework. I came back to England and went off to Europe, I returned in 1994 for a second tour. This tour was one and the same until the ceasefire in August 1994, which none of us believed. That slowed the pace of events. Because nothing happened over the course of the following months, we had more time to think about things. I started reading about the conflict I was involved in and realised it wasn't as black-and-white as I had been made to believe. There was cause and effect involved. It became hard to reconcile this information with the rhetoric and motivation instilled in us by the army. I stayed in the army a bit longer and then I settled in Belfast. I had escaped from home and I didn't want to return to England. I've lived in Belfast ever since. For the majority of that time I haven't been involved in work like this. That is because I was fearful, both of the nationalists and the loyalists.

I started to get more involved after I went to university in the early 2000s. It turned out that I did have a brain. I developed the ability to analyse and to be objective, and I started to question my experience and knowledge of the conflict. I realised that I wanted to be involved in engagements with former combatants. When you lay down arms and have that discussion, it sends a strong message, it undermines the heroic portrayal of conflict. For me, religion didn't come into it, it was about Irishness and Britishness. I'll leave it there and hand over to Jim.

Jim: I told you a wee bit about my background already on the bus. When I was 18-19, I was influenced by the media. Around that time, I wasn't astute about politics. I wasn't open to learning, but it was normal that when you sat down at 6 o'clock for your tea, you watched the news. My father was very strict, so you couldn't talk while the news was on. It was common to see murders, bombings, and shootings. We were watching this on the telly every night. So if there *wasn't* a murder, or a bomb, or a shooting, you'd have thought that there was something wrong because you had become acclimatised to these things happening day after day. This had an influence on me as a young man and I decided to join the loyalist paramilitaries, namely the Ulster Volunteer Force (UVF). This was in 1983 when I was 19. I became actively involved in many things that were happening at that time until 1987 when I was apprehended.

Thankfully for me I was only given a short prison sentence of three years. I spent half of that in Crumlin Road prison, which we were looking over at this morning, and half of it at Magilligan prison. I remember sitting in a toilet in the Crumlin Road jail, close to Christmas, and there was a verse that had been graffitied, that is still very relevant to me today. It said, "Here I sit, a poor Roman Catholic, and I cannot do a minute of my time. But sure, look at the pure Oranges. They say they're fighting for the same crown, and it's their own crown that's putting them down." Catholics were saying that they had a reason to fight against the crown. The Orange loyalists were saying that they were fighting for the crown, for Britain, but it's their own crown, the establishment, that's putting them down. This gave me an awakening. I wanted to read and learn so I spent the remainder of my time in prison trying to learn as much as possible about the politics and why things were happening in this country. After my release, I returned to the conflict until the ceasefire in 1994. After that there was a period where a lot of people like me were in limbo, we didn't know

how to adapt to the new situation and employment opportunities weren't there.

In 1999 I began to get involved in communities and working in local community groups in the area where I lived. I worked to help people with issues around regeneration and housing. I became the point of contact with the authorities and I became part of the community. We progressed to getting new housing and a youth club built. I went to university and got a degree in community development. I was quite pleased with myself for achieving that because I'd left school with no qualifications. It wasn't that I was stupid by any means, I'd say to my dad, "Got my first exam tomorrow," he'd say, "Forget it, your mum needs money." I was part of a big family, there were eight children, money was tight. My parents needed me to work to bring in money. Because of this, my development was through peacebuilding and engagement with groups that brought together ex-combatants like myself. We sat down next to people who had targeted us, and whom we had targeted. It wasn't easy and I got a number of death threats because of the work that I was doing. People in my own community didn't like that I was sitting down with the other side, but I knew that this was the way to go. We'd seen so much grief and pain. I opened a youth club in 2001 and I put a lot of my energies into engaging young men. I said, "Please don't go down the road that I went down." I wanted to promote education, to encourage them to go to university and get an education. I took kids to Belgium and France and Poland. I taught young people that we need to move this country forward. We all have the same issues. The one issue keeping us divided is religion and we need to try our best to overcome that. Hopefully, our grandkids can grow up and engage with each other and overcome differences. I would prefer to be sitting at a table than pointing a gun.

Michael Culbert: You've heard three life stories very briefly. You've heard how we participated in the process and how we came from our pasts to this point. If you want to hear about our current views or our past, we'd rather have an interactive discussion. Things can open up a bit now.

Participant: This is for Michael and Jim. Thank you for your stories. Michael, 16 years is a long time, how did you maintain your spiritual resistance? How did you keep hope in the midst of despair, did you imagine that there would be this agreement, what were you thinking about?

Michael Culbert: I had an ideological underpinning. I had ten friends who died of hunger strikes while I was in prison. So there was this strong underpinning from our actions that resulted in our capture and then our long imprisonments. I was lucky to be alive, and that's a starting point. I didn't want to be in prison. I don't know your backgrounds, but people often think, what were the motivations behind these actions? What is there that can mobilise you, as a social worker, to do something like that? I never lost my

ideological underpinning; it was a part of my struggle in prison. I knew what I wanted but I couldn't envisage the point that we have arrived at today because where we are today is straight down the line from where we came. The agreement came not from the barrel of a gun but from an electoral decision. As a young man I wasn't able to envisage that. I couldn't imagine the shape that this process would take.

Jim: I discovered this as I was going these tours. People ask me about how mental health affects people. The answer is that it has a massive impact. Some of the guys that I know have turned to alcohol or drugs, or both. There has been a heavy price paid by everyone. I'm a supporter of trying to help people with mental health issues. The second thing is the women. They are the forgotten heroes of the conflict. The women held everything else together. When the bombers were in prison, the women stayed with the kids and the families and managed and juggled all of those things. So it's important to understand that it wasn't just men who felt the impact, it really had an impact on all of the family right down to the children. In the early 2000s there was a lot of turmoil in my community. My two sons became accustomed to the heavy security in the area. I became aware that my boys were getting up and putting bars on the doors when they heard a helicopter overhead. It had a great impact on me. They're now 24 and 28 and they have nothing to do with paramilitaries, they have very little interest. They have normal lives and I'm pleased with that.

Participant: You told us that you dealt with your own past and that now you work with people who have these problems. How does it feel, do you have ex-colleagues working here, how do they feel?

Lee: Working alongside people from the other side is healthy. Military training promotes dehumanisation. We all need to find

humanity and commonality, but the military mind set doesn't allow for that. I wrote on the peace wall that I came here as a soldier and somehow discovered my humanity. I see what I'm doing now as completely natural. In terms of my old colleagues, some have joined me and met with former opposing combatants. There's an organisation that I'm a member of, of like-minded individuals, called Veterans for Peace. Many of the members of this organisation have interacted with the peace process. Soldiers who hold more traditional views feel that questions about their actions and involvement is also a challenge to their identity. A lot of them don't agree with me. They wouldn't attack me directly, but they would ostracise me. The people who are the most negative are those who support the military but aren't in it. They criticise my willingness to engage with the enemy. They get confused about those concepts. I ask them, how can you criticise when you haven't been in my position?

Michael Culbert: Irish republican perspectives are underpinned by the idea that who we are on this island is the result of colonisation. You have an interpreter here who is translating from English to Turkish, but you don't think about the Irish language. A lot of people make major assumptions, and it's understandable, but the basis on which they make those assumptions has to do with the given narrative about what is going on.

Lee: I would highlight that I have not become a republican, but I wouldn't consider myself a unionist either. I'm an English guy who lives in Belfast.

Michael: As an Irish person, I think the English, or the British, ruling their own country should be enough. This is where the ideological difference lies. That was my legitimate underpinning for my actions. By the way, I have a grandfather buried in Salonika. He was involved with the British army during the First World War

and I think it was totally wrong for him to fight in that war. I'm not divorced from historical reality; I just want to emphasise that my interpretation of our historical development is different from Jim's. Mine is that it's a totally political situation underpinned by the colonisation of Ireland. We know our differences. I just wanted to put that in there.

Participant: You see it as a sacrifice for your ideology? If you went back, would you still have joined those paramilitary actions knowing that you'd spend so much time in prison?

Jim: It was an individual choice. My father took me to one side and said to me, "I've heard you're now involved in the paramilitaries." I said "Yep." He said "Well, one of two things will happen to you. You'll either end up in prison, or you'll be shot dead or blown up. You need to accept the circumstances of what you're getting into." Micky's case was very different. He served a longer time in prison than me. I don't believe that would change his ideology, having served the time that he did. He would adapt to what needs to be adapted to. It's about peacebuilding now and peacebuilding is about accountability. When we are at loggerheads with each other, it's easier to fire stones and bullets, to call each other bad names and so on, but if you come into a room and you sit across from one other and make a commitment to what you're doing, accountability becomes very important. You know you'll see that person again in the next meeting so you want to do what you said you'd do. You have that accountability and that helps you build up trust.

Michael Culbert: From my perspective, I understand your question. I was 28 going into prison. The vast majority of prisoners were in their early 20s. It's a bit like if you think back to the major conflicts, the World Wars, how did they get people to go over the top of the trenches? How did they do it? It was almost inevitable, as if they had to do it. I'm sure they didn't want to do it. That's

an important factor, you just didn't consider another option. You knew there was a possibility that you'd be killed or captured. If you do something based on a strong ideological underpinning, you do it because you consider it the right thing to do for your family and for your own future. When I went to prison I had two sons, aged four and three. I was trying to make a better future for them. Looking back, maybe things were changing and maybe there was an alternative way. When I was an activist in the 1970s, we believed that the conditions imposed by the crown dictated the all-out armed conflict. We believed that there was no room for an electoral or dialogue-based settlement. If that hasn't been the situation, we would have been mad risking our lives.

Participant: For the soldier, thanks for sharing your experiences. We kill the others by saying they are bad. They also do bad things. Did you have any experience of your colleagues shooting at someone, what did they feel while shooting? Can you describe this?

Lee: I know soldiers who have shot at people and I have done it too. I was at a checkpoint on the border where there were two towers, I was in one of them. An IRA team fired at the base with machine guns and I fired 160 rounds of belt-fed ammunition. It was a long engagement and the other tower was doing the same thing. I was reading a book and almost fell off of my seat when the rounds came in, then I went into automatic mode. I went to the weapon and started to fire, directing my fire at the source of the tracer rounds. I was doing what I had to do. When the belt ran out I calmly reloaded and kept on shooting, not considering anything else. I remember, when the action was over and it became apparent that I hadn't hit any enemy forces, I was bitterly disappointed. I wasn't thinking about the man on the other side of the gun, instead I was upset that I hadn't killed anyone. I didn't ascribe any humanity to him. Within the army you get kudos for doing that and I wanted to make a name off of that combat. There was a guy in our regiment

who captured an IRA guy and for that he got a military medal. Despite being a terrible soldier, he was lionised and treated with reverence. That is why I was gutted that I hadn't killed one of them, I didn't get the kudos that I thought I deserved. I didn't really think about it. There was no fear. About eight months later it hit me the danger that I was in and the fear suddenly came to me. Years later, I went back to Fermanagh for a weekend. I was in a social setting, in a bar, and a group of men wanted to talk to me. I told the story of this engagement and I added a few details. Midway through this conversation I realised that they were the guys from the other side. At the time I was upset, but now I'm infinitely glad that nobody was harmed.

Participant: Have you had post-traumatic symptoms?

Lee Lavis: I was diagnosed with post-traumatic stress disorder (PTSD) five years ago following a suicide attempt. It was caused by another incident with a helicopter and my six-month tour of Bosnia with NATO. I was diagnosed with PTSD, but this diagnosis was the best thing that happened to me, because so many other things had impacted on my life. Drink and drugs had become a problem at one point as well. This diagnosis helped me to realise that I had misunderstood things. I have a problem with the term PTSD. It is caused by witnessing violence, yet I'm the one with the disorder? Surely, it's just a normal reaction to witnessing violence. This work is cathartic because it enables me to take control of the past that at one point controlled me.

Participant: How do you overcome the PTSD?

Lee Lavis: You engage with the past. For me, I had to take control and engage with the past. The pain came from suppressing it, blocking things out, but for others different strategies could work.

Participant: We have seen some different places but this was the most difficult one. We met people who paid real prices for the war. My question is about this artwork, what does it mean?

Michael Culbert: That's the year 1974. It was made by relatives of former IRA prisoners. The H-blocks were where we were imprisoned. I spent three years there totally naked, refusing to wear uniform. We just wore blankets. 1974 was the year when an Irishman died during a hunger strike. In 1976 another man died by hunger strike. In 1981, ten more people died. The artwork commemorates the people who died of hunger strikes.

Participant: You said you're not a republican or unionist. Is this just a personal image? It's a safe area.

Lee Lavis: Centuries of history underpin Jim and Michael's ideologies and their identification as loyalists or republicans. I was brought up in England, where politics wasn't about that. Politics in England were about social and economic factors. In England there is the party of the bosses, the Conservatives, and the party of the workers, Labour. That was how I was brought up. I don't ever vote republican or loyalist, I vote based on who offers me and mine the best social and economic future.

In terms of safe areas, as an ex-soldier I generally feel safe now. There are very few areas that I wouldn't go into. I don't feel safe going into these few areas because of social and economic deprivation, like with any other city. It's not about my Englishness. I live in the city centre, which has always belonged to everyone. It is an area that doesn't identify either way. I don't live anywhere based upon safety.

Participant: Michael. You paid a heavy price. What about the perspective of today's youth? How do they interpret this experience? Your kids also paid a price. How do they interpret this experience?

Michael Culbert: I don't know. We don't discuss my imprisonment. During my imprisonment, my kids visited me every couple of months. But my wife seemed to have brought them up well. With the young generation in general, there's definitely no momentum towards violence anymore. That has gone. The peace process has totally dissipated any violent movements. Something I didn't say earlier was that I give credit to the British government. In the 1970s they did bring about changes, but it was too late. There was employment reform, electoral reform, and housing reform, but it was too late. The conditions for young people to take up arms are not there anymore. Now, people believe in the electoral process. There's no need for violence any longer. My sons resented my imprisonment as they didn't have a father but they admired me for having courage in my convictions.

Participant: We've been here for three days. We began our visit at the Department of Foreign Affairs and Trade in the Republic of Ireland, then we visited the Glenree Centre for Peace and Reconciliation, then Belfast. After the Gaza wall, this is the first wall that I have come face-to-face with. It was a harsh experience for me. There is an escalating story that I'm curious about. In the state department here there is a narrative. The life stories are somewhat coloured by political correctness. The name of the IRA hasn't been mentioned today. We have heard stories about how the IRA violence laid the fundamentals of the conflict in this area. Do you feel that your stories are also the victims of this political correctness and the official ideology initiated after the peace process?

Michael Culbert: There is a given narrative about what happened, and there's an explanation as to why things happened. I imagine the narrative you heard about the situation was a religious explanation which is totally not true. My explanation is that there's a core political conflict and the religious underpinnings are secondary to this. If we go back to Henry VIII, he couldn't get divorced, so when

the Pope wouldn't give him a divorce, he set up his own church and then we had Protestantism. We only had one religion; it was Protestantism thereafter in England, Scotland, Wales, and Ireland. So when the English people came over with a different religion, it was the religious differences that ran through the history. I was charged with shooting police officers, but when you shoot from a distance with a rifle, you can't ask their religion. Our struggle was with the state operatives; it was not with people of a particular religion. If Lee had been of a Roman Catholic background, I would still describe him as a British soldier. Religion is an easy explanation for a complicated political problem.

Jim: Like Micky says, he has a different narrative of what happened and it was related. The media had a major role in portraying what was happening. Politicians now talk about fake news, and a lot of the things that happened here were not represented properly. I would see an incident from a different light to how it was portrayed in the media. Again, Lee was English, he was brought up there, went into the army, and was conditioned by the army. Micky grew up here and was groomed to interpret what was happening through his ideology. His community felt oppressed because of various social pressures. I was brought up to respect the monarchy, the queen, the government, the police, and the army. When I became involved in the conflict, I became involved in something that I was conditioned to see in a certain way. Other people, my peers, had conditioned me to prepare to go into conflict. I hope that answers your question.

Lee Lavis: I get what you're saying. The official narrative is the narrative that blames either the IRA, or the Catholics, or the Protestants. I see this as the official narrative of the British ruling elite, and to a certain degree the Irish ruling elite. That narrative essentially turns the conflict into an internal problem in Northern Ireland and so I feel that it absolves the ruling elite, who created the

landscape that led to violence, of responsibility. Jim was a young man and a loyalist; Micky was a young person in the nationalist community; I was a young lad who joined the army. None of us had the powers to create the landscape that led to violence, instead we were the symptom. The ruling elite of Britain, and to a certain extent Dublin, created the landscape that bore the violence, but they will never admit that. For this reason the establishment turns it into a story about "bad Catholics versus bad Protestants" or "it was all the fault of the IRA." This totally absolves the ruling elite of responsibility for allowing a society to develop that had to many inequalities. It seems almost impossible that such an unequal society wouldn't have produced violence. This is all even before you get into the historical trajectory, which also led to violence. I hope I've answered your question.

Esra Elmas: Thank you. David, would you like to say something?

David Murphy: Thank you so much. Having gone on this journey, we've heard so much about the history and the conflict. To then have you three gentlemen, particularly Lee I think, it's great to have had a representative from your side of things because we've heard so much about the duology of the conflict. I think it's so valuable to have that aspect and all of your voices here today. This has been an incredibly profound and meaningful experience and I think we'll all remember it for a very long time. Thank you.

DPI participants gathered with our three speakers from at Coiste na n-Iarchimí for a group photo

List of speakers & staff

Participants

- **Alexia Kotaki**, Representative of Greek Minority Foundation
- **Askin Asan**, Professor of Educational Sciences at İstanbul Ticaret University, Former Deputy Minister of Family and Social Policy, Executive Board Member of Turkey's Maarif Foundation
- **Cantekin Elmas**, Social Worker, Working with the families of killed soldiers, Ministry of Family and Social Policy
- **Esma Pak**, Student - Tenzile Erdoğan Anadolu İmam Hatip Lisesi
- **Fatih Kutan**, Editor at Vadi Yayınlar
- **Feyzanur Cuha**, Student - Tenzile Erdoğan Anadolu İmam Hatip Lisesi
- **Feyziyehilal Kuscu**, Student - Tenzile Erdoğan Anadolu İmam Hatip Lisesi
- **Mehmet Kirlioglu**, Assistant Professor of Social Work at Konya Selçuk University
- **Nayat Karakoseoglu**, Programme Coordinator at Hrant Dink Foundation & Journalist, Agos
- **Nisanur Guven**, Student - Tenzile Erdoğan Anadolu İmam Hatip Lisesi
- **Ozanhebun Sumeli**, HDP Central Decision Board Member and Advisor for HDP Foreign Affairs
- **Revsenberfin Coskun**, Sociology Student at İstanbul University

- **Safa Koçoğlu**, AK Party Istanbul Women Branch, Head of Young KADEM
- **Taha Baran**, Teacher, Writer
- **Taner Baba**, High School Teacher at Tenzile Erdoğan Anadolu İmam Hatip High School
- **Umut Erarslan**, Deputy Head of CHP Ankara Youth Branch

Speakers

- **Michael Culbert** – former IRA member and political prisoner
- **Eoghan Duffy** – Deputy Director, Ireland, United Kingdom, and Americas Division, Irish Department of Foreign Affairs and Trade
- **Áine Hearn** – Director, Conflict Resolution Unit, Irish Department of Foreign Affairs and Trade
- **Jim** – former UVF member and political prisoner
- **Grainne Killen** – Director, Good Relations Branch, Northern Ireland Executive Office
- **Lee Lavis** – former British soldier
- **Heather McKinley** – Head of Political and Community Outreach Engagement Group, Northern Ireland Office
- **Martin McMullan** – Assistant Director, Youth Action Northern Ireland
- **Dr David Mitchell** – Professor at the Irish School of Ecumenics, Trinity College Dublin

DPI Staff

- **Kerim Yildiz** – CEO
- **Sally Holt** – Deputy Director
- **Esra Elmas** – Head of Turkey Programme
- **David Murphy** – Project Officer
- **Lenka McNamara** – Operations Support Officer
- **Steve Bye** – Intern

This project is co-funded by the European Union, Norwegian MFA, The Netherlands MFA, and Irish Aid /
Bu proje Avrupa Birliği, Norveç Dışişleri Bakanlığı, Hollanda Dışişleri Bakanlığı ve İrlanda Yardım tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

Gençlerin Çatışma Çözümü Süreçlerine Katılımı Karşılaştırmalı Çalışma Ziyareti Raporu

Dublin & Belfast,
1-5 Ağustos 2018

İçindekiler

Kısaltmalar	106
Önsöz	107
Birinci Gün	
Giriş: Kuzey İrlanda Barış Süreci	
Konuşmacı, David Mitchell, Profesör Trinity College Dublin .	110
Barışı ayakta tutmak ve uzlaşmayı teşvik etmek, Kuzey İrlanda deneyimini ve gençlerin sürece katılım stratejilerini paylaşmak	
İrlanda Dış İşleri ve Ticaret Bakanlığı'nda Yuvarlak Masa Toplantısı, Áine Hearn, İrlanda Dış İşleri ve Ticaret Bakanlığı Çatışma Çözümü Birimi Direktörü & Eoghan Duffy, İrlanda Dış İşleri ve Ticaret Bakanlığı İrlanda Birleşik Krallık ve Amerika Bölümü	127
İkinci Gün	
Topluluk ve Sınır Ötesi İlişkileri Kapsayıcı ve Çeşitlenen Gençlik İnisiyatifleriyle Geliştirmek	
Kuzey İrlanda Youth Action'da Konuşma ve Tartışma: Martin McMullan, Direktör Yardımcısı & Kuzey İrlanda Gençliği	153
Stormont Kalesi'nde Kuzey İrlanda Yönetim Ofisi ile Buluşma	
Grainne Killen, Direktör, İyi İlişkiler Bölümü.....	167
Stormont Parlemantosu'nda Kuzey İrlanda Ofisi ile Buluşma Heather McKinley, Siyasi ve Topluluk Destek ve Katılım Grubu Başkanı	177
Üçüncü Gün	
Coiste na nIarchimí'da eski militanlar ve siyasi tutuklular ile görüşme	
Michael Culbert, Eski Cumhuriyetçi Tutuklu; Jim, Eski Kraliyetçi Tutuklu & Lee Lavis, Eski İngiliz Askeri	190
Katılımcılar & Konuşmacılar & DPI Çalışanları Listesi	207
DPI'nın Amaçları ve Hedefleri	212
DPI Yönetim Kurulu Üyeleri.....	214
DPI Uzmanlar Kurulu Üyeleri	222

Kısaltmalar

APNI	Kuzey İrlanda İttifak Partisi
CHP	Cumhuriyet Halk Partisi (Türkiye)
CVE	Şiddet İçeren Aşırılığa Karşı Mücadele
DPI	Demokratik Gelişim Enstitüsü
DUP	Demokratik Birlikçi Parti
EU	Avrupa Birliği
HDP	Halkların Demokratik Partisi (Türkiye)
IRA	İrlanda Cumhuriyet Ordusu
MP	Milletvekili
NASA	Ulusal Havacılık ve Uzay Dairesi (Birleşik Devletler)
NATO	Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü
NGO	Sivil Toplum Örgütü
NI	Kuzey İrlanda
PM	Başbakan
PTSD	Travma Sonra Stres Bozukluğu
SAS	Özel Havacılık Servisi (Birleşik Krallık)
SDLP	Sosyal Demokrat İşçi Partisi
UK	Birleşik Krallık
UN	Birleşmiş Milletler
UNSC	Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi
UNICEF	Birleşmiş Milletler Çocuklara Yardım Fonu
US	Birleşmiş Devletler
UUP	Ulster Birlikçi Parti
UVF	Ulster Gönüllü Birlikleri
WPS	Kadın, Barış & Güvenlik
YPS	Gençlik, Barış & Güvenlik

Önsöz

Bu rapor, DPI'nin "Çatışma Çözümü Süreçlerinde Gençlerin Katılımı" konusuna ilişkin 1-4 Ağustos 2018 tarihlerinde Dublin'e ve Belfast'a yaptığı Karşılaştırmalı Çalışma Ziyareti sırasında yapılan tartışmaların dökümünü sunmaktadır.

Bu etkinlik, Türkiye'nin çeşitli bölgelerinden ve kesimlerinden farklılaşan mesleki ve siyasi geçmişlere sahip, bir grup genç insanı bir araya getirdi. Çatışma çözümü ve barış inşası süreçlerine ilişkin mevcut anlayışı ve diyalogu geliştirmek amacıyla yapılan çalışmaya katılanlar arasında Türkiye'deki siyasi partilerin gençlik kolları temsilcileri, sivil toplum çalışanları, lise ve üniversite öğrencileri, gazeteciler, kamu çalışanları ve akademisyenler yer aldı.

Ziyaretin amacı, katılımcıların Kuzey İrlanda deneyimine odaklanarak çatışma çözümü ve barış süreçleri konusunda derinlemesine bir bilgiye sahip olmalarını sağlamaktır. Karşılaştırmalı çalışma ziyareti programı, kültürel çalışma turu, kurumlara yapılan ziyaretler ve çatışma ve barış süreçlerine doğrudan dahil olan aktörlerle bir araya gelmeyi de içeren yuvarlak masa toplantılarından oluşan bir içeriğe sahipti. Ziyaret süresince katılımcılar çatışma çözümü ve barış inşası kavramlarını, modellerini ve uygulamalarını birinci elden öğrenme ve özellikle gençlerin bu tür süreçlere yapabilecekleri olumlu katkıları tartışma fırsatı buldular.

Dublin'den başlayarak, Trinity College'dan Mitchell'ın yaptığı ayrıntılı ve tarihsel bir perspektife dayanan giriş oturumunu 1998'de yapılan Hayırlı Cuma Anlaşması'na giden süreci ve barış sürecinin ardından yaşanan zorlukları ele alması bakımından katılımcılara sonraki oturumlar için bir temel sağladı. Iveagh House'da İrlanda Dışişleri ve Ticaret Bakanlığı tarafından ağırlanan gençler, İrlanda'nın barış süreçlerine gençleri

anamlı bir şekilde dahil etme çabaları hakkında Çatışma Çözüm Birimi Direktörü Áine Hearn ve Eoghan Duffy'dan ayrıntılı bir sunum dinlediler. İrlanda'nın gençlerin çatışma çözümü süreçlerine gençlerin katılımını ele alırken UNSCR 1325 ve UNSCR 2250'nin tamamlayıcılığından nasıl faydalandığı, barış, güvenlik ve gençlik ile barış güvenlik ve kadın konuları arasındaki bağlantılar hakkında verimli tartışmalar yapıldı.

Katılımcılar daha sonra, Kuzey İrlanda'daki çatışmanın her iki tarafını temsil eden konuşmacılar tarafından yapılan sunumları dinlemek, çatışma dinamikleri ve nihayetinde barış sürecine ilişkin bir bakış açısı sağlamak için Glenree Barış ve Uzlaşma Merkezini ziyaret ettiler. Bu, katılımcıların çatışmaya ilişkin birbiriyle bağlantılı birçok anlatıyı anlamalarını ve aynı zamanda Glenree Merkezi'nin, çatışan partilerinin Kuzey İrlanda barış süreci boyunca tanışıp tartışmalarını sağlayan bir yer olarak nasıl işlev gördüğünü öğrenmelerini sağladı. Glenree Merkezi'nde yürürlükte olan gizlilik kuralları nedeniyle, orada yapılan oturum bu rapora yer almamaktadır.

Program ikinci ayağında katılımcılar Belfast'ı ziyaret ederek bugün Kuzey İrlanda'daki topluluklar arasındaki ayrımın üstesinden gelmek için çalışan Youth Action (Gençlik Eylemi) isimli sivil toplum kuruluşunda bir diyalog atölyesine katıldılar. Kuzey İrlanda Yönetim Dairesi'ne bağlı Stormont Kalesi'ni de ziyaret eden katılımcılar, ülkenin gençlik nüfusuna odaklanarak, Kuzey İrlanda'daki barış sürecinin devam eden doğasından kaynaklanan öncelikli politika alanlarını tartıştılar. Şu an Kuzey İrlanda'da yetki devrine dayalı hükümetin iki ana siyasi parti arasındaki anlaşmazlıktan ötürü askıya alındığını öğrenen gençler Kuzey İrlanda'da yakın gelecekte işleyen bir yönetimin yeniden başlatılmasının beklentisine de şahit oldular. Program kapsamında konuklar, Stormont Parlamentosu'daki Kuzey İrlanda Ofisi Siyasi ve Sosyal Yardımlaşma Grubu Başkanı Heather McKinley tarafından

yapılan sunum ile İngiltere hükümeti perspektifini de duyma fırsatı buldular. Çalışma kapsamında yapılan bu toplantılar serisi, Kuzey İrlanda'da çatışmanın uzun süredir devam eden siyasi sonuçları ve Brexit'in ortaya çıkardığı mevcut zorluklar da dahil olmak üzere barış sürecinin devam eden doğası hakkında katılımcıların değerli bilgileri edinmesini sağladı.

AB, İrlanda, Hollanda ve Norveç hükümetlerinin cömert desteği ile gerçekleşen bu çalışma ziyareti, 'Zor Zamanlarda Türkiye'de Kapsayıcı bir Diyalogu Güçlendirmek' başlıklı projeye ait toplantılar serisinin bir parçasıdır. DPI olarak bu etkinliği gerçekleştirmemizi sağlayan tüm fon sağlayıcılarımıza ve özellikle ev sahiplikleri için İrlanda Dış İşleri ve Ticaret Bakanlığı'na teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Yine bu çalışma boyunca bilgi deneyim ve tecrübelerini bizlerle paylaşan konuşmacılarımıza, DPI Londra ve Türkiye çalışanlarına ve bu rapora katkı sunan DPI stajyeri Steve Byde'a ayrıca teşekkürlerimi sunuyorum.

Kerim Yıldız

İcra Kurulu Başkanı

Demokratik Gelişim Enstitüsü

Kuzey İrlanda Barış Sürecine Giriş

**Profesör Dr. David Mitchell, Trinity College Dublin,
Gibson Otel, Dublin**

Birinci Oturumda Katılımcılar

Sally Holt: Herkese günaydın. Dün akşam programın gündemi konuştuk ve bu sabah size DPI ve çalışmalarımız hakkında kısa bir bilgi vermek istiyorum. DPI 2011 yılında kurulan bağımsız bir sivil toplum kuruluşu. Çatışma çözümü ve arabuluculuk diyalogu alanında uluslararası uzmanlardan oluşan bir uzmanlar kurulu heyetimiz var ve amacımız kamusal diyalogu ve katılımı güçlendirerek demokrasiyi teşvik etmek. Çalışmalarımızın merkezinde, bilgiye, çatışmaların çözümüne, insanların çözüm süreçlerine dahil olma yollarını bulmaya ve toplumun farklı sektörlerinin çatışmaların çözümüne nasıl katkı sunabileceğine ve bu süreçlerden nasıl bilgi edineceğine odaklamak var. DPI, Türkiye’de

değişim yaşanan zamanlarda, çatışmaların çözümü konusunda bir bilgi eksikliği ve bu alanda bir boşluk olduğu tespiti üzerine kuruldu. Bizi bu alanda Türkiye’de çalışmaya iten güç, alanda bu konuda çalışan başka bir kuruluş olmadığı gerçeğinin farkında olmamızdı. DPI’nın kurucularını ve uzmanlar kurulunun büyük bir kısmını çatışma yaşayan birçok ülkenin eski devlet adamları oluşturuyor. Bu isimler alanda çok derin bir bilgiye sahipler ve aynı zamanda birer uygulayıcılar. Örneğin, doğrudan barış süreçlerine dahil olan Jonathan Powell uzmanlar kurulumuzda yer alan isimlerden biri.

Karşılaştırmalı Çalışma Ziyaretlerimizde (CSV) karşılaştırmalı deneyimlerden yararlanıyoruz. Bugün de bu nedenle buradayız ve farklı ülkeler tarafından çatışma çözümü alanında uygulanan mekanizmaları ve yaklaşımları ele alarak analiz edeceğiz. Elbette farklı dünya örneklerini Türkiye’ye uyarlama gibi bir amaç taşımıyoruz ve amacımız farklı örneklerle ve bunların kendi sorunlarımızı düşünürken bize yol gösterici olup olmayacağına dair düşünmek. Esasen DPI katılımcılarına birlikte konuşmak ve öğrenmek için bir forum sağlar; bunun da anlamı karşılıklı olarak fikir paylaşımı ve birbirini tanımaktır. Sık sık orta- üst düzey kamusal figürlerle çalışmalar yapıyoruz. Bunun sebebi farklı sektörlerden insanları bir araya getirmek ve aynı zamanda damlaya damlaya biriken bir etki yaratarak toplumun farklı kesimlerini de etkilemek. Bu yüzden medyanın tanınmış isimleriyle, önde gelen iş dünyası temsilcileriyle, üst düzey politika yapımcılarla, siyasi partilerle ve elbette sizin gibi genç insanlarla çalışıyoruz. Bu süreçte öncelik alanlarımızı tanımlayabilmemiz ve eve geri döndüğünüzde birlikte ya da ayrı ayrı yapabileceğiniz şeyler hakkında düşünebilmeniz için ilgi alanlarınız hakkında düşünebilmenizi umuyoruz.

Barış ve demokrasi mevcut olduğu durumlarda bile, insan haklarına destek vermek gereklidir. Haklar demokrasiyle bağlantılı olduğundan, biri olmadan diğeri olamaz. Sunumdaki grafik, teşvik etmeye çalıştığımız şeyi yansıtan kelimeleri gösteriyor: Saygı, hoşgörü, haklar ve demokrasi. DPI'da işlerimizi tarafsız ve şeffaf bir şekilde yürütmeye çalışıyoruz. Kapsayıcılık yaptığımız çalışmaların olmazsa olmaz işin bir parçası ve her etkinliğimizde farklı geçmişlere, farklı siyasi pozisyonlara ve farklı mesleklere sahip insanları bir araya getiriyoruz böylece kimse dışarıda bırakılmamış oluyor. Bu değer, kapsayıcı süreçler oluşturma hedefimize de yansıyor. Uzmanlar Kurulundan zaten bahsettim. 36 üyemiz olduğu için şanslıyız ve bu isimler sadece kâğıt üstünde bizimle birlikte değiller. Çalışmalarımıza fikir ve uzmanlık ile katkıda bulunuyor ve faaliyetlerimizde yer alıyorlar. Ayrıca, Türkiye'deki mevcut durum hakkında bize tavsiyeler ve analizler sunuyorlar, böylece alanda ne olup bittiğine vakıf hale geliyoruz. Herkesi tek tek anlatmayacağım genel olarak uzmanlar kurulu profilimiz hakkında bilgi vermek istiyorum. Aralarında akademisyenler, gazeteciler ve barış uzmanları var. Uzmanlarımızdan Martin Griffiths, Yemen'in BM elçisi. Ayrıca Kerim Yıldız'ın icra kurulu başkanı olduğu bir yönetim kurumumuz var.

Peki, DPI ne yapar? Gittiğimiz ülkelerin bizzat destek verdiği karşılaştırmalı çalışma ziyaretleri düzenliyoruz. Bugüne kadar Kolombiya, Güney Afrika ve Filipinler gibi ülkeleri ziyaret ettik. Kolombiya'nın o dönem Başkanı olan Juan Manuel Santos 2016 yılında bizi ağırladı. Bu üst düzey destek sayesinde katılımcılarımız sürece dâhil olan arabulucular da dahil olmak üzere, süreçte yer alan pek çok kişiyle birebir görüşme fırsatı yakaladı ve farklı cephelerden farklı görüşler dinledi. Burada yani İrlanda'da da sizler hem Cumhuriyetçiler hem de Kraliyetçileri dinleyeceksiniz, dolayısıyla meselenin taraflarının görüşlerini birinci elden alabileceksiniz. Elbette

Kuzey İrlanda'da olup biteni oturup okuyarak öğrenmek de mümkün. Fakat burada olmak Dublin ve Belfast'ı görmek okuduklarınızın yanında burada yaşanan sorunu ve toplumu anlamanın çok daha etkili bir yolu. Program kapsamında kurumları da ziyaret edeceğiz ve böylece sürece dair gerçek bir fikir elde etmek istiyoruz.

DPI'a geri dönecek olursak biz aynı zamanda araştırma, değerlendirme ve analizler yapan akademik bir kuruluşuz. Örneğin yakın zamanda Bask ülkesinde kadınların siyasi katılımını ele alan yeni bir araştırma başlattık. Bunların dışında yaşanan gelişmelere ilişkin ekonomi ve siyaset alanlarında değerlendirme raporları hazırlıyoruz. Türkiye'deki anayasal reformlar ve bunun demokrasiye etkisi bunun bir örneği. Ben çok fazla konuşmak istemiyorum aslında çünkü siz de bu anlattıklarımı deneyimleyeceksiniz.

Her zaman yeni ilişkiler geliştiriyoruz, örneğin yıllardır birlikte çalıştığımız bir kadın grubumuz var. Bu gruplara yeni isimler etkiliyor ve gruplarımızı genişletiyoruz. Her etkinlikten sonra aktivite raporu ve transkripsiyon hazırlıyoruz. Toplantılarımız Chatham House kuralları çerçevesinde gerçekleşiyor. Bunun anlamı da toplantılar sırasında söylenen her şeyi şeffaflık gereği raporlarımızda buluyorsunuz ama hangi ifadenin kime ait olduğu bu raporlarda yer almıyor. Bu raporları yayıyoruz ve böylece kitlemizi genişletmeye çalışıyoruz. Sıklıkla toplantılarımızın ardından katılımcılarımız köşe yazısı, makale yahut sosyal medya mesajı olarak deneyimlerini kamuoyu ile paylaşıyorlar. Yani DPI Türkiye medyasında sıkça yer buluyor. Bu paylaşımları takip ediyoruz ki bu bize edinilen bilgi ve deneyimlerin nasıl paylaşıldığına dair bir fikir veriyor. Çalışmanın son gününde, yani Pazar sabahı çalışmaya ilişkin görüşlerinizi alacağımız bir değerlendirme toplantısı yapacağız. Böylece neyi daha iyi yapabildik, ne konuda program başarılıydı sizlerden geri bildirim alacağız. Bu

değerlendirme oturumları son derece faydalı oluyor çünkü bize bundan sonra ne yapmamız gerektiğini söylüyor, katılımcılara da öğretmen ya da öğrenciler olarak geri döndüklerinde ne öğrendiklerine, bu bilgileri nasıl kullanacaklarına dair düşünme fırsatı veriyor. Bir şiarımız var o da, biz Türkiye üzerine konuşmuyor ama Türkiye üzerine düşünüyoruz.

Amacımız insanları bir araya getirmek ve geleneksel bariyerleri aşmak. Geçtiğimiz Mart ayında yaptığımız kadın toplantısında, katılımcılar farklı eğilimlerden insanlar olarak bir arada olup fikir alışverişinde bulunmanın ve birlikte öğrenmenin öneminin altını çizdiler. Bu tür toplantılar normal şartlarda birbiriyle karşılaşmayacak kişilerin ilişki kurmasını sağlıyor. Bu tür birlikteliklerin, ayrı ayrı birbirinden habersiz iş yapmak yerine, birlikte yapılan işleri daha ileri götürmesini umuyoruz. Hepimizin bir araya gelme yeteneği ve becerisi var. Çoğu zaman katılımcıları, aslında kendilerine hiç benzemediğini düşündükleri insanların da kendilerine benzeyen ya da benzemeyen dertleri olduğunu anladıklarını söylerken buluyoruz. Bu tür çalışmalar için bir yere geldiğinizde bağlam ve bazı detaylar farklı olsa da çoğu temanın ya da başlığın aynı olduğunu fark etmeye başlıyorsunuz. Ve müzakerelerde yer almış, örneğin Kolombiya başkanı gibi birini dinlemek, konuya dair önemli bir fikir veriyor ve bu tür bilgiler çoğunlukla işe yarıyor.

Esra Elmas: Teşekkürler Sally. Ben de kısaca şunu altını çizeyim. Bizim herhangi bir siyasi pozisyonumuz yok. Amacımız tarafsız bir biçimde çatışma çözümü ve barış için çalışmak. Bazen kimi toplantılarda kimi katılımcılar kimi katılımcılar için 'bunların burada ne işi var?' diyebiliyor. Biz de onlara şunu hatırlatıyoruz, bizim amacımız her şeyden çok barışa direnen kesimlere ulaşmak. Onlara ulaşmak ve onlarla çalışmak istiyoruz. Bu kimilerine kafa karıştırıcı geliyor ama değil. Bizim amacımız mümkün

olan en geniş kesimin dahil olduğu bir süreç. Sadece AK Parti, CHP ve HDP'ye değil milliyetçi kesimlere de ulaşmaya çalışıyoruz.

AB ve AB ülkesi ülkelerin hükümetleri bize fon veren kuruluşlar arasında. Bugün bizi burada ağırlayan İrlanda hükümetinden, Norveç ve Hollanda hükümetleri ve BM'den fon alıyoruz. Son derece bağımsız ve şeffafız, belli projeler için belli fonlar alıyoruz ve neyi neye harcadığımızı, metodolojimizi ve işlerimizi detaylıca açıklıyoruz. Herkesten fon almamız da en büyük avantajımız. Kendi gündemini dayatan hiçbir hükümet ya da kurumdan fon almıyoruz. Bu bağımsız kalmanın temel prensibi ve bağımsız kalabilmek için çok sayıda fonu da geri çevirdiğimiz bir hakikat. İlk kez AB'den fon aldık bu sene, BM'den ise son yedi senedir fon alıyoruz.

Şeffaflık ve bağımsızlık açısından hayati bulduğum bu ayrıntıları paylaştıktan sonra sözü David'e bırakıyorum. Hoş geldin David.

David Mitchell: Günaydın. Yeniden DPI ile birlikte olmak çok güzel. Her seferinde hazırladığım bu sunum daha da uzuyor ama bugün sizlere Kuzey İrlanda'daki çatışma ve barış süreçlerini özetlemeye çalışacağım. Sanıyorum çok genel hatlarıyla sürece dair bir fikriniz var dolayısıyla öncelikle çatışmanın kaynakları ve neden İrlanda iki parçaya bölündü bunu anlatacağım. Daha sonra 1960-1990 arasındaki çatışma dönemini ve sonra da barış sürecini ve ardından geriye kalan problemleri aktaracağım.

Peki, Kuzey İrlanda'daki çatışma neydi? Aslında çatışmanın kalbinde çok basit bir soru vardı. Kuzey İrlanda nereye ait olmalı? Birleşik Krallık'a mı İrlanda'ya mı? Bu soruya farklı yanıt veren iki topluluk vardı. Birlikçiler Birleşik Krallık'a bağlı kalmak istiyordu, İrlanda Milliyetçileri birleşik bir

İrlanda arzu ediyordu. Bu çatışmanın temel nedeniydi ve bugün şiddet ortadan kalmış olsa da siyasi olarak asıl mesele bu.

Peki bu ayırım nereden geliyor? Hikâyenin başlangıcı 1600'lü yıllara kadar uzanıyor. İrlandalı Cumhuriyetçiler o dönemde yapılan yerleştirmeleri sorunun kaynağı olarak tanımlar. İngiliz kraliyetinin demografik projesini kastediyorlar bunu söylerken de. Bu dönemde İngiltere'den pek çok yerleşimci İrlanda'ya geliyor. İrlandalı milliyetçiler bunu sömürgeci bir müdahale olarak görüyor. Bugünkü Birlikçiler o dönemde İrlanda'ya göçen yerleşimcilerin torunları ve onlar da çatışmanın nedeninin İrlanda yanlısı terör olduğunu düşünüyorlar. Konuya dair bakış açısı ne olursa olsun sonrasında ortaya çıkan toplumsal bölünmenin kaynağının o dönemki yerleştirmeler olduğu ise genel kabul görüyor. O dönemde İrlanda'ya yerleşenlerin Protestan İrlanda'nın yerlilerinin ise Katolik olması ise bir diğer anahtar mesele. Dini farklılık insanların ayrışmasına da sebep oluyor. Durum bugün de böyle, Protestan Katolik evliliklerin Kabul görmemesi ve daha başka problem var örneğin. Bu yerleşimcilerden sonra, İrlanda İngiltere tarafından kontrole dilmeye başlanıyor ve 19.yüzyılın sonunda İrlandalı milliyetçiler bağımsızlık ya da yerel yönetim hakları elde etmek anlamına gelen "ev kuralı" için mücadele etmeye başlıyor. Bu bir çeşit yetki devri için yapılan bir mücadele o dönem. Kuzeydeki Protestan Birlikçiler bundan çok endişe duyuyor ve bağımsızlık mücadelesine karşı kampanya yürütmeye başlıyorlar. İki taraf da militanlaşıyor ve silahlanmaya başlıyorlar.

Uzun hikâyenin kısası 1920'de Birleşik Krallık hükümeti İrlanda'yı bölüyor. Kuzeydeki altı bölge Kuzey İrlanda haline geliyor ve Birleşik Krallık hükümetine bağlı küçük bir devlet halini alıyor. Geriye kalan 26 bölge ise bağımsızlığını ilan ediyor. Bölünme oldukça tartışmalı bir

konu ve farklı görüşler var hakkında. Cumhuriyetçiler bunu sömürgeci bir proje ve doğal olarak birleşik olan bir İrlanda'nın bölünmesi olarak görüyor. İngilizlerin sınırlar çizerek her zaman olduğu gibi insanları böldüğünü söylüyorlar. Birlikçiler ise bölünmeyi Birleşik Krallık içindeki statülerinin korunması olarak görüyorlar. Kuzey ve Güney arasındaki kültürel ve ekonomik farklılıkların bu bölünmeyi bir bakıma kaçınılmaz kıldığını düşünüyorlar. İngilizler ise sorunu pasifize ederek çözdüklerini düşünüyorlar. Bu bölünme kısa süreli bir istikrar getiriyor ama daha sonra nüfusunun üçte ikisini Birlikçi Protestanların üçte birini ise Katolik İrlandalıların oluşturduğu Kuzey İrlanda'da yeni problemlere sebep oluyor. Katolik azınlık devlete yabancılaşmış hissetmeye başlıyor ve Kuzey İrlanda'nın parçası olmak istemiyorlar.

Birlikçiler ise en başından beri sadık olmayan bir azınlığı tehdit olarak görüyorlar. 1920-1972 arasında Kuzey İrlanda'da tek parti devleti hüküm sürüyor. Resmi olarak demokratik bir hükümet aslında ama seçim sistemi bu yıllara arasında sadece Protestan bir hükümete imkân veriyor. Katolikler hiçbir zaman iktidara gelemiyor ve ikinci sınıf vatandaş muamelesi görüyorlar. İş imkanları ve konut tahsisi konusunda Katoliklerin dezavantajına olan bir sistem hüküm sürüyor. Yine Katoliklere eziyet çektiren anti-terör yayasası da o dönemde yürürlükte. 1960'larda Katoliklerin politik şikayetleri aslında oldukça az. Dünyanın diğer yerlerindeki gibi sivil haklar kampanyalarından esinlenen Katolikler, sivil haklardan mahrum olmalarını protesto eden sokak yürüyüşlerine katılıyorlar. Hükümet bunun bir komplo ve bir ayaklanma olduğunu düşünerek aşırı tepki gösteriyor. Böylece, devletin baskıcı tepkisinin Katolikleri daha mutsuz ettiği bir eylem-tepki dinamiği ortaya çıkıyor. Bu şiddet spirali, 30 yıllık bir çatışma olan Sıkıntı Yılları'nı başlattı. 1960'lı yılların sonunda, tarihi 20. yüzyılın başlarına dayanan militan bir

Cumhuriyetçi grup olan IRA yeniden popüler oluyor böylece ve Kuzey İrlanda'da İngiliz yönetimine karşı şiddetli bir isyan başlıyor.

Bu sürecin akabinde 30 yıllık bir çatışma dönemine giriliyor. Çatışmada üç oyuncu var. Bunlardan ilki, devlet güvenlik güçlerini hedef alan ve çoğu zaman sivilleri öldüren İrlanda Cumhuriyet Ordusu (IRA). Gerekçeleri, İngilizleri İrlanda dışına çıkarmak, kamuoyunu etkilemek ve İrlanda meselesini halka açıklayan bir baskı yaratmak. Onların karşısında Birlikçi paramiliterler var. Ulster Gönüllü Birlikleri IRA'ya karşı savaşıyor ve onlar da sivilleri öldürüyor. Üçüncü aktör ise paramiliterlere siyasi gruplar yerine adi suçlu muamelesi yapan İngiliz devletinin güvenlik güçleri. Devlet güçleri ve Birlikçi paramiliterler arasında çok sayıda iş birliği olduğunun da kanıtı var. 30 yıllık ihtilaf sırasında, Kuzey İrlanda'yı düzenleyen ve herkesin kabul edebileceği bir yol yaratmaya yönelik birçok girişim oluyor bu arada, ancak hepsi başarısız oluyor o dönemde.

Bu dönemde toplamda, 3.635 kişi öldürülüyor ve yaklaşık yarım milyon insan da mağdur oluyor. Kuzey İrlanda'da yalnızca 1.8 milyon kişi olduğundan, bu rakam öldürülen, yerinden edilen veya travmatize edilmiş insan sayısı olarak çok yüksek. Neredeyse herkes bu çatışmadan etkileniyor veya çatışmadan etkilenen birini tanıyor. Çatışma başladığında kimse 30 yıl süreceğini düşünmüyordu elbette. Kısa ve belirleyici olacağını düşünüyorlardı. Uzun süre bir çıkış yolu göremediler, ama sonunda 1990'larda bir barış süreci yaşandı.

Neden bir barış süreci yaşandı peki? Öncelikle İngiltere ve İrlanda bir çözüm bulmak için iş birliği yapmaya başladılar. Bu iş birliğine AB de katkıda bulundu. İkinci olarak askeri olarak bir çıkmaz vardı ortada. IRA İngiliz ordusunu İrlanda'nın dışına itemeyeceğini biliyordu İngiltere ise

IRA'I tam anlamıyla yenemeyeceğini biliyordu. Bu tam bir çıkmazdı. Üçüncüsü, insanların tutumları ve düşünceleri değişiyordu ve bu değişiklik barış ve uzlaşma grubu gibi sivil toplumun çalışmalarından kaynaklanıyordu. Genel bir savaş yorgunluğu duygusu vardı. 1960'lar ve 1990'lar arasında bir nesil geçti. Çatışma ile büyüyen gençler anne ve baba oldular ve onlar gelecek neslin kendileriyle aynı şeyi yaşamasını istemiyorlardı.

Sıkıcı ayrıntıları geçerseniz sonunda 1998'de Belfast Anlaşması yani Hayırlı Cuma Anlaşması'na ulaştık. Anlaşma 25 sayfa uzunluğundaydı ve temel olarak iki maddeye dayanıyordu. İlki Kuzey İrlanda'nın çoğunluk istediği sürece İngiltere'ye bağlı kalacağını ifade ediyordu. Bu Birlikçiler açısından bir zaferdi. İkinci madde Kuzey İrlanda'nın daha eşit, adil ve kapsayıcı olmasını garantiliyordu. Bu Milliyetçilerin zaferiydi. Peki ne değişti Kuzey İrlanda'da bu anlaşma ile? Belfast'taki mecliste güç paylaşımına dayalı bir meclis kuruldu, siyasi tahakküm olmayacaktı ve her iki taraf hükümet ortağı olacaktı. Önemli ve tartışmalı bir şekilde, militan gruplarla bağlantısı olan siyasi partilerin bile yönetilme katılmasına izin verilecekti. Polis teşkilatı tüm kimlikleri içerecek şekilde yenilenecekti, yeni insan hakları yasası ve koruma kanunları getirildi ve siyasi ve paramiliter mahkumlar serbest bırakıldı. Bu sonuncu madde tartışmalıydı. Son olarak, İngiltere ile İrlanda arasında iş birliği için kuzey-güney ve doğu-batı kooperatifleri gibi yeni kurumlar kuruldu. Ancak, 1998'den beri bu anlaşmanın uygulanmasında birçok sorun yaşanıyor. Pek çok sorunun üstesinden gelindi ancak bazı konular henüz çözülemedi. Şimdi çözülemeyen dokuz konuyu çok hızlıca geçeceğim.

En büyük problem paramiliter grupların silahsızlanmasıydı. Birlikçiler IRA silahlarını imha edene kadar hükümet ortağı olmayacaklarını

açıkladılar. Bu ciddi bir güven meselesiydi ve silahların nasıl bırakılacağı konusunda anlaşmaya varılması yıllar aldı. IRA için yenilmiş gibi görünmeden bu işi yapmak önemliydi. Sonunda 2005'de IRA silahlarını imha etti ama yeni siyasette bu mesele güven konusunda sorunlar yarattı. Neyse ki bu sorunlar daha sonra aşıldı.

İkinci mesele arabozuculardı. Küçük bir Cumhuriyetçi grup barış sürecine karşı çıktı ve polis memurlarına saldırmaya devam etti. 2016'da son öldürülen kişi bir hapishane görevlisiydi. Bu küçük grubun aslında arkasında bir kamu desteği yok ve siyasi etkileri de yok ama topluluklar üzerinde etkileri büyük.

Üçüncü problem iktidar paylaşımı meselesi. Şu an Belfast'ta bir hükümetimiz yok çünkü taraflar anlaşamıyorlar. Belfast yani Hayırlı Cuma Anlaşması'na göre Birlikçiler ev Milliyetçiler koalisyon hükümeti kurarak ülkeyi yönetmek zorunda. Dolayısıyla iki taraf anlaşamadığında problem çıkıyor ve hükümet kurulamıyor. İktidar paylaşımı geri gelecek mi ya da yeniden sağlanabilecek mi? Bunlar şu anda gündemde olan sorular.

Kültürel ifadeler de bugün sorun yaratan bir başka tartışmalı konu. Özellikle bayraklar konusunda, hangi bayrağın asılacağı konusunda anlaşmazlıklar var. Bir yandan Kuzey İrlanda hala Birleşik Krallık'ın parçası ama bir yandan da hem Birlikçi hem de Milliyetçi kimlikler eşit, bu da çözülemeyen problemlerden biri. Aynı zamanda bazı kültürel festivallerle ilgili- ki bunlar zaman zaman şiddete neden oluyor- sorunlar var. Bu açıdan hala kimliklerle ilgili çözülemeyen problem var.

Katolikler ve Protestanlar hala birbirlerinden ayrılmış hayatlar yaşıyorlar.

Yaşadıkları, sosyalleştikleri yerler ayrı; ayrı ayrı eğitim alıyorlar. Bu konuların değişmesi jenerasyonlar alacak bir mesele. Güç paylaşımı hükümeti, toplumsal ayrımcılığın üstesinden gelmediği için eleştirildi. Katolik ve Protestan bölgeler arasındaki barış duvarı bu sorunun resmidir. Bu duvarları bir ölçüde insanları korumak için yaptılar, ancak aynı duvarlar insanları ayrı tutmaya ve aralarındaki etkileşimi engellemeye devam ediyor. Onlar devam eden bölünmenin bir simgesi bir bakıma.

İşçi sınıfının yaşadığı yerlerde paramiliterler hala etkili. Mafya tarzıyla organize edilen uyuşturucu ticaretini kontrol ediyorlar. Savaşı konu eden duvar resimleri, bölgeyi işaretlemenin ve siyasi mesajları göstermenin bir yolu. Ve bu hala yaşanan bir durum.

Bir dereceye kadar yeni bölümlerimiz var: sınıf, ırk ve cinsiyet gibi. Bunlar gerçekten yeni bölümler değil, sadece şu anda bu grupların daha çok farkındayız çünkü Kuzey İrlanda'ya çok fazla göç var ve bu yeni gerilimler getirdi. Irkçı saldırılar yaşandı. Kuzey İrlanda geleneksel ve ataerkil bir toplum. Kadınlar, toplumun çeşitli yerlerinde yeterince temsil edilemiyor. Bu konuların hepsi yeni Kuzey İrlanda'da yaptığımız tartışmaların parçaları.

Geçmişle başa çıkma hala bir problem olarak duruyor. Çatışmanın mirasıyla nasıl baş edeceğiz? Yola nasıl devam edeceğiz? Güney Afrika'daki gibi bir Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu kuracak mıyız örneğin? Tartışmalar hala sürüyor. Şimdilerde geçmişle ilgili ne yapılacağına dair bazı hükümet önerileri var. Bilgi edinme mekanizması olarak ahlaki bir tarih arşiv oluşturmak önerilerden biri. Çatışmanın kurbanlarından bazıları adalet, bazıları da sevdiklerine olanlar hakkında bilgi, bazıları ise yola devam etmek ve her şeyi unutmak istiyor. Çok farklı görüşler var.

Anlaşmadan 20 yıl sonra bu sorunların çözülmemesi şaşırtıcı. Bu yüzden, bu sorunların üstesinden gelme ve geleceğin nasıl olması gerektiğine dair bir tartışma var.

Son olarak Brexit gibi yeni sorun daha var. Brexit, barış sürecini, henüz gerçekleşmemiş olan bazı konular bakımından, çeşitli şekillerde etkiledi. İrlanda'daki en büyük korkulardan biri Brexit'in sert bir sınır oluşturma ihtimali. Çatışma sırasında İrlanda ve Kuzey İrlanda arasındaki sınırı geçmek için kuyruklar oluşurdu, güvenlik kontrol noktaları vardı ve askeri gözetleme kuleleri vardı. Barış süreci tüm bunlardan uzaklaşılmasıydı ve şimdi iki ülke arasında sınırı geçtiğinizde anlamıyorsunuz bile. Ancak, şimdi bazı insanlar İngiltere AB'den terk ettiğinde, sınırda psikolojik bir etkiye neden olabilecek bir tür güvenlik kontrolü veya ticaret kontrolü olacağından endişe duyuyorlar. Brexit ve olası bir sınır insanların ülkelerinin yeniden bölündüğünü hissetmelerine neden olabilir ve bu ortamı dengesizleşebilir. Bugün bile, Brexit, İrlanda'nın kuzeyindeki kamuoyu üzerinde bir etkiye sahip. Hayırlı Cuma Anlaşması, Kuzey İrlanda'daki insanların çoğunluğu İngiltere'de kalmak istediği sürece Kuzey İrlanda'nın İngiltere'de kalacağını belirtiyordu. Brexit'e kadar çoğu insan İngiltere'nin parçası kalmak istedi. Bununla birlikte, Brexit Kuzey İrlanda'da AB'den hoşlanan ve AB'nin parçası olarak kalmak isteyen birçok insanı birleşik bir İrlanda için daha istekli hale getirebilir. Bu nedenle Brexit, İrlanda'daki görüş dengesini değiştirebilir ve bugün devam eden bir tartışma olan İrlanda birliğine yol açabilir. İrlanda birliği olursa, bazı insanlar mutlu olacak ve diğerleri çok

Anlatacaklarım bu kadar. Aşılması gereken birçok sorun var ve bazılarıyla hala uğraşıyoruz, ancak Kuzey İrlanda'nın çatışmayı sona erdirmeye açısından bir başarı öyküsü olduğunu düşünüyorum. Ben iyimserim ve hepimiz işlerin olumlu yönde devam edeceğini düşünüyoruz.

Dr David Mitchell sunumunu yaparken

Sally Holt: Teşekkürler. Soru cevap bölümü için 15-20 dakikamız var.

Katılımcı: Sanıyorum 2012 ve 2013'de Kuzey İrlanda'da büyük bir problem vardı. Türkiye'deki gazetelere Kuzey İrlanda'da çatışmanın yeniden başlayabileceğine ilişkin haberler yayınladı. Bu konuda bizi biraz aydınlatır mısınız?

David Mitchell: 2012 ve 2013'de bayrak protestoları vardı. Evet, 1998'den beri en tehlikeli dönemdi bu. Belfast şehir konseyi, haftanın sadece birkaç günü İngiliz bayrağı olan Union Jack'in göndere çekilmesi için oy verdi. Bu karardan önce o bayrak her gün asılıyordu, fakat konsey sadece birkaç gün asılması yönünde oy kullandı. Bu büyük bir değişiklik değildi aslında, ancak Birlikçiler durumu kimliklerine karşı yapılmış büyük sembolik bir saldırı olarak gördü. Şiddetli protestolar yapıldı ve yollar kapatıldı. Hala her cumartesi öğleden sonra Belfast Belediye Binası dışında düzenli protestolar var, ancak yalnızca birkaç kişi katılıyor. Bu çözülmemiş bir problem. Bayrak kararı, meclis tarafından alınmış

demokratik bir karardı ve Belfast'ın değişen yapısının ve demografisinin simgesiydi ve Birlikçiler bu durumu tehdit olarak algıladı.

Katılımcı: Sunum için çok teşekkürler. Brexit'ten sonra sizce Kuzey İrlanda İngiltere'ye bağlı kalmak mı isteyecek yoksa ayrılacak mı?

David Mitchell: Brexit'in bölücü bir etkisi var. Tarihsel olarak, Birlikçiler AB'yi sevmeyiz. Onlar İngiliz milliyetçileridir. Onları AB'den ve İrlanda'nın güneyinden uzaklaştıran her şeyden mutlular. İrlanda Milliyetçileri ise çok mutsuz olacaklar çünkü onlar İrlanda'nın güneyine daha yakın olmak istiyorlar. Böylece Brexit kuzeydeki insanları kutuplaştıracak. Ne olacağını göreceğiz. Brexit'ten bu yana, AB vatandaşı olmak için, Birlikçiler dahil, birçok kişi İrlanda pasaportu başvurusunda bulundu. İrlanda pasaportu alabilmeleri mümkün çünkü, kural bu yönde. Çünkü İrlanda adasında doğmuşlar. Bu yüzden bilmiyorum. 2016 yılına kadar, hiç kimse kısa veya orta vadede gerçekçi bir olasılık olarak birleşik bir İrlanda'dan bahsetmiyordu. Şimdi herkes birleşik bir İrlanda'nın potansiyelinden bahsediyor. Bence Brexit bir felaket olmazsa, her şey sakinleşirse, kısa vadede birleşik bir İrlanda'ya yol açmayacak, ama bilmiyorum. Kimse Brexit'in geçebileceğini tahmin etmiyordu, bu yüzden kimse de İrlanda'nın geleceğini tahmin edemez.

Katılımcı: Sunumunuz için teşekkürler. Protestanlar ve Katolikler arasında hala ayrışma olduğunu ve ayrıca geçmişle ilgili devam eden sorunların, ayrımcılıkla mücadele ve ayrıştırma ile ilgili tartışmaların bulunduğu bahsettiniz. Karşılıklı anlayış ve uzlaşma üzerine çalışan girişimler var mı? Örneğin eğitim sisteminde?

David Mitchell: Evet. Eğitim açısından, okul sistemi yasalarla ayrılmamıştır, ancak Katolik Kilisesi Katolik okulları işlettiği ve Protestanların çocukları devlet okullarına gittiği için dinsel olarak eğitim fiilen ayrılmıştır. Protestanların ve Katoliklerin ve diğer herkesin bir arada olduğu bir entegre eğitim sistemi var, ancak bu okullar eğitim sektörünün sadece %6'sını oluşturuyor, bu nedenle etkileri düşük. Pek çok insan, eğitimin tam olarak bütünleşmesi sağlanana kadar Kuzey İrlanda'da uzlaşma sağlanmayacağını düşünüyor. Geçmişle ilgili çalışan birçok kuruluş var. Bunlar arasında tarihi arşivleyen, anıt oluşturan vb. küçük gruplar var. Geçmişle ilgili ne yapılması gerektiği konusunda çok fazla görüş var. Çok karmaşık bir alan. Çatışmadan etkilenen insanlar arasında çok farklı bakış açıları, görüşler ve sorunlar var. Örneğin, Sıkıntı Yılları sırasında yaralananlar için emekli aylığı sorunu konulardan biri. Bazı kurbanlar yaralı paramiliter üyelerin bu emekli maaşlarını almalarını istemedi, çünkü onları masum kurbanlar olarak görmüyorlar. Bu yüzden bu konu tartışmalı. Gerçekten iyi iş çıkaran birçok barış ve uzlaşma grubu var.

Katılımcı: Sürece dahil olan üçüncü bir taraf ya da taraflar var mı? Ve onların konuya yaklaşımı nedir?

David Mitchell: Başlıca uluslararası aktörler ABD ve AB idi. Bunların hiçbirinin doğrudan bir rolü yoktu. Bu süreç esas olarak İngiltere ve İrlanda tarafından yönetildi, ancak ABD hükümeti çok cesaretlendirici ve destekleyici oldu. AB, uzlaşmaya yönelik taban projelerine yüzlerce milyon avro sağladı. Uluslararası boyut bu ve bu olumlu bir ilişki yarattı. İrlanda ve İngiltere arasında Kuzey İrlanda üzerinden hiçbir zaman savaş olasılığı yoktu ve bu nedenle AB ve Amerika Birleşik Devletleri'nin yardımı barış süreci için kesinlikle destekleyici bir bölgesel ortam yarattı.

Katılımcı: Yeni bölünmeler olduğundan bahsettiniz. Diğer azınlık gruplarına yönelik tutum ülkeden ülkeye değişiyor. Mesela, Türkiye’de Kürtler azınlıktır. Şimdilerde Suriyeliler yeni bir azınlık grubu olarak görülüyor. Peki Kuzey İrlanda’da durum ne?

David Mitchell: Bu analizin kesinlikle doğru olup olmadığını bilmiyorum, ama Kuzey İrlanda’daki ırkçı olayların veya saldırıların çoğu işçi sınıfına mensup Protestan bölgelerinde gerçekleşti ve bu olayların üzerinde çok fazla medya ilgisini olduğunu söyleyebilirim. Bizim sorunumuz mezhepçilikti. “Diğer taraf” ı beğenmedik, şimdi bu ırkçılığa dönüştü. Kuzey İrlanda’daki insanlar farklarla başa çıkamazlar. Kuzey İrlanda’da, işçi sınıfına mensup Protestan topluluklarda yaşanan sorunlar, tüm dünyada yaşananlar sorunlarla aynıdır. Sanayinin gittiği, işsizliğin ve konut sıkıntısının olduğu yerlerde yaşayan fakir insanlar, sosyal sorunları ile ilgili olarak yabancıları suçlarlar. Bu, Donald Trump’ı seçen ve bir dereceye kadar Brexit’e oy veren aynı türden bir zihniyetin ürünü. Belfast’ın ve Kuzey İrlanda’nın bazı kısımlarında, yabancılar ekonomik ve politik koşullar ve bunun sonucu olarak ortaya çıkan sorunların günah keçisi haline geldi.

Barışı ayakta tutmak ve uzlaşmayı teşvik etmek, Kuzey İrlanda deneyimini ve gençlerin sürece katılım stratejilerini paylaşmak

İrlanda Dış İşleri ve Ticaret Bakanlığı’nda Yuvarlak Masa Toplantısı, Áine Hearn, İrlanda Dış İşleri ve Ticaret Bakanlığı Çatışma Çözümü Birimi Direktörü & Eoghan Duffy, İrlanda Dış İşleri ve Ticaret Bakanlığı İrlanda, Birleşik Krallık ve İrlanda, Birleşik Krallık ve Amerika Bölümü

Soldan sağa: Kerim Yıldız, DPI CEO; Prof. Aşkın Asan, DPI Uzmanlar Kurulu Üyesi; Eoghan Duffy; Áine Hearn

Áine Hearn: Öncelikle Dış İşleri ve Ticaret Bakanlığı’na hoş geldiniz. Burası bizim Dublin’deki merkezimiz. Şehrin etrafında başka binalarımız da var ama asıl bina bu. Benim adım Áine Hearn. Bölümdeki Çatışma Çözümü Birimi’nin yöneticisiyim. İrlanda, İngiltere ve Amerika bölümünün müdür yardımcısı olan meslektaşım Eoghan Duffy de burada. Eoghan bu bölümün politik biriminde. Bugün, çoğunlukla

Kadın, Barış ve Güvenlik (WPS) ve BM Güvenlik Konseyi Kararı 1325 konularına odaklanan Çatışma Çözümü Biriminin çalışmalarını ana hatlarıyla açıklayacağım. Gençlik, Barış ve Güvenlik (YPS) odaklı girişimlerden de bahsedeceğim ve Eoghan kendi biriminde bu konularda neler yapıldığı hakkında konuşacak.

Türkiye'den, farklı siyasi partilerden ve okullardan böyle karma bir grubu gördüğümüze sevindik. Umarız bu birkaç gün İrlanda'da hoşça vakit geçirirsiniz. Daha sonra Glenree Barış ve Uzlaşma Merkezine gideceğinizi duydum. 1990'lı yıllarda Kuzey İrlanda barış sürecinde önemli bir rol oynadılar. Umarım anlatacaklarımızı faydalı bulursunuz. Üstünden geçmek istediğim bir PowerPoint'im var ve ben bitirdiğimde Eoghan konuşacak ve sonra soruları alacağız.

Sunumum kadınların ve gençlerin İrlanda dış politikasındaki rolüne ilişkin olacak. İlk olarak, İrlanda'nın uluslararası barışı ve güvenliği ilerletme yaklaşımının çok yönlü olduğunu söylemek isterim. Tecrübelerimiz ve bilgimiz burada İrlanda adasında barış ve uzlaşma deneyimleriyle birikti ve bu çatışmanın sebepleri ve sonrasında genişleyen bakış açımıza katkıda bulundu. İrlanda hükümeti WPS gündemini çatışma çözme çerçevesinin ayrılmaz bir parçası olarak görüyor. Ayrıca gençlerin çatışmanın önlenmesindeki hayati rolünün de farkındayız ve 2017 yılında başlayan ve sonuçları yakın zamanda yayınlanan YPS çalışmaları gibi YPS girişimleriyle gittikçe daha fazla ilgileniyoruz. Ayrıca bir BM gençlik delege programına sahibiz ve ayrıca silahlı çatışmadaki çocuklar konusuna uluslararası düzeyde yol açmaya başladık. Ayrıca çatışmaları önleme konusunda çalışan, sürdürülebilir barışı teşvik etmek ve şiddet içeren aşırılıkçılıkla mücadele etmek ve bu süreçlerde gençliğin rolüne odaklan STK ortaklarımızla birlikte çalışıyoruz.

Kadın, Barış ve Güvenlik (WPS) konusunda BM Güvenlik Konseyi'nin (UNSC) aldığı yol gösterici kararının 2000'de kabul edildiğini, dolayısıyla 18'lik yıllık bir tarihi olduğunu biliyor olabilirsiniz. Bu kararı takiben cinsel taciz ve istismar, cinsiyete dayalı şiddet ve diğer konular gibi WPS ile ilgili konuları ele alan ve 2015'te güncellenen diğer kararlar da kabul edildi. Tüm bu kararlar çatışmanın kadınlar ve kız çocuklarının barış inşası çabalarında oynayabileceği kritik rolü de Kabul ediyor.

Bir keresinde biri bana neden WPS ile bu kadar meşgul oluyorsunuz gibi bir soru sormuştu. Evet kadınlar ve erkekler hep birlikte çatışmalardan etkilenirler ama kadınlar daha fazla etkilenirler ve kadınların bu bağlamda farklı muamele görmeleri gerekir. Ayrıca, kadınların çatışma çözümü aşamasında barış müzakerelerine ev daha sonra kurulacak hükümete dahil edilmeleri gerekiyor. Kadınlar her zaman bir sese sahip değildir, bu yüzden sesimizin duyulması önemlidir. UNSC Kararı 1325'in bir parçası olarak, üye devletlerden kararı nasıl uygulayacaklarını söylemek için eylem planları hazırlamaları istenmiştir. İrlanda ikinci ulusal eylem planına geçmiş durumda. Bu eylem planının dört ayağı var; önleme, katılım, koruma, rahatlama ve destek. Peki bunlar ne anlama geliyor? Önleme, çatışmayı önlemeye ve ayrıca kadınların çatışmayı önlemedeki rolüne bakıyor; katılım, kadınların çatışma çözme süreçlerinde ve takip eden siyasi süreçlerde ses ve etkiye sahip olmalarını sağlamakla ilgileniyor; koruma ve rahatlama çatışma sırasında kadınların korunmasını ve rahatlmasını hedefliyor; destek ise kadınların sorunlarını süreç boyunca ve sonrasında gündemde tutmayı teşvik etmek anlamına geliyor.

Müzakereler sırasında Kuzey İrlanda'da, bir grup kadın şöyle bir slogan kullandı, "bu bizimle ilgili bir mesele, bizsiz çözülmez". Hayatlarını etkileyecek konular konuşulduğu zaman kadınlar gerçekten masada

olmalı. Eylem planını uygularken bütünlüklü bir hükümet yaklaşımı benimsiyoruz. Bu, hem İrlanda adasında hem de mülteci olarak adaya gelen kadınlar dahil olmak üzere, WPS söz konusu olduğunda rolü olan diğer bakanlıklarla bağlantılı çalıştığımız anlamına geliyor. WPS'ye dahil olan her bakanlığın ulaşması gereken hedefleri ve göstergeleri vardır ve ulusal eylem planında yol alındıkça her kurumun gelişim haritasını çıkarırız. Ulusal eylem planının son incelemesi için bir teklif vermek üzereyiz ve neyi değiştirmemiz gerektiğini görmek için 2017 yılında eylem planının orta dönem değerlendirmesini yaptık. Peki, bütün bu çalışmalarda kimler yer alıyor? Akademisyenler, STK'lar ve WPS'de rol alabilecek ilgili devlet bakanlıklarından oluşan bağımsız bir gözetim grubumuz var. Bu gruba halen eski adalet bakanı Nora Owen başkanlık ediyor. Ulusal eylem planımız hem uluslararası hem de yerel bir politika belgesi olarak benzersiz. Bu eylem planı içinde sağlık, sosyal refah ve adalet gibi bakanlıkların her birinin bir dahli ve hepsinin oynayacağı bir rol var.

Bu yılın Çatışma Çözümü Birimi'ndeki iş planında birçok önceliğimiz var. Bunlardan biri arabuluculukta kadınları teşvik etmek. Bu, sadece bir anlaşmanın imzalanmasında veya Birinci Kanal diplomasisi ve müzakerelerinde bulunan kadınlara yönelik bir program değil. Aynı zamanda Üçüncü Kanal müzakerelerini ve topluluk tartışmalarını çözmede taban seviyesine dahil olan kadınlardan da bahsediyorum. Kuzey İrlanda deneyiminden topluluk düzeyindeki müzakerenin çok önemli olduğunu biliyoruz. İnsani Diyalog Merkezi ve diğer sivil toplum grupları gibi köklü ve toplum diyalogu yapan örgütleri finanse ederek kadınların müzakerelere katılımını teşvik ediyoruz. Haziran ayında, Trinity College Dublin'de barış arabuluculuğunda kadınlarla ilgili bir etkinlik düzenledik. Kuzey İrlanda'da Kadın Koalisyonu 'nu kuran ve

Hayırlı Cuma Anlaşması'na katılan Profesör Monica McWilliams gibi konuşmacılarımız vardı. Bu toplantıda barış arabuluculuğunda kadın rolü ve kadınların müzakerelere katılmasının neden önemli olduğu ve katılımlarını nasıl artırılabilir gibi bir dizi konuyu inceledik. Toplantı gününün tüm bir öğleden sonrasını uluslararası kadın arabuluculuk ağlarının tümü ile bir toplantıya ayırdık. Bunlardan arasında Akdeniz, İskandinav, Milletler Topluluğu ve AB kadın ağları gibi gruplar vardı. Geliştirmemiz gereken sorunları tartışmak için bir araya geldiler.

Çatışma Çözüm Birimi, daha sonra ele alacağım gençlik, Güvenlik ve Barış (YPS), şiddet içeren aşırılıkçılık (CVE) ve WPS gündemini de ele alıyor. Dış İlişkiler Departmanı içinde CVE'ye daha geniş bir şekilde bakan uluslararası bir güvenlik politikası bölümümüz var, ancak bu konuya da WPS gündeminin perspektifiyle bakıyoruz. Ayrıca, erkeklerle ve erkeklikle ilgilenmenin önemini de ele alıyoruz. Erkekler aynı zamanda çatışmanın kurbanları ve erkek meselelerine es geçemeyeceğimize değinmek zorundayız. Son olarak, dijitalleşme ve sosyal medyanın etkilerine bakmanın ilk aşamalarında. Burası gençliğin devreye girdiği nokta, gençler teknoloji ile en çok hemhal olan grubu oluşturuyor. İnsanları çevrimiçi olarak ve sosyal medya aracılığıyla bünyelerine katan militan grupların uluslararası anlamda giderek etki alanını genişlettiğini görüyoruz. Bu konu geçtiğimiz yıl Estonya'nın Avrupa Konseyi'nin başkanlığı sırasında ele alındı ve bizim de takip etmeye çalıştığımız bir konu, ancak çok henüz bu konuda başlangıç aşamadayız.

Tartışmak istediğim bir başka konu, 2017 yılında yürütülen ve İrlanda'nın 100.000 Avro tutarında finansman sağladığı YPS ilerleme çalışması. Bu çalışmadan çıkan sonuçlar, gençlik gruplarının barış süreçlerinin siyasi tasarımlarına dahil edilmesi ve aktif katılımına yönelik

acil adımlar atılması gerektiğini gösteriyordu. Raporda ayrıca, gençlerin kapasiteleri, aktör olarak potansiyelleri ve liderlik vasıfları için fon sağlama, ağ oluşturma ve gençlerin çeşitliliğini ve gençlerin örgütlenme biçimlerini tanıma yoluyla elde edilebilecek büyük yatırımlara ihtiyaç duyulduğu sonucuna varıldı. Bugün bu toplantıyı farklı siyasi partilerden ve akademik kurumlardan gençleri bir araya getirerek yapmak da bu ihtiyacın karşılanmasına yönelik bir adım. Ayrıca, gençleri eşit olarak gören sivil toplum kuruluşlarına öncelik vermemiz gerekiyor. Gençler ne yazık ki çatışma çözümü alanında olumsuz bir güç olarak görülüyorlar ve çatışma çözümüne yapabilecekleri olumlu katkı yeterince anlaşılmiyor. Bu yüzden, bu konudaki algıyı olumlu bir hale getirmek, gençlerin sahip oldukları becerilere ve sürece ne getirebileceklerine bakmak istiyoruz. Ne de olsa, gelecek nesillersiniz, bu nedenle görüşlerinizin duyulması gerçekten önemli.

YPS raporu benzersiz bir katılımcı araştırma süreci ile geliştirildi. 4.230 gençle yüz yüze görüşmeler yapıldı. Araştırma 27 farklı ülkede anketler ve haritalandırma çalışmaları kullanılarak yapıldı. Ülkelere özgü araştırmalarla, gençlerin resmi ve gayri resmi barış süreçlerine katılımına, YPS gündemiyle CVE ile ilgili meseleler, geçiş dönemi adaleti, göç ve sosyal medya arasındaki ilişki de inceledi. Bence bu gerçekten değerli bir araştırma ve pek çok bulgu Youth4Peace web sitesinde mevcut.

Buna ek olarak, birimizde gençlerin değişimin öznesi olmaları ve onları BM'ye katılarak aktif küresel vatandaşlar olmaları konusunda teşvik eden BM gençlik delege programına sahibiz. Gençlik delegelerimiz burada ve yurtdışında İrlanda'yı temsil ediyor, İrlanda gençliğini etkileyen sorunları ve küresel olarak gençlerin karşılaştığı sorunları ele alıyorlar. Geçmiş BM gençlik delegelerimiz BM Genel Kurulunda, New York'taki Kadının

Statüsü Komisyonu, Web Zirvesi'nde konuştular ve dünyanın farklı yerlerindeki hükümet delegasyonlarına katıldılar. Bu yıl, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SDG) hakkında İrlanda'daki gençlerin sorunlarına ve önem verdiği konulara odaklanan gündem raporu başlattılar. Bu program şimdi üçüncü yılında ve çok faydalı olduğunu görüyoruz. İrlanda Ulusal Gençlik Konseyi ile ortaklık içindeler. Gençlerin küresel düzeyde bizim için çok iyi elçiler olduklarını görüyoruz, Birleşmiş Milletler ve Kadının Statüsü Komisyonu'nda bizim için gerçekten iyi çalışmalar yaptılar ve İrlanda gençliğini çok iyi temsil ediyorlar. Genelde BM Genel Kurulunda gençlik delegelerinin bir yan etkinliğine ev sahipliği yapıyoruz. Geçtiğimiz yıl bu etkinlik, medyanın mültecilere, göçmenlere ve diğer savunmasız gruplara yönelik tutum üzerindeki etkisine odaklandı. Söylediğim gibi, İrlanda giderek artan oranda çatışmalardan kaçan göçmenleri alıyor, bu yüzden bu konuyla ilgilenen gençlerin olması çok önemli.

Az sonra yayınladıkları kitabı slaytlarda göreceksiniz. Genç insanların SDG'ler hakkındaki görüşlerini incelediler. Bazen insanların SDG'lerin her ülke için geçerli olduğunu unuttuğunu düşünüyorum. Birleşmiş Milletler büyükelçilerimizden birinin SGD süreçlerinde yer almasından ötürü çok onur duyuyoruz, bu nedenle bu konunun sahibi gibi de hissediyoruz.

Peki bu raporda ne buldular? Barış ve güvenlik meselesi söz konusu olduğunda gençler negatif değil pozitif bir güçtür; yoksulluk ve evsizlik konuları öncelik olarak görülmelidir; SDG'ler hükümet tarafından yaygınlaştırılmalıdır ve İrlanda'daki YPS sorunlarını ele almanın yolu eğitimden geçer, bunun Türkiye'de ve dünyada da böyle olduğuna eminim. İrlanda'da eğitimin oynadığı rolün ekonomik başarıımızda etkili olduğunu görüyoruz. Lise eğitimi de dahil olmak üzere ücretsiz eğitim sistemine ve AB'deki en iyi eğitilmiş iş gücüne sahibiz. Böylece doğrudan

yabancı yatırımları da ülkeye çekebiliyoruz. Ayrıca diğer ülkelere giden çok fazla insanımızı da kaybediyoruz, ama bu içinde yaşadığımız dönemin ve iyi eğitilmiş iş gücüne sahip olmanın doğal bir sonucu ve buna uyum sağlamak zorundayız.

Silahlı çatışma alanlarındaki çocuklar konusunda, Çocuk Haklarının korunmasını ve desteklenmesi ele alıyoruz. Bu, İrlanda için kilit bir öncelik; bu nedenle, bunu uluslararası düzeyde desteklemek için insan hakları birimimizle birlikte çalışıyoruz. Eğitimi, barış inşasında olduğu kadar çatışmaların önlenmesinde de önemli bir faktör olarak görüyoruz. Eğitime erişim, gençlerin silahlı gruplara katılmasının önlenmesinde hayati öneme sahiptir. Kolombiya barış süreci İrlanda yakından incelediği bir süreçtir ve burada çatışmadan etkilenen çocuklara bakıyoruz. Hükümet içerisinde Uluslararası Güvenlik Politikası Bölümü ve Uyuşmazlık Çözüm Birimi, silahlı çatışmalardaki çocuklarla ilgili tüm politikalar üzerinde çok çalışıyor. Birleşmiş Milletler Çatışma Sonrası Çok Partili Güven Fonu'nun yanı sıra Kolombiya'yı İnsan Hakları Yüksek Komiserliği görevindeyken destekledik. Aynı zamanda STK'lara fon vererek gençlik, güvenlik ve barış alanında onlarla iş birliği yapıyoruz. Bu sivil toplum örgütleri arasında Kriz Yönetimi Girişimi, Kriz Eylemi, Uluslararası Kriz Grubu, International Alert, Birleşmiş Milletler'in barışı koruma destek ofisi ve tabii ki Demokratik Gelişim Enstitüsü de dahildir.

Yeterince konuştum, sorusu olan var mı?

Katılımcı: Eğitim hakkında bir sorum var, çünkü barışın inşasındaki rolünden bahsettiniz. Barışı destekleyen bir eğitim sistemi oluşturmak için kullandığınız bir yöntem veya formül var mı? Gençler eğitim alırken ayrılırlarsa barış kültürüne girmeleri nasıl mümkün olabilir?

Áine Hearn: Sanıyorum Kuzey İrlanda'daki ayrılmış eğitimden bahsediyorsunuz. Burada İrlanda'da durum farklı oradaki gibi değil. Bu benim uzmanlık alanım değil ama Kuzey İrlanda da hem ayrılmış hem de bir arada eğitim veren okullar var sanıyorum. Bir değişim var bu konuda.

Eoghan Duffy: Sunumumda bu konuya değineceğim, bu oldukça önemli bir konu.

Áine Hearn: Başka soru yoksa sözü Eoghan'a vereceğim.

Eoghan Duffy: Herkese günaydın. Özellikle Kuzey İrlanda'ya odaklanarak genel olarak barış süreçlerini ele alan Dış İşleri ve Ticaret Bakanlığı'nda çalışıyorum. Soru almadan önce iki şey yapmak istiyorum. Öncelikle, Kuzey İrlanda'daki çatışmaya sebep olan temel sorunların bazılarını ortaya koyacağım. İkincisi, bu sorunların çözümlerine, hükümetin 1998'den itibaren çatışmanın çözümünde ana konular olarak gördükleri açısından bakacağım. İrlanda hükümeti, Hayırlı Cuma Anlaşmasının ortak garantörüdür. Anlaşma, barış sürecinin her boyutta- Kuzey İrlanda'da, Cumhuriyet'te, kuzey-güney işbirliğinde ve İngiltere ile İrlanda arasındaki doğu-batı ilişkilerinde nasıl işlediğinin incilidir. Bu anlaşmada bir rolümüz var ve Kuzey İrlanda'da yaptığımız ve söylediğimiz her şey bu barış anlaşmasının garantörü olarak bakış açımızı yansıtır. Kuzey İrlanda farklı bir yargı yetkisi olmasına rağmen, İrlanda hükümetinin Kuzey İrlanda'daki sorunlara ilişkin olarak bir rolü ve angajmanı vardır çünkü anlaşmaya göre bir otorite olarak Kuzey İrlanda ile ilişkilimiz.

DPI Türkiye Programı Yöneticisi Esra Elmas yanında Katılımcılar

Kuzey İrlanda'daki zorlukların temel nedenleriyle başlayalım. Burada kaç kişi yaşananların dini bir çatışma olduğunu ve kaçınız politik bir çatışma olduğunu düşünüyor? Dini bir çatışma diyenleri görebilir miyim? [Kimse el kaldırmıyor] Tamam, konuya dair iyi bilgilendirilmişsiniz. Kuzey İrlanda'daki sorun genellikle dini bir mesele olarak ve yanlış anlaşıldı. Gerginliklerin şiddetlenmesinde mezhepsel bir boyut elbette vardı, ancak temelde, yaşanan sorun siyasi bölünmelerden kaynaklandı ve son 20 yıldır devam eden barış sürecine duyulan gereksinimi ortaya çıkardı. Sorunlar büyük bir kısmı 1920'lerden beri İrlanda ve İngiliz İmparatorluğu'nun yaşadığı ve çözülmemiş meselelerden kaynaklanıyordu. İrlanda devleti 1922'de kurulduğunda, iki devlet ortaya çıktı, İrlanda Cumhuriyeti ve Kuzey İrlanda. Kuzey İrlanda, İngiltere'nin bir parçası olarak kaldı, çünkü Kuzey İrlanda'daki nüfusun büyük bir kısmı Birlikçiler olarak isimlendirilen nüfustan oluşuyordu ve onlar İngiltere'nin bir parçası olarak kalmak istediler. Bağımsızlık mücadelesi sırasında, devlet her zaman ülkenin kuzey kesiminin birleşik

İrlanda'nın bir parçası olacağı ve olması gerektiği iddiasına sahipti. İrlanda'daki tüm insanlar için birleşik bir İrlanda idealiydi bu. Kuzey İrlanda'daki halkın azınlığını oluşturan hatırı sayılır bir kesim de bu şekilde hissediyordu. Bunlar, İrlanda Cumhuriyeti'ne ulusal ve siyasi yuvaları olarak bakan Milliyetçilerdi. Başlangıçtan itibaren İrlanda hükümeti ile Birleşik Krallık arasında Kuzey İrlanda'nın ne olduğu ve nereye gitmesi gerektiği konusunda bir fikir ayrılığı vardı. Kuzey İrlanda'daki bu iki topluluk arasında ise daha yoğun bir görüş farkı vardı.

Dolayısıyla, çatışmanın kökeni bu tarihselliğe dayanır ve 1922'den itibaren çözülememiş bir mesele olarak uzun süre tam olarak ele alınmamıştır. Bu konu daha sonra, Kuzey İrlanda'nın ilk 50 yılındaki yönetilme biçimiyle daha da alevlendi. Kuzey İrlanda'daki çoğunluk yani Birlikçi topluluk, çoğunluğunun gücünü Kuzey İrlanda'nın nasıl yönetileceği konusunda kullandı. Daha da önemlisi, Kuzey İrlanda'da her zaman Birlikçi bir yönetim vardı. Barınma ve eğitime erişim ile ilgili konular, Kuzey İrlanda'daki nüfusun çoğunluğu tarafından kontrol altına alındı. Bu tecrübe Kuzey İrlanda'daki iki toplum arasındaki ilk görüş farklılıklarını daha da artırdı. İlk yıllarda hem İngiltere hem de İrlanda hükümeti Kuzey İrlanda'ya fazla dikkat etmedi. Ortada büyük bir sorun yoktu, İrlanda devleti geliyordu ve İngiltere ise küresel bir oyuncuydu, bu yüzden her iki ülkenin de başka ilgi alanları ve endişeleri vardı. Kuzey İrlanda yalnız bırakıldı ve bu sorunlar ve uygulamalar, 1960'ların sonunda iki toplum arasında derin anlaşmazlıklar ortaya çıkıp hızlı bir şekilde şiddetli çatışmaya neden olana dek, durumun kronikleşmesi ve kötüye gidişi konusunda hiçbir şey yapılmadı. Olaylar hızla sokaklarda şiddete ve her iki tarafta da paramiliter faaliyetlerin ortaya çıkmasına yol açan sivil protestolarla başladı. Ortaya çıkan

çatışma çözülmeden kaldı ve 1969-1998 arasında, 30 yıl boyunca insanları etkilemeye devam etti.

30 yıl bir çatışma için çok uzun bir süre ve Kuzey İrlanda üzerinde çok derin bir etkisi oldu. Ortaya çıkan şiddet nispeten düşük seviyelerde olmasına rağmen, Kuzey İrlanda küçük bir yer, nüfus az, ülkenin çoğu kırsal kesimde ve genellikle iki topluluk yan yana yaşıyor, bölgesel olarak ayrı değiller. Komşular olarak şehirlerde yan yana ve kırsal alanda yine yan yana olan çiftliklerde yaşıyorlar. Birbirlerine çok yakınlar ve bu yakınlık nedeniyle şiddet çok yoğun hissedildi ve kötüydü. Çatışma Kuzey İrlanda'da merkezlenmiş olmasına rağmen, önemli sayıda insanın öldürüldüğü bir dizi terörist saldırıyla İrlanda'ya ve İngiltere'ye de yayılmıştır. Bu çatışma 30 yıl sürdü ve 1998'de Hayırlı Cuma Anlaşması ile barış sağlandı. 1985 ve hatta ondan önce de barış çabaları vardı. Barışı sağlamayı mümkün kılan değişim hem İngiltere hem de İrlanda hükümetlerinin daha aktif bir şekilde konuya müdahil olması ve bu hükümetlerin Kuzey İrlanda'ya daha önce hiç değinilmeyen bu sorunları çözmeye yardım etmek için işbirliği yapma istekleriydi. 1998 yılında ulaşılan Anlaşma barışı sağladı ve bu meseleleri, popüler katılım ve siyasi katılım anlamında daha önce yapıldığından daha kapsamlı ve etkili bir şekilde çözdü.

1998'de ulaşılan çözümün ana unsurlarına geçeceğim. Bunları biraz basitleştireceğim ve beş C olarak özetleyeceğim:

1. Vatandaşlık (Citizenship). Kuzey İrlanda'da biri İngiltere'ye diğeri İrlanda'ya bakan iki topluluk var. Her iki hükümet de Kuzey İrlanda'daki insanların isterlerse İngiliz veya İrlanda vatandaşı olabileceğini ya da birçok insanın isterlerse her

ikisinin de vatandaşı olabileceğini kabul etti. Sözleşmeye göre Kuzey İrlandalılar İngiliz veya İrlanda ya da her ikisinin de vatandaşı olabilirler ve kanuni bir haktır. Bu durum, insanların kimliklerini koruduğunu ve vatandaşlıklarının güvende olduğunu hissetmelerine yardımcı oldu ve iki devlet arasındaki resmi sınırın azaltılmasında önemliydi.

2. Rıza (Consent). Kuzey İrlanda'da, bugün demografik olarak aynı boyuta yaklaşılar da biri diğerinden biraz daha büyük olan iki topluluk var. Rıza ilkesi, Kuzey İrlanda'nın statüsüne ancak Kuzey İrlanda'daki halkın halk rızası ile karar verilebileceğini belirtti. Buna yalnızca İngiltere ya da İrlanda hükümetleri tarafından karar verilmeyecek ve kesinlikle anayasal bir anlaşmaya zorlama girişimleriyle karar verilmeyecekti. Herkes, Kuzey İrlanda'nın statüsünün değişmesinin tek yolunun bu durumu değiştirmek için rıza ve Kuzey İrlanda'da yapılması gereken bir referandum ilkesine bağlı olduğunu kabul etti. Bu durum yüzü İngiltere'ye dönük olan topluluk için bir güven duygusu sunarken, yüzü İrlanda'ya dönük olanlara da anayasal gelecekleri için bir fırsat, adil bir sistemde olma ve siyasi sürecin açık olduğu hissi ve güvencesi sağladı. Yeterli destek alabildikleri takdirde anayasal amaçlarını takip etme hissini korudular.
3. Anayasa (Constitution). Bu da rıza ile ilgili bir mesele. 1920'lerde İrlanda devleti kurulurken, İrlanda'nın anayasası tüm İrlanda adasına yönelik bir iddia içeriyordu. Bu, Kuzey İrlanda'da yaşayan ve İrlanda'dan destek görmek isteyen Milliyetçi topluluklar için önemli bir koruma işlevi olarak görülüyordu. Birlikçi toplum ise aynı durumu tehdit olarak görüyordu. Dolayısıyla, Anlaşmadaki rıza ilkesinin tanınmasının bir parçası olarak, İrlanda halkı,

referandumda, bu toprak talebi iddiasının geri alınması için anayasayı değiştirmeyi kabul etti. Bunun yerine İrlanda birliğine duyulan özlem muhafaza edilmekle birlikte, bunun yalnızca rıza temelinde ve İrlanda adasındaki tüm insanlar arasında bir uzlaşma temelinde elde edilebileceği açıkça ortaya kondu. Dolayısıyla bu, durumun daha pratik ve gerçekçi bir şekilde tanınmasıydı ve en önemlisi birlik kadar uzlaşmayı gerektiriyordu.

4. İstişare (Consultation). İrlanda hükümetinin barış sürecinde bir rolü ve duruşu var. Kuzey İrlanda, kendi bölgesel meclisine sahiptir ve İngiltere tarafından yönetilir ve onun bir parçasıdır. İrlanda hükümetinin, Kuzey İrlanda'daki belirli sorunların nasıl ele alındığı konusunda danışmanlık rolü vardı. Bu, Kuzey İrlanda'daki Milliyetçi topluluğun, İrlanda hükümetinin bu topluluğun çıkarlarını temsil edebileceğini ve İrlanda'nın Kuzey İrlanda'daki sorunların tatmin edici bir şekilde ele alınmasını sağlamada rol oynayabileceği anlamına geliyordu. Bu üst düzey bir politik roldür ve barış anlaşmasının ve politik sürecin garantörü olarak durumumuza yansır. Bu pratik alanlarda uygulanmıştır. Örneğin, Kuzey İrlanda'daki polis reformu bunun en somut örneğidir. Herhangi bir sivil ihtilafta polis teşkilatı reformu en temel konulardan biridir ve bu konu Kuzey İrlanda'da başarılı bir şekilde reforme edilen önemli bir konuydu.
5. İş Birliği (Cooperation). İstişare doğu ile batı arasında, yani İrlanda ile İngiltere arasındadır. İş birliği ise kuzey ve güney arasındadır. İstişareler üst düzey siyasi meselelerle ilgiliyse, kuzey ve güney arasındaki iş birliği daha ekonomik ve pratiktir. 1998 Anlaşmasının bir ayağı kuzey-güney iş birliğidir. Bu, adanın iki idaresini, İrlanda hükümetini ve Kuzey İrlanda'daki Yürütmeyi

içerir. Kuzey ve Güney Bakanlar Konseyi'nde bir araya geliyor ve nehirler, yollar, ulaşım, çevre ve sağlık gibi pratik konulara bakıyorlar. Bu iki idarenin birlikte çalışması açısından çok anlamlıdır, ancak Kuzey İrlanda'daki Milliyetçilerin ve İrlanda halkının bu iş birliğini görmesi sembolik, politik bir önem de içerir.

Bu beş C, Hayırlı Cuma Anlaşması'nın en önemli bileşenleridir ve 1998'de kesin bir barışın sağlanmasında kritik bir fark yaratmıştır. C ile başlamamasına rağmen, son ve belki de en önemli faktör güç paylaşımıdır. Kuzey İrlanda'nın daha önceki dönemlerdeki yönetilme şekli insanları mutsuz etti. Az bir farkla çoğunluk olan bir topluluk, azınlık topluluğu üzerindeki kaynakların kontrolünü gereğinden fazla kullandı. Bu nedenle, Anlaşmanın merkezinde, Kuzey İrlanda'daki gruplar arasındaki güç paylaşımı yer alır ve için bir gerekliliktir. Bu, her iki taraf için de bir garantidir, çünkü demografik özellikler değişebilir ve bu, son 20 yılda ve gelecek için kalıcı barış ve çözüm olduğunu kanıtlamıştır. Ne olursa olsun, esas olan Kuzey İrlanda'da her iki topluluk için de koruma sağlanmasıdır.

Kısaca değinmek istediğim bir iki nokta daha var. 1998'de barış sağlandı, ancak barış süreci son 20 yılda devam etti ve bugün de devam ediyor. Tüm meseleler çözülemedi ve Hayırlı Cuma Anlaşması'nın her maddesinde uzlaşma sağlanamadı. Bunun nedeni, iki hükümetin ve Kuzey İrlanda'daki partilerin bu sorunların çözümü için sıralı bir yaklaşım izlemesi gerekliliğidir. Bu, polislik, paramiliter grupların silahsızlandırılması, çatışma sırasında yaşanan ölümlerin soruşturmalarıyla ilgilenmek ve ayrıca eğitim gibi konuları içerir. Siyasi süreç barışı sağlamada ve sürdürmede gerçekten başarılı oldu, ancak daha derin ve toplumsal düzeyde, Kuzey İrlanda'daki iki toplum arasında uzlaşma sağlamak için daha uzun bir yolumuz olduğunu söylemenin adil olduğunu düşünüyorum. Bu politik düzeydir ancak aynı zamanda bu bölünmeler nesiller boyunca aktarılmıştır ve gençler hala bölünmüş kimlikleriyle uğraşıyorlar. Eğitim kesinlikle daha çok şey yapılması gereken bir alan. Eğitim halen ayrışmadan yana bir eğilimin hâkim olduğu bir alan. İrlanda hükümeti entegre eğitimi desteklemek istiyor ancak daha yapılması gereken çok şey var.

Katılımcı: Ayrışma elbette ilişkileri etkiliyordu. Eğitim ortada bir çatışma olmasa da çok hassas kimin neyi yönettiğini nereye gittiğini belirleyen önemli bir mesele. Bu bir çatışma durumunda daha da hassas hale gelir. Öyleyse merak ediyorum, bu sorun nasıl çözülebilir?

Eoghan Duffy: Herhangi bir toplumda kimin hangi okula gittiği hassas bir konu ve bu toplumun yansıdığı bir alan aslında. Dolayısıyla bu çözülmesi gereken bir konu.

Áine Hearn: Üniversite eğitimi bu ayrıma dayanmıyor ve son rakamlar 1998'den önce neredeyse hiç gerçekleşmeyen Katolik Protestan evliliklerde yani karma evliliklerde artış olduğunu göstermiştir. Bunu

görmek gerçekten güzel ve ilerleyen dönemde bu ailelerinin çocuklarının hangi okullara gittiğini görmek ilginç olacak.

Eoghan Duffy: Değinmek istediğim son şey, çünkü Kuzey İrlanda'ya gittiğinizde muhtemelen çok şey duyacaksınız bu konuda, Brexit... Brexit bizim açımızdan neredeyse her şeyi etkileyecek. İrlanda hükümeti, şu anda sahip olduğu mevcut duruma mümkün olduğunca yakın bir sonuç almak için tüm konularda çalışmakta. Yani barış süreci ve ekonomi ile ilgili olarak çalışıyoruz.

Áine Hearn: WPS gündeminde bunun öncelikli bir meselesi olduğunu eklemek isterim. Geçtiğimiz Kasım ayında, Kuzey İrlanda'dan WPS girişimlerinin korunması konusunda bir dizi sivil toplum kuruluşuyla bir seminer düzenledik. WPS ulusal eylem planı İrlanda Cumhuriyeti'ni kapsar. İngiltere, Kuzey İrlanda da dahil olmak üzere tüm İngiltere'yi kapsayan kendi ulusal eylem planına sahiptir. Ancak, İrlanda'da ilk ulusal eylem planımızı oluşturmaya başladığımızda, bütün adayı kapsayan bir yaklaşım uyguladık. Bunun nedeni Kuzey İrlanda'daki kadınların çatışmaya karışmış olmasıydı, çatışmanın kendi adamızdaki kadınlar üzerindeki etkisine bakmamız mantıklı gelmişti. Bugüne kadar Kuzey İrlanda'daki kadınlarla WPS konusunda çok yakın çalıştık. Bu yüzden WPS için yapılan korumalardan hiçbirini kaybetmemeye çalışıyoruz. Hayırlı Cuma Anlaşması, WPS gündemini koruyor ve gelecek yıl uygulamaya girecek olan üçüncü ulusal eylem planımızın geliştirilmesinde, yine kadın örgütlerini ve Kuzey İrlanda'dan gelen akademisyenleri de sürece dahil edeceğiz.

Eoghan Duffy: AB, sınırların önemini azaltmak, bölgelerin önemini azaltmak ve insanların kendilerine en uygun şekilde hareket etmelerini ve

çalışmalarını sağlamakla ilgilidir. Bütün bunlar barış sürecinin vatandaşlık, iş birliği ve istişare açısından ele aldığı konular. AB'nin yaptığı her şey barış sürecinin itici güçlerinin başarılı bir şekilde çalışmasına yardımcı oldu. Dolayısıyla önceliğimiz, olası bir ayrılmanın toplulukların barış sürecinin ne kadar derin bir kapsama ve etkiye sahip olduğu konusunda algılarında olumsuz bir değişiklik yaratmamasıdır ve aynı zamanda kuzey-güney iş birliği gibi barış sürecinin unsurlarının da çalışmaya devam edeceğidir.

Rıza ilkesine geri dönecek olursak, Brexit, sınır ilkesiyle ilgili olarak gösterilen rızanın benimsemesine ilişkin bir sorun gündeme getirmiş görünüyor. Bu, Kuzey İrlanda anayasal statüsünü Kuzey İrlanda halkının yeniden değerlendirmek isteyebileceğini söyleyen ve Hayırlı Cuma Anlaşması'nda yer alan bir hüküm. Bu daha önce olduğundan çok daha meşru bir soru haline geldi, çünkü birçok insan Brexit'ten hoşnut değil. Yine Brexit konusunda da Milliyetçi ve Birlikçi topluluklar arasında birbirine muhalif görüşlerden kaynaklanan bölünmeler var. İrlanda hükümetinin bakış açısına göre, Brexit sınır konusunda bir seçim için bir bahaneye veya tetikleyici bir unsura dönüşmemelidir. Brexit Avrupa Birliği ile ilgili bir meseledir ve çok pratik ve doğru uygulanması gerekiyor. Kuzey İrlanda'nın anayasal statüsü sorunu daha çok uzlaşma ile ilgili. Bu, anayasamızda mevcut ve tanınmış bir konudur ve bu nedenle, başkaları ne derse desin, İrlanda ve Birleşik Krallık hükümeti açısından, sınır ya da daha karmaşık konularla ilgili kamuoyu yoklamasının yeri ve zamanı değildir.

Áine Hearn: Sorularınızı alabiliriz.

Katılımcı: Sunumunuz için çok teşekkürler. İki soru sormak istiyorum. İlk sorum Eoghana, sunumunuz sırasında «terörist» terimini kullandınız.

İrlanda hükümeti IRA'yı terör örgütü olarak mı tarif ediyor yoksa yaptıkları saldırıları mı terörist saldırılar olarak tarif ediyor? İkinci sorum, İrlanda halkının Kuzey İrlanda hakkında ne düşündüğünü anlamak istiyorum. Kuzey İrlanda'yı İngiltere tarafından fethedilen toprak olarak düşünüyorlar mı hala? Ya da hala İrlanda'ya ait bir bölge olduğunu düşünüyorlar mı?

Eoghan Duffy: Paramiliter eylemler söz konusu olduğunda, bunu IRA veya diğer taraftaki Birlikçiler yapmış olsun, İrlanda hükümeti her zaman bu şiddet biçimlerini kınadı. Buna terör veya paramiliter şiddet demenin aslında çok da önemi yok, İrlanda hükümeti her zaman Kuzey İrlanda'daki şiddet içeren eylemlere tamamen karşı olmuştur. Buna muhalefet 1920'den 1998'e kadar yani İrlanda devletinin kuruluşundan bu yana sürmüştür. Bu aynı zamanda güneydeki insanların çoğunluğunun ve ayrıca Kuzey İrlanda'daki insanların geniş kesiminin görüşüdür de. Kuzey İrlanda'daki Sıkıntı Yılları'nın çok geniş şekilde tecrübe edildiğini biliyoruz ve bu nedenle barış sürecini destekleyebilecek kelimeler kullanmak bir ölçüde önemli. Sanırım terörizm kelimesini bu yüzden her zaman kullanmıyoruz, bunun yerine paramiliter eylemler terimi kullanılıyor.

Güneydeki insanların görüşlerine gelince... Anlaşmanın en meşrulaştırıcı faktörlerinden biri, varılan anlaşmanın hem kuzey hem de güney tarafından onaylanmış olmasıdır. Barış referandumu Kuzey İrlanda'da %74, güneyde ise daha önce bahsettiğim İrlanda anayasa değişikliği referandumu % 97 oranında onayladı. Bu, güneyin barışın yerleşmesi için gösterdiği ezici desteği bir ifadesidir. Barış sürecinin bir kısmı, siyasi anayasa ve Kuzey İrlanda'nın Birleşik Krallık'ın bir parçası olduğu fiili gerçekliği tanımakla birlikte, İrlanda anayasası hala uzlaşma yoluyla birliği sağlama arzusunu içerir.

Katılımcı: Benim sorum rıza ile ilgili. Eper sınır konusunda bir referandum yapılırsa bu nasıl uygulanacak?

Eoghan Duffy: Bunların hepsi Anlaşmada yazılıdır. İngiltere Dışişleri Bakanı, Kuzey İrlanda'da anayasal statü değişikliği lehine bir çoğunluğun olabileceğine inanıyorsa, sınır anketi çağrısında bulunabilir. Bunun kesin ölçüsü tanımlanmamıştır ve daha çok siyasi bir yargıdan bahsediyoruz. Referandum herhangi bir zamanda yapılabilir, ancak bir referandumun mevcut siyasi statüyü değiştireceğine dair henüz net bir kanıt yoktur. Durum hala böyle. Önümüzdeki yıllarda potansiyel olarak ortaya çıkabilecek sınır oyu tartışması daha çok siyasi partiler, sivil toplum ve medya arasındaki tartışmalardan ibaret. Bu konudaki nihai karar Birleşik Krallık hükümetine aittir ve İrlanda hükümeti bunun için çağrıda bulunmamıştır.

Katılımcı: Sorum, dijitalleşme, sosyal medya ve bunun gençler ve şiddet içeren aşırılık yanlılığı üzerindeki etkisi üstüne. Sosyal medyanın olumlu yönlerini de araştırıyor musunuz?

Áine Hearn: Bölüm içerisinde, CVE yani Şiddet İçeren Aşırılığa Karşı Mücadele temel olarak Uluslararası Güvenlik Politikası Bölümünün odak noktasıdır. Endişemiz, YPS konularının CVE ile ilgili olarak ele alınıp alınmadığı. Dijitalleştirme AB düzeyinde bir projedir, Estonya döneminde WPS gündemi öne çıkarıldı. Sosyal medyanın iyi ve kötü yanları var. Sahte haberler, Facebook'un yasal sorunları, devam eden görüş manipülasyonu gibi pek çok konu duyuyoruz. Fakat aynı zamanda pozitif etkilere de bakıyoruz. Bize sunulan bunun bir örnek Tunus'tandı. Yerel, işsiz gençler, kendi bölgelerine hangi hizmetlerin ve olanakların olduğunu göstermek için bir haritalama sistemi geliştirdiler ve bu bilgileri

konseye götürdüler. Bu, genç toplulukların yerel topluluklardaki çözüm yollarını şiddet içeren araçlardan ziyade demokratik yollarla bulmak için kullanmalarına iyi bir örnektir. Onların yaptığı iş buradayız ve fikirlerimiz var anlamına geliyor aslında. Yani bu pozitifler etkiler üzerine iyi bir örnek.

Dijitalleştirme şu anda öne çıkan küresel bir konu, özellikle genç kadınlar ve CVE ile ilgili olarak. İngiltere'den Suriye'ye gidip geri dönersen ne olur? Hapse girersin. Bu durumun iyileştirilmesine yardımcı olmuyor. Gençlerin üstüne bir balyoz gibi inmek yerine bu sorunların nedenini bulmak için gençlerle birlikte çalışmamız gerekiyor. Bizim için önemli olan soru, stratejik düzeyde bununla nasıl başa çıkabiliriz? BM düzeyindeki ifadeler ve kararlar yoluyla mı? AB içindeki mekanizmalar yoluyla mı? WPS'i cinsiyet çalışmaları ile ele alarak ortak bir yaklaşım bulmaya çalışıyoruz. Şu anda, WPS tek başına duruyor, bir de cinsiyete ilişkin politikalar var, sonra toplumsal cinsiyet eşitliği ve ayrıca CVE ortak bir yaklaşıma ihtiyacımız var ve bunun üzerinde çalışmak zorundayız.

Katılımcı: Kadınların ağlarından bahsettiniz. Ayrı bir gençlik ve kadın programınız var; onlarla ayrı ayrı ilgilenme eğilimindedesiniz. Peki, YPS programı WPS programı içine yediriliyor mu?

Áine Hearn: Bu konulara genel politikamızın temelleri olarak bakıyoruz. Bir YPS ayağı ve bir WPS ayağı olsa da her ikisinin birbirine bağlı olması gerekir, böylece ayaklar yerine temalar üzerinden çalışabilirsiniz. Özellikle WPS konusunda, son birkaç yılda yaygınlaşan birçok grup var. Bazen bu gruplara gidip nasıl bir faydanız söz konusu diye soruyorsunuz. Bunu nasıl ilerleteceğiz diye de. Bu ivmeyi yakalamak ve bu grupların bir odak noktası olduğundan emin olmamız gerekiyor. İki yıl sonra, UNSC Kararı

1325'in 20. yıldönümü olacak. 2020'de ne görmek istediğimizi sormamız önemli. Bazı nedenlerden dolayı, sadece 17 üye devletin 1325'te eylem planı var. Örneğin Polonya'da 1325, dışişleri bakanlığı tarafından değil, ulusal güvenlik bakanlığı tarafından ele alınıyor. Polonya'ya WPS'de ulusal bir eylem planı geliştirmelerinde yardımcı olmaya çalışıyoruz ve bu nedenle yaklaşmakta olan ulusal eylem planımızla ilgili istişarelerimize katılıyorlar. Bu nedenle, BM kararı 18 yaşında olmasına rağmen, hala yeni olan birçok yerde, yalnızca son sekiz yıl içinde bir güç geliştirdi ve ülkeler duruma daha yeni uyanmaya başladı. İngiltere ve Danimarka dördüncü ulusal eylem planlarındalar, ancak bu kadar. Eğer her eylem planının üç yıl sürdüğü düşünülürse, bu, WPS'nin son 12 yıldır ülkelerden tarafından gerçekten dikkat görüyor olduğu anlamına gelir.

Katılımcı: Yasal süreçler çoğu zaman askıda bırakılır, insanları yasal olarak destekleyen bir birim var mı? Cinsiyet meseleleri üzerine çalışan vakıflardaki kadın ve erkeklerin konumu nedir ve 'cam tavan sendromu' yani kadın ya da erkek veya azınlıkların üst yönetim basamaklarına çıkmasını engelleyen, ayrımcılık gibi görünmeyen engeller sorunu var mı?

Aine Hearn: Finanse ettiğimiz kuruluşların kurullarındaki kadınların oranına bakmaya başlıyoruz. Ancak, buna sadece geçen sene bakmaya başladık. Örneğin, savunma gücümüz, WPS konusunda kendi ulusal eylem planına sahip olması bakımından benzersizdir. Aktif olarak kadınları işe alıyorlar, şu anda savunma gücünün %6,7'sinin kadın ve % 12'yi hedeflediklerini biliyorum. Aktif olarak kampanya yapmalarının yanı sıra, kadınlar için giriş şartlarının bir parçası olan fitness sınavlarına hazırlık için eğitim kursları düzenliyorlar. Ayrıca aile dostu politikalar getiriyorlar; örneğin, aileleri olan hem erkek hem de kadınlar barışı

koruma misyonlarına altı ay yerine ancak üç ay gidebilirler. Yani, savunma kuvvetleri, savunma kuvvetindeki kadın sayısını arttırmak için stratejisini kesinlikle gözden geçirdi.

Kendi bölümümüzde cam tavan sendromuyla mücadelede gelişme kaydettik. Son terfi döneminde, yönetim düzeyinde muhtemelen daha fazla kadın vardı ve genel olarak kurumda yarı yarıya cinsiyet dengesi vardı. Bakanlığın, kadınları bu kurumun parçası olmaya ve burada kariyerlerini geliştirmeye devam etmeye teşvik eden birçok politikası var. Birçok aile dostu politikamız var. Örneğin, küçük çocuklarınız veya yaşlı bir akrabanız varsa, haftalık çalışma saatleriniz daha az olabilir.

Sivil toplum örgütlerinin yönetimlerindeki kadın sayısı dikkatimizin merkezinde. Hala gidecek çok yolumuz olduğunu düşünüyorum. Son 40 yıldır kamu hizmetindeyim ve son 10 yılda gördüğüm değişiklikler inanılmazdı. Bu değişiklikler kamu hizmetine kadınların daha hızlı bir şekilde girip yükselip yükselmelerini kolaylaştırdı.

Kurulların toplumsal cinsiyet dengesine sahip olması konusunda yasal bir zorunluluk yok, ancak gittikçe artan bir ahlaki gereksinim var. Çok uzun bir süredir olmasa da İrlanda'da bir noktadan bu yana başsavcı, emniyet müdürü ve Yargıtay başkanı gibi görevlerde kadınlar var. Hala az sayıda kadın Meclis üyemiz var, ancak bazı değişiklikler oldu. Yerel seçimler düzeyinde, bir kota sistemi uygulamaya kondu, böylece finansmanı sağlamak için siyasi partilerin belli bir oranda kadın adaya sahip olması gerekiyor. Kadın kotası uygulaması getirme konusu tartışılmaya hazır bir konu. Bu tartışmanın iki tarafı var, bazı kadınlar sadece kota nedeniyle mecliste olabildiklerinin düşünülmesini istemiyor. Kimisi ise kadınlar Mecliste yer alabilmesini kolayca sağladığından kotadan yana.

İrlanda siyasetinde bir değişiklik olacağını düşünüyorum. Son referandumda gördüğümüz şekliyle siyaset yapan gençlerin sayısı şaşırtıcı derecede yüksek. Son referanduma katılım yaklaşık %70 oranındaydı ve daha önceki seçimlere katılımın yalnızca % 39 oranında olduğu düşünüldüğünde bu çok etkileyici bir durum. Özellikle kendilerini ilgilendiren konulara ve geleceklere ilgi duyan gençlerin katılımı konusunda büyük bir artışı temsil ediyor bu oran. Anayasada yapılan son değişiklikten sonra, siyasi partiler İrlanda'daki gençlerin siyasetle uğraştığını fark etti, politikaya girmek isteyen kadınları desteklemeye yönelik hafta sonları yapılan bir dizi eğitim vardı, bunlar son seçimlerden bu yana çok popüler oldular. Eşitlik parlamento söz konusu olduğunda hala sağlanamadı ancak kamu hizmetinin daha yüksek kademelerinde değişiklikler oluyor.

Katılımcı: İki sorum var. Hayırlı Cuma Anlaşması'ndan sonra gençler şiddet içeren faaliyetleri destekledi mi? Bir sonraki sorum dille ilgili, İrlanda dili ayrıcalıklı mı?

Áine Hearn: Anayasamıza göre, İrlandaca ve İngilizce dili eşit statüye sahiptir. Tüm yol levhalarımız, yasalarımız ve parlamento ve hükümet raporlarımız her iki dilde de hazırlanmaktadır. Göreceğiniz gibi, İrlandaca sıkça konuşulmuyor, kullanıldığı belli bölgeler var. Biz bunlara Gaeltacht bölgeleri diyoruz. Bütün okullar İrlanda dilini Üniversite seviyesine kadar öğretir. İrlandaca konuşabilirim. İlkokul öğretmeni olmak için İrlandaca konuşabilmelisiniz. Bu hala kültürümüzün bir parçası. Bazı insanlar bunun ölmekte olan bir dil olduğunu söylüyor, ama harika bir tarafı da var işin yurtdışına çıktığınızda kimse ne dediğinizi anlamıyor!

Eoghan Duffy: Sorularınız Kuzey İrlanda bağlamında ele alındığında

ilginç. Dediğim gibi, toplumun her iki tarafında da şiddete maruz kalan paramiliter gruplar her zaman küçük bir azınlıktı. İki taraf içinde de hiçbir zaman geniş destek olmadı. Hayırlı Cuma Anlaşması, bütün toplulukların barışı sağlaması konusunda gerçekten başarılı olmuştur ve tüm taraflar barış anlaşmasında temsil edilmiştir. Yıllar geçtikçe, Hayırlı Cuma Anlaşması ile kurulan yapılara katılımın arttığını gördük.

Tarafların tümü baştan beri iş birliği yapmadı, ancak Anlaşma herkesi, tüm aktörleri ve tüm görüşleri kapsayan bir çalışma oldu. Sadece küçük bir azınlık, anlaşmayı bugün olduğu şekliyle kabul etmiyor. Kuzey İrlanda'daki gençler, İrlanda'da olduğu gibi, siyasi farklılıklar nedeniyle çözülmeyen bırakılan sosyal ve kültürel sorunlarla daha fazla ilgileniyorlar. Bunun bir örneği, şu an tartıştığımız gibi dildir. Sosyal konular, İrlanda'daki modernleşmenin bir parçası, evlilik eşitliği ve üreme hakları gibi sosyal konular bu sürecin içinde tartışılan meseleler. Bu sorunlar, Kuzey İrlanda'da daha ziyade siyasi sorunlar olmaya devam etse de "normal" meseleler olduğu için bir nevi iyi bu durum, tartışma her zaman mezhepsel çizgiler arasında bölünmüyor.

Áine Hearn: Oturumu burada bitirmemiz gerekiyor sanıyorum. Buralarda olacağım ve bana sorunuz varsa lütfen sorun.

Áine Hearn ve Eoghan Duffy katılımcılar ve DPI çalışanları ile beraber İrlanda Dış İşleri Bakanlığı Merkez Binasında

Topluluk ve Sınır Ötesi İlişkileri Kapsayıcı ve Çeşitlenen Gençlik İnisiyatifleriyle Geliştirmek

Kuzey İrlanda Youth Action'da Konuşma ve Tartışma: Martin McMullan, Direktör Yardımcısı & Kuzey İrlanda Gençliği

Martin McMullan (sağda) Gençlik Eyme'i çalışanı Paddy'nin asistanlığında sunumu yaparken

Martin McMullan: Herkese selam. Pratik olarak, bu toplantının hep birlikte yapacağımız bir sohbet olmasını istiyoruz. Tartışmaya yardımcı olacak bazı Power Point sunumum ve video gösterimim var. Tercümanlar için işleri kolaylaştırmak için konuşmayı hızlı yapacağız. Son birkaç gündür İrlanda Cumhuriyeti'nde ydiniz ve şimdi Kuzey İrlanda'dasınız, hoş geldiniz. Bu, bazılarımız için çatışma içinde büyüdüğümüz ya da çatışma sonrası etkileri hissettiğimiz eşsiz bir bölge, hepimiz hala ayakta kalan ve

değişmekte olan bir şehirde yaşıyoruz. Belfast, değişen, zengin bir şehir, ancak hala yoksulluk, işsizlik, zihinsel sağlık ve refah ile ilgili konular gibi eski sorunlar var. Gerçekliğin bir görüntüsü eğitim sistemimiz; hala ayrılmış bir toplumda yaşıyoruz. Hayırlı Cuma Anlaşması'ndan bu yana ilerlemiş olmamıza rağmen, hala çok bölünmüş bir toplumda yaşıyoruz. Örnek olarak, öğrencilerin%94'ü dini olarak ayrılmış bir okula gitmekte ve sadece % 6'sı entegre eğitim almakta. Okullaşma şeklimiz çok ayrı, bu yüzden Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü Kuzey İrlanda'yı 34 ülke içinde 32. sıraya yerleştiriyor. Spor, kültür ve kimlik bakımından, İngiliz veya İrlanda veya Kuzey İrlanda olarak tanımlanan bir ayrım var. Hareketlilik açısından, gençlerin %50'si diğer topluluğun yaşadığı yerleri ziyaret etmekten yana değil. Bu rakam eğer gece ise %88'e yükseliyor. Gençler gece vakti topluluklar arasında hareket etme eğiliminden uzak.

Genç insanların ilişki kurması zor ve iş veya ilişkiler kurmak için diğer toplulukla temasa geçseler bile, bunun kendi topluluklarında karşılanma şeklinden korkuyorlar. Bir akademisyen ve barış çalışanı olan Duncan Morrow, bu “ne olur ne olmaz zihniyeti” kavramından bahseder. Gençler, dışarı çıkmanın ve farklı olmanın yan etkileri olabileceğini düşünüyor. Louise Malone'un da benzer bir projesi vardı, bu fikir insanların aklının her daim arkasında. Oraya gitmek güvenli mi? Bu arkadaş ya da iş edinmeye geçecek bir risk mi?

Belfast mahalleleri bölen çok sayıda barış duvarına sahip. Bunlar fiziksel duvarlar, topluluklar arasındaki fiziksel sınırları gösteriyor. Bu ziyaretinizde Milliyetçiler ve Birlikçiler arasındaki fiziksel ayrımı görmemiz ilginç olacak sanıyorum. 1998'de yaklaşık 48 veya 49 duvar vardı, Hayırlı Cuma Anlaşması'ndan sonra bariyerlerin sayısı iki katına çıktı. Bu bariyerler bazen gözle görülmez. Ne kadar bölünebileceğimizin bir örneği olarak,

mezarlıkta yani yerin 6 metre altında bile toplulukları bölen bir duvar var. Ölümde bile ayırırız.

Fiziksel ayrılık ve fiziksel bölünmenin yanı sıra, birbirimize nasıl baktığımızla ilgili de sorun var. Kuzey İrlanda'da Frank Burton'un bahsettiği gibi bir anlatım süreci var. Buna göre 2 dakika içinde birinin Katolik veya Protestan olup olmadığını belirleyebilirsiniz. Bunu nasıl yaptığımız isimlerine, okullarına, meskenlerine, kelimelerin telaffuzlarına dayanıyor. Bu bilinçaltı bir süreç. Gençler, okul üniforması hangi din ya da ulus kimliğine sahip oldukları gibi tanımlayıcılardan bahsederler. Başka örnekler de var.

Mezhepçilik birlikte yaşadığımız bir şey. Mezhepçilik temelde milliyetçi veya birlikçi, İrlandalı veya İngiliz gibi dini veya etnik kimliğe dayalı önyargı ve ayrımcılıktır. Bölgenin unsurlarını, kimin neye sahip olduğunu ve burada ilk kimin olduğunu açıklar. “Biz burada değildik, siz değildiniz.” Başka bir topluluğa karşı nefrete veya güvensizliğe dayanır. Bu toplumda süren bir şey. 16 yaşındaki gençler bile bu görüşlere sahip olabilir.

Çatışmanın genç insanlarla ilişkisi hakkında konuşalım. Hayırlı Cuma Anlaşması'ndan 20 yıl sonra, gençler barış zamanlarında yaşadıklarını düşünüyorlar, ama gerçekten barış oldu mu? İşte bazı alıntılar.

İnsanlara “Çatışma hayatınızı etkiliyor mu?” diye sorduğumuzda genelde hayır derler. “Bu bizim sorumluluğumuz değil, bizi etkilemiyor.” Ancak, biraz daha ileri bir araştırma yaptığımızda örneğin topluluklar hakkında ne düşündüklerini sorduğunuzda ya da bayraklar hakkında daha fazla soru sorduğunuzda gençlerin hangi konularda farklı olduklarını duymaya başlıyorsunuz. “Gerçekten huzur içinde yaşamıyoruz, ayırırız, ancak bizi doğrudan etkilemiyor.” “Diğerlerinden kaçınmak için eve giden uzun yolu

kullandım. Çünkü aksi halde atmosferdeki değişimi hissediyorsunuz” gibi.

Belfast şehir merkezi harika bir örnek. Bir yabancı için hepsi aynı görünüyor, ancak gençler küçük nüansları fark ediyorlar. Bunlar yetişkinlerin bazen göremediği şeyler. Tarafsız veya paylaşılmış gibi görünen şeyler ilk anda göründükleri gibi değil aslında. Bu ilginç bir alıntı: “Geçmişte bir şeyler oldu ama bunun hakkında konuşmuyorsun.” Belirli bir toplulukla özdeşleşmenizi isteyen topluluk baskısı güçlü olabilir ve bunun dışına çıkmak zor olabilir.

Gençler soruyor, işler değişti mi? Çabucak değişebilirler. Örneğin, birkaç yıl önce, nüfus sayımında, Kuzey İrlandalı kimliği seçeneği sunuldu insanlara. Birkaç yıl sonra, bu konuda bir anket yapıldı ve kendini Kuzey İrlandalı olarak tanımlayan kişilerin oranının gerçekte azaldığını tespit ettiler. Bunun nedeni bayraklar konusunda yaşanan anlaşmazlıktı. Bu anlaşmazlık, Birlikçi bayrağının Belfast Belediye Binasına asılma süresini azaltma kararı ile ilgiliydi. Bayrağın indirilmesi ihtimali, Kuzey İrlanda çevresine binlerce İngiltere bayrağı koyulmasına neden oldu. Bu olay gençleri ulusal kimlikleri konusunda çok güçlü kıldı. Bu noktada duracağız ve sorularınız için zaman açacağız.

Katılımcı: Topluluklar arasındaki güveni geliştirmek için tür güven inşasına yönelik ne tür önlemler alınabilir?

Martin McMullan: Farklı gruplardan gençleri bir araya getirmeliyiz. Şehrimizin ayrıca çok sayıda etnik azınlık topluluğu da var. Gençlik merkezimiz gençleri farklı nedenlerle bir araya getiriyor. Radyo istasyonları ve sağlık atölyeleri gibi işlerimiz var. Bu aktivitelerde bir araya gelenler birlikte olmayı severler ve dostluk kurarlar, ancak topluluklarına

döndüklerinde aileleri bu durumu onaylamaz. Güven oluşturma, nesiller boyunca sürecek yavaş bir süreçtir. Gençlerin kavramları sorgulamaları ve kiminle arkadaş olunabileceği ya da olunamayacağı hakkındaki fikirlerini sorgulamalarına yönelik olan bir proje üzerinde çalıştım. Bu gençler, Hayırlı Cuma Anlaşması’ndan sonra doğdular, bu yüzden deneyimleri farklı. Soru sormaya ve fikirleri zorlamaya devam etmeliyiz ve gençlerin zorlu durumlara nasıl cevap verebileceklerini bilmeleri gerekiyor. Ne zaman okullarla çalışsak her zaman “iyi” çocukları etkinliklerimize gönderiyorlar, ancak biz “zor” çocukları istiyoruz, en iyisi onlar.

Şimdi bu ilişki ve nasıl görüldüğü hakkında konuşacağım. Gençler ortak sorunları ele almak için bir araya geliyorlar. Bayraklar ve amblemler gibi kavramlar üzerinden demokrasi inşa etmek için fırsatlar var mı? Birkaç yıl önce yapılan araştırmalar, gençlerin %48’inin hiçbir zaman bütünlük bir projeye katılmadığını, diğer topluluktan birisiyle tanışmadığını gösterdi. Birçok genç insan için bu gerçeği ele almak çok zor olabilir. Güvenlik bizim asıl meselemizdir.

Programlarımızdan birinin ismi “üç yarımın oyunu”. Gençlere yeni sporlar öğretiyoruz ve duvar boyunca ziyaretler düzenliyoruz. Bu programa katılan genç insanlar olumsuz duygulardan ve korkutan kurtuluyor ve bu zor konuları birbirleriyle konuşabiliyorlar. Gençler birbirlerine çok benziyorlar; futboldan, müzikten, diğer topluluktan birinden hoşlanıyorlar örneğin. Onları kendi rahat bölgelerinden çıkarmaya çalışıyoruz. Yoksulluk ve ekonomik yoksunluk gençlerin büyük meseleleri. İstatistikler derin bölünmeyi gösteriyor, bu yüzden bununla savaşıyoruz ve gençler için alan yaratıyoruz. Hafta sonları onları birbirlerini karıştırıyoruz, dans ediyorlar ve birbirlerini seviyorlar, ama eve döndüklerinde, yeniden dağılıyorlar. Çocukları olağan ortamlarından

çıkarıyoruz, onlara özgür olmaları ve iyi bir biçimde craic'lenebilmeleri için bir alan veriyoruz. Bu «craic» kelimesini daha önce öğrendiniz mi? Eğlenmek demek!

Kuzey İrlanda'da genç insanlarla yapılan topluluklar arası tutum değiştirme çalışmalarıyla pek çok güzel şey oluyor, ancak bazen sinir bozucu ve zor da geçiyor süreç. Gençlerin değişim yaratması üzerinde duruyoruz ve gençlere lider olma becerilerini vermeye çalışıyoruz. Mezhepçiliği kökeninden ele alarak değiştirmeye çalışıyoruz ve bu büyük bir ikilem. Odada İngiltere ya da İrlanda olarak desteklediğiniz bir fil var. Böylesine bölünmüş bir toplumda nasıl uzlaşma sağlayabiliriz? Bu, karşılaştığımız en büyük zorluk.

Katılımcı: Festivaller hakkında okumuştum gelmeden önce eğlenirken bile bölünüyor mü insanlar?

Martin McMullan: Mesela burada sahne sanatları tiyatrosu var. Gençler bu etkinlikler için bir araya geliyorlar ama kimin Katolik ve Protestan olduğunu biliyorlar. Araştırmamda birbirlerini hemen keşfettiklerini fark ettim, bu büyük bir sorun değil ama birbirlerinin dinlerini ve kimliklerini biliyorlar. Kuzey İrlanda'da, 17 Mart'ta St Patrick Günü, 12 Temmuz geçit törenleri ve On birinci gece, Turuncu festivali, Boyne Savaşı anma töreni gibi büyük geleneksel festivaller var. Kanımca, bu festivaller özellikle Portakal festivali olmak üzere çok özel. Katolikliğe karşı Protestan zaferi kutlanıyor. Benim için, katılmayı çok zor bulduğum bir festival, çünkü kimliğime karşı kazanılan bir zafer kutlanıyor. Festivallerle ilgili başka yorumlarınız var mı?

Sean (Kuzey İrlanda Gençliği): Tecrübelerime göre, topluluk festivalleri

devlet fonu alıyor, ancak ayrılmış durumdadır ve bölünme duygusu hala mevcut – sonuçta Katolikler için ve Protestanlar için ayrı festivaller var. Bunlardan başka müzik festivalleri gibi farklılıkları içeren başka festivaller de var. Yani festivallerin bu iki türüsü de Kuzey İrlanda'da mevcut.

Martin McMullan: Kültürel geçitlerin bazıları çekişmeli, diğer toplumun bölgelerinde geçit töreni yapıyorlar. Katılan insanlar, “Biz her zaman bu yoldan yürüyoruz, peki neden şimdi duralım?” diyorlar. Bu, toplumumuz için bir meydan okuma, ortak bir toplum olmayı ve bazı şeylerden ödün vermeyi öğrenmemiz ve kışkırtıcı marşlar çalmak gibi neyin doğru neyin yanlış olduğunu bilmemiz gerekiyor. Neyin kabul edilebilir neyin kabul edilemez olduğu konusunda çalışmak ve uzlaşmaya varmak zorundayız.

Katılımcı: Kuzey İrlanda'daki toplum hem İngiltere hem de İrlanda'dan farklı bir yöne gidiyor. Kuzey İrlanda için İrlanda veya İngiliz kimliğinden farklı olan gelecekte Kuzey İrlandalı olmak gibi tanımlanabilecek bir ulusal kimlik tahayyül etmek mümkün mü?

Martin McMullan: Bence bu konuda bir pozisyon almak çok zor. Herkesin bu konuda farklı bir bakış açısı var, herkes farklı görüyor. Bu çalışma ortamına da yansıyan bir şey; insanlar başka bir topluluktan bir iş arkadaşını üzmemek istemez. Futbol bunun ilginç bir örneğidir, Celtic ve Rangers ekibinin taraftarları arasındaki ayrım örneğim. Şimdi Paddy'yi deneyimlerini tartışmak üzere konuşmaya davet ediyorum.

Paddy: Kuzey İrlanda'da büyüdüm ve futbol oynamak istedim. İlk kez 12 yaşındayken bir Protestanla temasım oldu. Takımın içindeyken bile insanlar size nereli olduğunuzu sorarlar. Geliştirme ekipleri bu bölümü ortadan kaldırmaya yöneliktir, ancak siz o kimliği koruyorsunuz ve

insanlar bunu çözüyor. Onu geride bıraktığınızı düşünüyorsunuz ama otomatik olarak yaşanan ayrışma var. Spor farkları ortadan kaldırıyor diye düşünüyorsunuz ama ortada diyalog yok. Topluluğa geri döndüğünüzde, bu sefer insanlar “Neden bu formayı giyiyorsun?” diye soruyor. Topluluğumdaki insanlar bana bağırdı ve ben o zaman sadece 11 yaşındaydım.

Martin McMullan: Paddy bana, Kuzey İrlanda futbol takımını desteklese de Kuzey İrlanda taraftarlarıyla bir şeyler içmek için gitmeyeceğini söyledi. Gerçek şu ki, birliktelik mutlaka güvenli değil. Paddy, Belfast’ın kuzeyinde, çok fazla yoksunluğun olduğu arabirim alanında yaşıyor.

Paddy: Eskiden lisansız olarak çalışıyordum ve Protestan alanında çalışmaya başladığım başka bir işe geçtim. Adımı değiştirmek zorunda kaldım; bana kendime artık Paddy diyemeyeceğimi söylediler. Ve bu sadece atılan taşlardan sadece biriydi.

Martin McMullan: Evet, bunların hepsi oldukça ağır görünebilir, ancak gençler değişimin aktörleridir. Gençler işleri ilerletir. Paddy burada toplulukta çalışan bir gönüllü. Gençlik Eylemi’nde (Youth Action) çalışıyor; biz bir hayır kurumuyuz, bir STK’yız. Kendisi aynı zamanda Önce Barış’da da çalışıyor.

Paddy: Önce Barış dünyanın her yerinden insanları bir araya getiren bir organizasyon. Afrika ve Amerika’dan ve daha başka yerlerden insanlarla tanışmak harika. Bir araya gelmemize, fikirleri paylaşmamıza ve toplumu değiştirme hedefimize olanak sağlıyor buradaki çalışmalar.

Martin: Şu an burada farklı barış aktivelerinin parçası olan insanlar var aramızda. Leanna, bize Barış 4’den bahsedebilir misin?

Leanna: Bu, gençlerin Avrupa programına katılımını içeren ve haftada 15 saatten fazla bir mesai boyunca gençler arasında yoğun bir iletişim kurulmasını amaçlayan bir proje. Gençlere anlamlı ilişkiler kurma fırsatı veriyor. Yaşanan bölünmeleri düzeltmek için ilişkiler kurmayı hedefliyoruz. Son zamanlarda, bu projelerin etkileri hakkında hikayeler topluyordum ve gençler daha önce hiç düşünmedikleri arkadaşlıklar kurduklarını ifade ettiler. Şimdi, altı ay öncesine gitmeye cesaret edemeyecekleri alanlarda oturabiliyorlar.

Martin: Konseyler genç insanlara yatırım yapacak mali kaynaklara sahip. Gençler İrlanda ve Avrupa’da öncelik verilen gruplar arasında. Bugün ve gelecekte de.

Katılımcılar Gençlik Eylemi ile soru cevap bölümünde

Gençlik Eylemi Çalışanı: Ben de bu projelerden birini yönetiyorum ve gelecek hafta grubum ve İrlanda Cumhuriyeti’nden bir başka grup birlikte konaklayacak. Bu tür aktivitelerle gruplar bir araya gelerek hikayelerini paylaşıyor, projeler üzerinde çalışıyor, iyi fikirlere ulaşıyor

ve anlamlı arkadaşlıklar geliştiriyorlar. Sadece barış ve vatandaşlığa değil, bireysel gelişmeye de odaklanıyoruz. Örneğin Jane daha önce bir taksiye binemiyordu, ama şimdi projelere öncülük ediyor ve onunla gurur duyuyorum. Tamam, artık onu utandırmayacağım!

Katılımcı: Bu tür programlara katılan insanların ailelerinden olumsuz tepki ya da geri bildirimler aldığınız oluyor mu?

Gençlik Eylemi Çalışanı: 16-24 yaş arasındaki gençlere yönelik olarak düzenliyoruz programlarımızı. Benim geçmiş deneyimlerim de çok olumlu. Gençler 'annem duyduklarına inanmadı' diyorlardır örneğin ve aileler oldukça destekleyiciydi.

Martin McMullan: Gençlerin tutumlarını değiştirme konusundaki çalışmalarımızda, toplumda olumsuz etkiye sahip olabilecek çeşitli paramiliter gruplar olduğunu görüyoruz. "Hayır, hoş karşılanmıyorsunuz" diyorlar. Gündemimizi çok liberal ve kendi hâkim ideolojilerinden farklı bir yol olarak görüyorlar. Kapı bekçileri ile pazarlık etmek zor bir şey.

Katılımcı: Bu Hayırlı Cuma'dan sonraki ilk jenerasyon mu?

Martin McMullan: Evet anlaşmadan sonraki ilk jenerasyon bu henüz.

Katılımcı: Toplumla entegrasyon konusunda bir siyasi çerçeve var mı?

Martin McMullan: Politikalar seyreltildi ve çoğunlukla zayıf. Sorunlardan biri ayrılmayı sorun olarak adlandırmayı reddetmekti. Mezhepçilik, bir numaralı nefret suçudur, bunu ırkçılık ve homofobi izler. Ne yazık ki, bazen hepsi bir araya gelerek politikaya giriyor. Değişimi sağlamanın en iyi

yolu aşağıdan yukarı bir değişim sağlamak çünkü hükümet siyasetinden gelmiyor bu değişim çoğunlukla.

Katılımcı: Festivallerden bahsettiniz, çeşitlilik projelerini içeren inisiyatif örnekleri var mı, farklı kökenden gelen insanların katıldığı çok boyutlu işler örneğin?

Martin McMullan: Belfast'taki kültür gecesi buna iyi bir örnek. Bu yiyecek, içecek, sanat ve el sanatlarıyla çeşitlilik dolu olan ve ailelere yönelik bir akşam. Bu şehrin iki kutuplu bir dünyadan daha fazlasını sunabileceğini gösteriyor. Buradaki mesele nasıl birbiriyle kesişen kültürlerle daha kapsayıcı bir toplum yaratılabilecek sorusu. Ayrılmış eğitim, ayrılmış çalışma ortamları gibi konuları ele almamız gerekiyor.

Katılımcı: Okullar ayrı peki müfredatlar ne durumda? Farklı okullardaki çocuklar farklı anlatılar mı dinliyorlar?

Martin McMullan: Farklı tarih anlatıları öğreniyorlar tabii ki. İnsanların perspektiflerini düşünün.

Sean: Aslında farklı okullarda benzer müfredatın standart hale gelmesi söz konusu. Okullarda ayrılmadan kaçınılıyor. Fakat insanlar farklı tarih yorumlarını daha çok ailelerinden, topluluklarından ya da toplulukların yaşlı üyelerinden öğreniyor.

Martin McMullan: İster İrlanda ister İngiliz tarihi olsun, gençlik çalışanları olarak yeni anlatılara olanak vermek ve onları dinlemek istiyoruz. Gençler, 'seksi' olmadıkları için kendi hikayelerini anlatmak istemeyebilirler. Tanıdığım bir gencin amcasının öldürülmesine dair

oldukça üzücü bir öyküsü vardı ve diğer insanlar kendi hikayelerinin bunu karşılamayacağını düşünüyor. Zorbalık yapımları da mümkün, dolayısıyla öykü anlatımı zorlayıcı. Herkesin anlatacak bir hikayesi var, bence genç insanlar burada olmak istiyor ama konuşmak zor olabilir. Sadece binaya girmeleri bile gençlerin bunun parçası olmak istediklerini gösteriyor. Gençler bana Katoliklerin ve Protestanların daha fazla sosyalleşmesi gerektiğine inandıklarını ifade ediyorlar. Ancak, bu bağlantının ötesinde, yapıcı tartışmalara da ihtiyacımız var. Müzik ve drama harika, ama gençler de gerçekten ne olduğu ve tüm bunların ne anlama geldiği hakkında yapıcı tartışmalar yapmak istiyor. Sık sık, “Ebeveynlerimiz ne için savaştı?” diye soruyorlar. Bu sorumluluk, gençler üstünde çok ağır bir yük. “Bir şey yapmak bizim elimizde değil” diye düşünüyorlar. Birlikte çalışmak herkesin görevi. Akran arabuluculuk programları gibi programlar var ve bir kez dahil olduğunuzda buluşmalar ve devam etmek istersiniz.

Gençler bir kere katıldıktan sonra, bu işten gerçekten hoşlanıyorlar. Açıkçası, politik kaygılar var, genç insanlar politikacıların yapıcı bir şekilde bu çalışmalarla ilgilenmelerini istiyor. İnsanları bu süreçlere dahil etmeye çalışan bir gençlik çalışanı olarak, zorluk şu; bunu gençler için nasıl daha anlamlı hale getiririz? Gerçek problemlerle nasıl başa çıkacağız? Bir kere anladılar mı, değişiklik yapmak istiyorlar. Gençlik çalışanları olarak şikâyet edemeyiz. 1980’lerde ve 1990’larda gençlik çalışmaları gerçekten barışın inşasına önderlik etti ama şu an gündemden biraz düştü. Matt Millican, artık bu tür bir işi yapmak için gereken beceriye, bilgiye veya uzmanlığa sahip çok az sayıda eğitimci bulunduğunu iddia ediyor. Örneğin, otobüste mezhep istismarına uğrayan ve bununla yüzleşmek istemediğini söyleyen bir kıızı dinledim. Matt, sessizliğin mezhepçiliği nasıl güçlendirdiğinden bahseder. İnsanlar günümüz neoliberal dünyasında

barışın ticarileşmesinin nasıl yaşandığı hakkında konuşuyorlar. Bu şimdi düz bir IKEA paketi gibi. İnsanlar ABD’den gündemleriyle geliyorlar, bize neyi nasıl yapmamız gerektiğini söylüyorlar, ancak bu fikirler yerli dinamiklere ve yerel bağlama uymuyor. Orta bir zemin bulmak önemli ve gençlerin birbirleriyle paylaşım yapmak için daha fazla fırsata ihtiyacı var. Metodolojimizi, içeriğimizi ve etkimizi değerlendirmek için daha fazla zaman harcamamız gerekiyor, ancak gerçekte bu değerlendirmeyi zorlaştıran yüksek düzeyli sonuçlar, gündemler ve stratejiler dünyasında yaşıyoruz. Amacı olan bir plan sürdürmemiz ve amaçlarımıza göz kulak olmamız gerekiyor.

Smyth üç seviyeli barıştan bahseder. Birincisi barışı korumak için spor, yaz programları ve doğrudan barışla ilgili olmayan projeler yapmak gibi “dolaylı” projelerdir. İkincisi, barış inşasıdır ki bu zorlayıcı nitelikteki derin tartışmaları gerektirir ve anlayışı kolaylaştırmayı hedefler. Son olarak, demokrasi inşa eden gençlik çalışmalarını içeren ve demokrasinin temel değerlerini destekleyen barış inşası vardır.

Bence barış inşası, barış için yapılan çalışmaların gerçekleştiği yerdedir. Barış inşası sürecinde, tartışmalı konular üzerine canlı bir fikir çatışması da yaşarsınız.

Yarın Belfast’ta Pride/Onur yürüyüşü var, bu gençlere ve tüm topluma değişen değerlerle ilgili sunulan bir örnek. Gençler sosyal konular, çevre sorunları, pek çok farklı cephedeki konularla ilgileniyor ve biz de hepsinin ilk aşamalarındayız. Zamanımızın sonuna geldik, geldiğiniz için hepimize çok teşekkür ederim

Katılımcılar Gençlik Eylemi çalılanları ile birlikte, Belfast

Stormont Kalesi'nde Kuzey İrlanda Yönetim Ofisi ile Görüşme

Grainne Killen, Direktör, Topluluk İlişkileri Bölümü

Grainne Killen DPI Katılımcılarına Stormont Kalesi'nde Ağrlarken

Grainne Killen: Herkese merhaba ve hoş geldiniz. Oturduğunuz bu salon Kuzey İrlanda'da hükümet geri dönerse çalışmak üzere bulunduğu yerdir. Barış süreci ve bugün bulunduğumuz yere ulaşmak için nereden geldiğimize dair çok şey duyduğunuza eminim. Birçok başlık, Hayırlı Cuma Anlaşması ve kurulan kurumlara odaklandı. Topluluk düzeyinde, güven sorunlarını çözmek için hala devam eden çalışmalar var. Anlaşma, Kuzey İrlanda'daki seçmenlerin % 72'si tarafından onaylandı, ancak anlaşmazlığın mirası ele alınmadı. Mahkumlar serbest bırakıldı, polis teşkilatında reform yapıldı, silahlar bırakıldı, ancak uzlaşma için hazırlanan bir program yoktu. 2013'ten beri eğitim, konut, gençlik eğitimi ve sporla ilgili olarak bir proje yapıldı. Bu projeye 'Birleşik Bir

Topluluk Oluşturmak' adı verildi. Yıllık bütçesi yılda 20 milyon sterlin idi. Küçük bir ülkeyiz ve İngiltere hükümetinin sağladığı önemli fonun yanında AB'den de 90 milyon euro geldi. İlişkilerin geliştirilmesine odaklanan iddialı bir program bu. İyi fırsatlar konusunda eşitliğe ve bir toplumun çeşitliliği ile güçlendirilmesine, çeşitliliğin kutlanmasına ve çatışma için bir neden olarak görülmemesi inancına dayanıyor.

İnsanların ihtiyaç duyduğu değişiklikleri yapmak önemlidir. Neyin işe yarayıp yaramadığını bilmek gerekir. Çalışmalarımızda dört ana önceliğe ve ardından yaşamın her alanına dokunan yedi ayrı programa sahibiz. Eğitim şu anda ayrılmış durumda ve bunu ortak eğitim yoluyla değiştirmeye odaklanıyoruz. Ayrıca çocukları iş dünyasına hazırlamak istiyoruz. Gençler genellikle kendilerini rahat hissettikleri kendi alanlarına yönelirler, ancak bu programlar insanları bir araya getirmek için tasarlandı. Buradaki insanların büyük çoğunluğu tek bir kimliğe sahiptir; insanlar kendi alanlarında kalırlar. Buna cevaben ortak konut planları geliştirmeye çalışıyoruz. Ayrıca gençleri bir araya getirmek için spor programları ve müzik projeleri geliştiriyoruz. İnsanlar topluluklar arasındaki bariyerlere barış duvarlarını diyorlar, ama ben onlara arayüz bariyerleri diyorum, barış ile bir ilgileri yok. Programlarımızdan biri bu engelleri kaldırmaya çalışıyor. Üzerinde çalıştığımız iki proje daha var. Bunlardan biri, yaz aylarında çocuklar için bir dizi kamp düzenlemek. Her iki topluluktan 17 bin çocuk bu kamplara katılıyor. Topluluklarında sosyal eylem projeleri geliştirmek için çalışıyorlar. Sözünü ettiğim bu projeler gerekli değişiklikleri kendiliklerinden yapmayacaklar elbette ancak gerekli değişikliğin koşullarını yaratacaklar.

İşte projelerimizden bazı örnekler. 11-19 yaş arası çocukları bir araya getiren bir kampüs programımız var. Ortak topluluklar açısından, ortak konut programımız var. Şimdiye kadar 10 konut projesi tamamladık,

bunun içinde 800 konut ve 120.000 sosyal konut ünitesi yer alıyor. Genele vurulduğunda küçük rakamlar bunlar ve Kuzey İrlanda'daki konut durumunu değiştirmek çok uzun yıllar alacak, ancak bir başlangıç yaptık ve bir ilerleme kaydedildi. Genel olarak 13 arayüz engelini kaldırdık. Bunun anlamı bu duvarların bazıları küçültülmüş, bazıları yenilenmiş, bazıları da kaldırılmıştır. Onları kaldıramadığımız için öncelikle topluluklarla ve polise ilişkili olmak gerekiyor. Bu engellerin bazıları 40 yıldır yürürlükte kaldı, insanlar onlarla büyüdüler, onları bir tür güvenlik olarak görüyorlar, onların uzaklaştırılmasını istemiyorlar. Engelleri kaldırmak için spor ve sanat alanlarına başvuruyoruz. Hoş müzik ve şarkılar çoğunlukla bölümlere de neden olabiliyor ama yine de insanları birleştirecek müziğin peşinden gidiyoruz.

Bütün bunları yaparken neyin işe yarayıp neyin işe yaramadığını bilmek önemli. Yaptığımız şeyin doğru şey olduğunu nereden bilebiliriz? 2012'de projemize geri döndük ve bir dizi gösterge geliştirdik. Halka gittik ve toplumda neler olup bittiğini anlamaya çalıştık. Her yıl insanlara soruyoruz, "Sizin deneyiminiz nedir? Güvende hissediyor musun? Saldırı korkusu olmadan kendinizi ifade edebilir misiniz?". Bu araştırmalarda sağlam kanıtlar arıyoruz. Kuzey İrlanda'da yavaş ama önemli bir değişiklik oldu ve işler değişiyor. Tutumları değiştirmek önemli olsa da pratik değişiklikler, insanların yaşamlarını nasıl yaşadıkları daha önemlidir. Suçta ve özellikle de nefret suçlarında düşüş yaşandı. Temizlik maliyetlerinde düşüşler oldu. Yerel faaliyetlere daha fazla topluluk katılımı oluştu. Bu program bir masa etrafında toplanan bir yönetim kurulu tarafından yürütülse de projeler konusunda topluma ve gönüllü sektöre sektöre güveniyoruz. Bu çalışmaya yoğun olarak bağlı olan çok sayıda topluluk örgütü var ve onlara borçluyuz. Arayüz alanlarında, zor alanlarda gençlerle her gün bir araya gelen gönüllüler var.

Neyin başarılmadığını konuşmak daha cazip olabilir, ancak burada yapılanlardan memnun hissetmek için de birçok neden var. Hayırlı Cuma Anlaşması'ndan bu yana çok yol kat ettik; Şahsen ben büyük bir değişime şahitlik ettim ve Kuzey İrlanda değişti. Bugün, Kuzey İrlanda çeşitlilik barındıran bir yer. Geçen hafta pek çok farklı kökenden- Rusya, Pakistan, Litvanya, Fransa- insanla bir araya geldiğimiz bir etkinlikte bulundum. 20 yıl önce burada böyle bir şey görmek mümkün değildi. Ayrıca 1000 mültecimiz var ve birçok etnik gruptan oluşan enerjik bir yapımız var. Bu durumun Kuzey İrlanda'nın bölünmelerden uzaklaşmasına ve herkesin kimliğini ve farklılıklarını kutlamakta özgür olduğu daha uyumlu bir toplum haline gelmesine yardımcı olabilir, çünkü bu farklılıklar bizi birleştirebilir. Gelecek için donanımlı bir toplum yaratmak toplumumuz ve ekonomimiz için önemli. Brexit şu an ayrıntısına girmeyeceğim zorlukları beraberinde getirdi. Bu noktada aklınıza gelen tüm soruları almaktan mutluluk duyarım. Web sitemizde ayrıca bakabileceğiniz çok sayıda belge vardır.

Katılımcı: Müziğin daha çok insanları bir araya getirdiği düşünmüştüm hep. Müzik nasıl insanların bölünmesine neden olabilir?

Grainne Killen: Bu bölünme daha çok algılarla ilgili. Kuzey İrlanda'da bir bando geleneği var ve bazen çalınan müzikler son derece mezhepçi. Müzik aynı zamanda bir saldırı aracı olarak da kullanılabilir. İrlanda'nın bazı bölümlerinde, şarkılarla çatışmaya katılanların anıldığı bir gelenek var. Bu müzik öldürülenleri hatırlamak üzere yapılıyor ve bunun istenmeyen yerlerde çalınması çekişmeye neden olabiliyor. Birlikçi ve Kraliyetçi topluluklarda da müzikal gelenekler var. Bu müziğin %99'u rahatsız edici. İnsanları birlikte müzik yapmaları için bir araya getirmeye

çalışıyoruz. Bunlar küçük adımlar ancak buna değer. Kültürel ifadeler etrafında yaşanan bir çatışma var, yarın duvar resimlerini göreceksiniz, her yerde çatışmanın bir izi var.

Katılımcı: Neden şu an Kuzey İrlanda parlamentosu çalışmıyor? Ve Başbakan bu odada nerede oturuyor?

Grainne Killen: Kuzey İrlanda bu konuda eşsizdir, çünkü bizim iki başbakanımız var, bunlara başbakan ve başbakan yardımcısı olarak adlandırılıyor. Bir devlet memuru olarak şu anki politik durum hakkında yorum yapamam ama zorluklar oldu. 20 yıl geçti ve Kuzey İrlanda'da birçok değişiklik olduğunu gördüm. Bunlar uzun zamandır hükümetin işini yapmasını engelleyen zor meselelerdi. Meseleler daha ziyade kültürel konularla ilgili, örneğin İrlanda dili yasası şu anda engelleyici bir nokta. Ama dediğim gibi bir devlet memuru olarak çok fazla yorum yapamam.

Katılımcı: Çocukların %94'ününün ayrı okullarda okuduğunu öğrendik. Peki, insanların zihin dünyalarını değiştirmek için hangi adımları atıyorsunuz? Ebeveynleri çocuklarını ortak okullara göndermeye nasıl teşvik ediyorsunuz?

Grainne Killen: Bunu yapmanın en iyi yolu, ortak eğitim modelinin çalıştığı örnek projelere odaklanmak. Bu zor bir işlem ve zaman alıyor. Anaokullarına projeler sunduk, ebeveynleri dahil ediyoruz ve toplumun her iki tarafını da bir araya getiriyoruz. Örneğin, gençlik kamplarımızda. Eğitim konut gibidir, ayırıcı ve kilisenin yönetimi iç içe geçmiştir. Hızlıca değiştirilemez. Binalar kiliseye ve diğer kuruluşlara aittir, bu yüzden zor bir işlemdir. Ortak eğitim projelerimiz iyi gidiyor. İyi ilişkilerin yanı sıra, çocuklar birlikte eğitildiğinde daha iyi sonuçlar alırlar ve daha fazlasını başarırlar.

Katılımcı: Gençlik kamplarının içeriği nedir ve bu kamplara gençleri kim yönlendiriyor?

Grainne Killen: Eğitimden sorumlu otorite ve departmanla çalışıyoruz. Esnek ve belirli ihtiyaçlara uyarlanabilen bir program geliştirdik. Gençlik kampları, gençlik örgütleriyle yakın çalışan Eğitim Bakanlığı ve Eğitim Kurumu tarafından yönetilmekte. Gençlik gruplarını uygulamaya davet ediyoruz, planlarının ne olduğunu ve tüm toplulukları nasıl içereceklerini bize bildiriyorlar, daha sonra bu bilgilere dayanarak onlara fon dağıtıyoruz

ve faaliyetlerin nasıl geliştiğini ve iyi ilişkilere yardımcı olduğunu görmek için onları ziyaret ediyoruz. Katılan çocuklardan kendi topluluklarında bir sosyal eylem projesi yürütmelerini istiyoruz. Faaliyetlerini yaptıkları zaman, görünür olmalarını, parlak renkler giymelerini ve topluluklarında değişimi getirecek tohumlar atmalarını istiyoruz. Gençler hakikaten ve proje bu açıdan harika.

Katılımcı: Merak ediyorum. Siz Kuzey İrlanda anlatırken biz de bir yandan Türkiye'yi düşünüyoruz elbette. Türkiye'de çözüm yönünde bir dinamik varken insanlar değişim konusunda hemfikirdi fakat en büyük direnç bürokrasiden geldi. Burada da benzer sorunlar söz konusu oldu mu?

Grainne Killen: Her zaman değişimin önünde engeller vardır. Her yıl harcadığımız 20 milyon sterlinlik bir bütçemiz var, AB'den ise İngiltere'den çok daha fazla 90 milyon sterlinlik bir destek alıyoruz. Topluluk örgütlerinden programlar yapmalarını istediğinizde ve onlara para verdiğinizde, her zaman devreye giren bir bürokrasi katmanı var. Yönetilmesi gereken birçok farklı projeye başa çıkmak zor. Bu işe herkes tam anlamıyla bağlı kalmıyor, bazı insanlar çatışma sonucu gerçekten yaralandı. Sevdiklerini kaybeden insanlarla uzlaşmanın gerektiğinde örneğin, bu büyük bir zorluk. İnsanlar çok acı çekti. Geçenlerde Srebrenica'da bir anma etkinliğine gittim. Srebrenica'da bu süreç, komşularına yardım eden insanların küçük cesaret eylemleri üzerinden yürüdü ve bu insanlar orada sürecin temel aktörüydüler. "Bu çocuklara bakın birbirlerine taş atmak yerine birbirleriyle oynamalıydılar" diyen topluluk var orada. O zemin var çünkü insanlar alanda bu konu üzerinde yıllardır çalışıyorlar. Bizim bir stratejimiz var ama şu anda bir yönetimimiz yok. Topluluk gruplarıyla konuşuyorum ve "Konuşmak kolay, siyasi

liderlik nerede?” diye soruyorlar. Büyüdüğüm yerlerdeki değişimler inanılır gibi değil, eskiyle kıyaslanamaz. Süreç bizi daha iyi bir noktaya taşıdı. Geçmişe bakmakla ilgili değil; ileriye bakmakla ilgili. Burada olan yanlışları düzeltmiyoruz. Uzun süredir buradayız. Bir yol almalıyız, bu şans eseri gerçekleşmeyecek.

Katılımcı: Engelleri kaldırmakla ilgili bir soru sormak istiyorum. Hayırlı Cuma Anlaşması'ndan bu yana topluluklar arasındaki duvarların sayısının arttığını duyduk. Öyleyse, insanları engelleri kaldırmaya ikna ettiğiniz işin tam olarak niteliği nedir?

Grainne Killen: Plansız hareket etmiyoruz. Tüm parçaları bir araya getirmeye çalışıyoruz. Bir bölgeye giren, anket yapan, kilit kişilerle konuşan ve insanların korkularının neler olduğunu soran Adalet Bakanlığı ile yakın temas içinde çalışıyoruz. Pek çok insan çatışmanın hatırasına sahip değil, ancak duvarı görüyor. Bazı noktalarda duvarlar muazzam; Berlin duvarından daha büyükler. Bu insanlar bu duvarlarla büyüdüler, hayatlarının bir parçası bunlar. Fraklı birimlerimizle birlikte çalışıyoruz ve şunu soruyoruz: Duvarın yerine ne koyabiliriz? Bir sosyal tesis veya sosyal bir girişim yerleştirilebilir örneğin. Belfast'ta yarım mil ötedeki hastaneye gitmek için, duvarın çevresini dolaşarak 3 mil yol gitmeniz gereken yerler var. Bu engellerin bir kısmını ortadan kaldırdık ama bu süreç yavaş ilerliyor. Koruyucu malzeme ve kablolu raylar gibi bazı evler için ek güvenlik önlemi aldık. Bu sevdiğim bir şey değil ama büyük bir duvardan daha iyi. Gerekirse bu tür önlemler alacağız.**Katılımcı:** İrlanda dilinin devletin oluşumunda oynadığı bir rol olduğunu söylediniz. Ne tür sorunlar yaşıyorsunuz?

Grainne Killen: Mesele kültürle ilgili. Şu anda İrlanda dilinin durumu

ile ilgili bir anlaşmazlık var. Partilerden biri, yasada var olan İrlanda dil eylem planını istiyor, diğeri ise hayır diyor. Bu zorluk bizim şu an yönetim makamımızın olmamasının nedenlerinden biri. Bir tarafın İrlanda dilini yasayla koruma arzusu var, diğer taraf da bunu Kuzey İrlanda'da İngiliz kimliğinin aşınması olarak görüyor.

Katılımcı: Ayrıştırma ile mücadele etmek ve ortak değerleri teşvik etmek için din adamları ile çalışmak gibi girişimleriniz var mı?

Grainne Killen: Kiliselerle çalıştık ve şu an bu konuda çalışan çok sayıda dinler arası forum var. Kilise liderleriyle, özellikle de zor zamanlarda çok çalışıyoruz. Bazen kiliselerden müdahale ve arabuluculuk yapmalarını rica ediyoruz. Parçası olmak bakımından zor bir alan, ancak onlarla çok yakın temas içinde çalışıyoruz. Genel olarak kiliselerden ziyade programlarımızı sunmak için topluluk örgütlerine güveniyoruz.

David Murphy: Çok teşekkürler Grainne.

Grainne Killen: Biz çok teşekkür ederiz, geri kalan vaktinizi çok iyi geçirmenizi umuyoruz.

Katılımcılar Grainne Killen ile grup fotoğrafı çektirirken Stormont Kalesi Önünde

Kuzey İrlanda Ofisi ile Stormont House'da Buluşma

Heather McKinley, Siyasi ve Topluluk Destek ve Katılım Grubu Başkanı

Heather McKinley DPI Katılımcılarına Hitap Ederken

Heather McKinley: İngiltere hükümetinin Kuzey İrlanda'daki evi Stormont House'a hoş geldiniz. Kuzey İrlanda Yönetiminden bazı meslektaşlarınızla az evvel tanıştınız sanıyorum. Kuzey İrlanda Ofisi olarak, İngiltere hükümetini, burada, Kuzey İrlanda'da temsil ediyoruz. Burada, aslında Kuzey İrlanda parlamentosunun sözcüsünün ikametgahı olan bu güzel binada buluşuyoruz. Bu bina şu an hükümet departmanımız olan Kuzey İrlanda Ofisi'nin ofisi olarak kullanılıyor. Ben Heather McKinley ve bu da meslektaşım David Johnston. Bugün burada olduğunuz için çok mutluyuz. Bugün Cuma ve saat 5, bu yüzden enformal olalım istedik.

Bir şey sormak veya konuyu değiştirmek istiyorsanız, lütfen söyleyin, anlatacaklarımın sizin için mümkün olduğunca ilgi çekici ve yararlı olmasını istiyorum. Öncelikle, Kuzey İrlanda'nın bugün, yani 2018'de, nasıl görüldüğünü ve insanların nasıl hissettiğini anlatmak istiyorum. Sonrasında, Kuzey İrlanda hükümetinin yanı sıra İngiltere hükümeti olarak burada ne yaptığımıza ilişkin konuşmak istiyorum. En sonunda da sizden sizlerden sorular alarak devam edebiliriz.

2018'in Kuzey İrlandası, Sıkıntı Yılları'danki halinden çok farklı görünüyor. Halkın hayatı ve insanların büyük çoğunluğu artık terörizm veya şiddetten etkilenmiyor. Bu yıl, kendisi de 20 yaşında olan Hayırlı Cuma Anlaşması'ndan sonra doğan genç bir nesil var. Bu, David'le benim burada büyürken tecrübe ettiğimiz şeyi yaşamayan bir nesil. Çatışmaya dair hiçbir hatıraları yok ve bundan son derece memnunuz.

2018'de Lonely Planet, Kuzey İrlanda'daki Giant Causeway'yi dünyanın ziyaret edilebilecek en iyi bölgesi olarak seçti. 20 yıl önce, bu düşünülemezdi bile. Binlerce turist taşıyan büyük yolcu gemileri şimdi gelişen bir turizm endüstrisini destekleyen Belfast limanına geliyor. Buradayken, en yeni otelimiz olan Grand Central'da kalacaksınız, Kuzey İrlanda iş, ziyaretçiler, yatırım açısından kısacası yeni iyi bir hikaye için hazır. Aranızda Games of Thrones hayranı olan var mı? Dizi en aşından itibaren burada çekildi ve Kuzey İrlanda'ya dair çok fazla ilgi uyandırdı. Gelecek yıl, İngiliz açık golf turnuvası Kuzey İrlanda'da yapılacak. Bu en büyük golf turnuvalarından biri.

Demografik olarak Kuzey İrlanda çok küçük bir ülke, 2 milyondan az insan var, yani İngiltere nüfusunun %3'ü. Bu nüfus genç ve iyi eğitilmiş. Genç insanların sahip olduğu beceriler nedeniyle birçok teknoloji şirketinin

burada yer almak istediğini görüyoruz. Bu iyi ve olumlu bir durum. Ancak, toplumumuzda hala bölünmeler mevcut ve belki bunlardan bazılarını gördünüz.

Ekranada gördüğünüz, 11 Temmuz'daki Birlikçi şenlik ateşinden bir görüntü ve bu da toplulukları ayırmak ve birbirlerine bir şeyler atmalarını durdurmak için tasarlanmış, bir barış duvarı. Bu duvarların yaklaşık 100 tanesi hala ayakta. Birbirlerini görmeyen Birlikçi bir Protestan topluluğuna ve Milliyetçi bir Katolik topluluğuna şahit olacaksınız. Bu resimde Cumhuriyet bir geçit törenini görebilirsiniz. Bu grafik de ayrılmış okul sistemimizi gösteriyor. Katolik çocukların %90'ı Katolik okuluna, Protestan çocukların % 80'i de devlet kontrolündeki okullara devam ediyor. Sosyal konular da Protestan alanları ve Katolik alanları olmak üzere ayrılmış durumda. Yüzeyi biraz çizip sert sorular sorduğunuzda bunların yönetilmesi ve ilerlemesi zor olan eski bölümler olduğunu görüyorsunuz. Geçmişle ve geçmişin kurbanlarıyla nasıl başa çıkacağımız bir sorun. Bu konuya şu anda uğraştığımız bir konu olduğu için bu noktaya geri döneceğim. Bu bölünmelerin tümü Kuzey İrlanda'nın politikalarına da yansıyor. İki ana parti var, Demokratik Birlikçi Parti (DUP) ve Sinn Féin, mecliste sırasıyla 28 ve 27 sandalyeye sahipler. Açıkçası, bunlar iki ana parti ve taşınamayan seçmenlerden oluşan iki farklı grup insanı temsil ediyorlar. Bu iki partinin yanı sıra, daha ılımlı partileriniz de var; biraz sola, biraz da sağa düşüyorlar, ama aşırı değil.

Katılımcı: Bu partiler bildiğimiz anlamda sağ ya da sol partiler mi? Yoksa etnik kimliğe göre mi ayrılıyorlar?

Heather McKinley: DUP sağ bir parti, Sinn Féin ise oldukça sol bir parti. SDLP, bir miktar sola yakın, UUP ise bir miktar sağa. APNI merkez partisi Yeşiller ise sol bir parti.

Birkaç ay sonra gerçekleşen Westminster seçimine bakarsanız, orada da tam bir bölünme var. Orta zemin küçülüyor ve iki aşırı uç oylarını pekiştiriyor. Bir sürü olumlu şey oluyor ama bu da işin diğer yüzü. Bu aynı anda yürüyen iki sürecin birbirinden kopmasını engellemek zor, çünkü bölünmenin turizmde refah ve yatırıma dönüştürülmesi zor.

Katılımcı: Bir anlaşmazlık nedeniyle şu anda bir hükümetiniz yok, ancak güç paylaşımı ana kriter. Koltuk sayılarına bir baktım. Kimi partiler birbirleriyle birleşirlerse, bir hükümet kurabilirler mi? Güç paylaşımı için kriterler nelerdir?

Heather McKinley: Mecliste bir sandalyeniz olduğunda ya Birlikçi ya Milliyetçi ya da başka bir şey olursunuz.

David Johnston: SDLP ve UUP yakınlarda düşüşteler, görevlerini kaybettiler. Eğer koltuklarını geri kazansalardı, bir hükümet kurabilirlerdi.

Katılımcı: Diğer tüm taraflar birleşmeyi başarabilseydi, Hayırlı Cuma Anlaşmasının geçerliliği ne olurdu? Teknik olarak bu mümkün mü?

Heather McKinley: Hayırlı Cuma Anlaşması'na göre resmi bir muhalefet yok, çünkü iki ana parti yürütmeye bağlı. Sistemimiz başka bir yol için izin vermiyor.

Şimdi devam edelim. Bize zorluk çıkaran bazı tarihi meselelere baktık, fakat şimdi yeni meseleler de var. Bunlardan biri, İngiltere'nin AB'den çıkması, bu İrlanda ve Kuzey İrlanda için çok zorlayıcı. AB üyeliğimiz, Hayırlı Cuma Anlaşması'nı destekleyen ve çalışmasına yardımcı olan bir mekanizma. Hayırlı Cuma Anlaşması'nın bir sonucu olarak İrlandalı

olmayı ya da İngiliz olmayı seçebilirim, her ikisinin de pasaportu da alabilirim. Bu seçim hakkı anlaşma tarafından korunuyor ve hem İrlanda hem de İngiltere AB üyesi olduğundan iyi sonuç veriyordu. İrlanda pasaportu İngiltere pasaportuyla aynı hak ve ayrıcalıkları veriyordu. İngiltere AB'den ayrıldığında, İrlanda halkı farklı hak ve ayrıcalıkları kaybedecek veya kazanacak ve bu da farkı büyütecek.

Katılımcı: Aynı anda iki pasaporta sahip olmak mümkün değil mi?

Heather McKinley: İkisine de sahip olabilmek mümkün, evet. Kuzey İrlanda'da insanların AB'de kalabilmek için İrlanda pasaportu başvurularında artış oldu.

Sinn Féin şiddetle kalma yönünde oy kullandı. DUP ise çıkmak için şiddetle oy kullandı. Referandum Haziran 2016'da yapıldı ve Ocak 2017'de parlamento artık çalışmıyordu. Bunun nedenlerinden biri, AB'den ayrılmak isteyen DUP'li Başbakan ve AB'de kalmak isteyen Sinn Féin'li Başbakan yardımcısı arasındaki gerginlikti. Hükümeti bu kadar farklı görüşlerle nasıl bir arada tutabilirsiniz?

Katılımcı: Kuzey İrlanda'nın yaklaşık %56'sının AB'de kalma yönünde kalmaya oy verdiğini hatırlıyorum. DUP, 28 sandalyeyle Kuzey İrlanda Meclisi'ndeki en büyük parti ve AB'den çıkmak için kampanya yapıyorlardı. Bu sonuç, DUP'lu olup AB'den çıkmak istemeyen bir seçmen olduğu anlamına mı geliyor?

Heather McKinley: Bu kısmen doğru çünkü DUP'nin tabanı çoğunlukla kırsalda yaşayan çiftçilerden oluyor ve onlar kalmak yönünde oy verdi.

Katılımcı: Ayrı topluluklar, bayrak ve dil sorunları hakkında konuşuyordunuz. Bu konunun Mecliste çözülmesi yönünde atılan adımlar oldu mu? İnsanlar siyasetçilerin birlikte çalıştığını görürlerse, bu toplulukları yakınlaştırmaya yardımcı olabilir.

Heather McKinley: Bu konular elbette Meclis'in görevidir, çünkü bunlar devredilen meseleler. Bu konular Meclis'teki yerel politikacılar tarafından tartışılmalı, ancak şu anda açık bir meclisimiz yok, bu yüzden bu sorunların ele alınmaması mümkün değil. Bu sorunların bazılarında ilerleme kaydettik. Geçmişte, 12 Temmuz geçit törenleri ciddi aksamalara, protestolara ve halk rahatsızlığına neden oldu, bunlar büyük polis operasyonlarıydı. Bu önceki 12 Temmuz geçit töreni iyi oldu, önemli bir sorun yoktu. Bu yüzden bu kültürel konuların bazılarında ilerleme kaydettik. Söylediğiniz gibi, İrlanda dili ile daha zor ve şu an bir Meclise sahip olmamak durumu daha da zorlaştırıyor. Meclisin Brexit ve güven ve tedarik anlaşması nedeniyle şu an işini yapması zor. Geçtiğimiz yılın genel seçimlerinde Muhafazakâr parti, Başbakan May'ın hükümetine destek vermek ve onlara Westminster'da ihtiyaç duydukları koltuk sayısını garantilemek için DUP'la bir anlaşma yaptı. DUP'un 10 sandalyesi Muhafazakarların ihtiyaç duyduğu şeydi. Bu anlaşma insanların İngiltere hükümetinin Kuzey İrlanda'da artık tarafsız olmadığını düşündürdü, çünkü mevcut iki taraftan biriyle değil diğeriyle seçim anlaşması yapılıyor. Bu çok zor bir iş çünkü Sinn Féin, Avam Kamarası'ndaki sandalyelerine oturmuyor en başından beri. Sonuç olarak, bağımsız bir Parlamento Üyesi dışında, Londra Parlamentosu'ndaki tek Kuzey İrlanda sesi Birlikçi ses ve şu an Birlikçilerin Birleşik Krallık hükümeti ile bir anlaşması var. Westminster'da Kuzey İrlanda'nın Milliyetçi sesi yok ve burada da hükümet yok. Bu nedenle, söz sahibi veya etkisi olanlar şu an sadece

Westminster'daki DUP. Milliyetçiler yok ve burada da yoklar meclis çalışmadığından bu da işleri daha zor hale getiriyor.

Katılımcı: Westminster'da kaç DUP'lu vekil var?

Heather McKinley: 10 tane ki bu da yeterli çünkü Westminster'daki Brexit oylaması sadece 6 oy farkla kabul edildi.

David Johnston: Sinn Féin eğer İngiliz Parlamentosu'ndaki yerini almayı kabul etseydi bunu engelleyebilirdi ama yapmadılar.

Heather McKinley: Bunlar farklı sorunlardan bazıları. Bayraklar ve dil gibi eski meseleler var ve şimdi bir de bu yeni meseleler var ve onlar da en az eski sorunlar kadar zor.

Katılımcı: İşleyen bir hükümet olmadan ülke ne kadar süre devam edebilir? Az önce, bürokratların siyasi içerikli kararlara imza attığını duyduk. Bu durum ne zaman değişecek?

Heather McKinley: Dışişleri Bakanı [Karen Bradley] ‘in açıkça ifade ettiği şeylerden biri, Kuzey İrlanda’da iyi bir yönetim için gerekli olan her şeyi yapacağıydı. Bu, bütçe meseleleri gibi devam etmesi gereken işleri de kapsıyor. Dışişleri Bakanı, hükümeti geri getirmekte kararlı olduğunu söyledi, ancak bu gerçekleşinceye kadar, çok sınırlı şekilde gerekli adımları atacağını da söyledi. Son zamanlarda gerçekleşmekte olan bir diğer şey ise Kuzey İrlanda memurlarının söyledikleri ve yaptıkları bazı şeylere mahkemelerce itiraz edilmesidir. Mahkemeler, “bu kararları veremezsiniz çünkü bu kararlar politik olarak zorunlu rehberlik ve yönelime ihtiyaç duyuyorlar”, “seçilmemiş ve hesap verme zorunluluğu olmayan memurlar için bunu yapmak uygun değil” şeklinde kararlar verdiler. Sonunda memurlar “Bunu artık yapamayız, her seferinde daha az şey yapmamıza izin veriliyor” diyecekler. Peki, bu ne kadar sürecek? Bilmiyorum, ancak Birleşik Krallık hükümeti, yıkılan hükümeti restore etmeye kararlı. Kuzey İrlanda’nın çalışmasını sağlamak için elimizden gelen her şeyi yapıyoruz. Siyasi manzara zor olsa da insanların çoğunluğu yaşamlarını normal olarak sürdürüyor, hala okula gidiyorlar, para alıyorlar, yollar iyi, Kuzey İrlanda’da bir arıza hissi yok.

Katılımcı: Seçilmiş bir hükümet tarafından alınmayan kararlar oldukları için mi mahkemeler bu kararları alıyor?

Heather McKinley: Olup bitenin insanların günlük hayatları belirgin şekilde etkilemediğini düşünüyorum. Bu mahkeme kararları, yeni bir otoyol veya yeni bir hastane inşa etmekle ilgili. Bunlar, seçilen politikacılar tarafından alınması gereken önemli siyasi kararlar. Gündelik hayat devam ediyor bir yandan, ancak bu önemli bir problem çünkü memurların siyasi bir yönlendirme olmadan bu kadar çok şey yapması doğru değil. Politikacılar memurlara ne yapmaları gerektiğini söyler. Memurlar

bu büyük kararları almaya alışkın değil. İngiltere hükümeti olarak, 18 aydır görüşmeler, süreçler ve tekliflerle sürekli çalışıyoruz. Soruyoruz, bu işe yarar mı? Çalışır mı? Devlete dönüşü nasıl destekleyebiliriz? Ancak partiler İrlanda dili gibi bazı meseleler konusunda birbirlerinden çok uzatılar, şimdiye kadar geri dönüş yollarını bulamadılar.

Katılımcı: Bu bir yandan hayatın hükümet olmaksızın da sürebildiğini göstermiyor mu?

Heather McKinley: Anlaşmaya çok yaklaştık bence, Brüksel’i 500 gün içinde yeneceğiz.

Katılımcı: Bu sorun aynı zamanda Kuzey İrlanda’nın hangi yöne gideceğiyle de ilgili. İrlanda Cumhuriyeti bu sorunun çözümü için bir rol oynuyor mu? Belki de perde arkasında, İrlanda Cumhuriyeti ile İngiltere arasında Kuzey İrlanda’nın kontrolü üzerinde bir çekişme var? Böyle bir şey olabilir mi?

Heather McKinley: İrlanda hükümetinin rolünün çok önemli olduğunu düşünüyorum. Her iki hükümet, Brexit gibi birçok konuyu tartışmak için bir araya geldi, aynı zamanda Kuzey İrlanda’daki politik durumu da ele aldılar. Durumdaki rolümüz, Hayırlı Cuma Anlaşması’nda belirlenmiştir ve 1998’de kararlaştırılan yaklaşıma göre birlikte çalışıyoruz. Geçen hafta yapılan hükümetler arası konferans bunun bir parçasıydı. Bakanlar oldukça sık buluşuyor; müzakere sürecine katıldılar. Evet, haklısınız, onlar farklı politika yaklaşımlarına sahip iki farklı hükümet. Ancak, bu konuda anlaşarak Kuzey İrlanda’da gelişmiş bir hükümeti geri getirmek açısından ilişkiler iyi ve iki hükümette bunda çok kararlı.

Belirli bir siyaset alanına geçerek bitirmek istiyorum. Bunun ilginizi çekebileceğini düşünüyorum. Başlangıçta, sorunu mağdurlarla nasıl çalışacağız ve Sıkıntı Yılları sırasında yaralanan ya da travmatize olan mağdurlar için ne yapabiliriz sorusuyla yola çıktığımızı söylemişim. Önceki müzakere sürecinin bir parçası olarak 2014'te bu konularla ilgili tartışmaların yanı sıra çözülememiş suçlar ve cinayetlerle ilgili olarak ne yapacağımız hakkında da tartışmalar yaptık. Sıkıntı Yılları'nda 3.500'den fazla insan öldürüldü, 200.000 insan yakınlarını kaybetti, 50.000 kişi yaralandı ve tahminen 200.000 kişi travma geçirdi. Bunların hepsi 2 milyondan az bir nüfusun içinde oldu. Bu, bugün toplumumuzun omuzlarında kalan önemli bir yük ve acı.

Bununla nasıl başa çıkacağız? Şu anda bir danışma sürecinden geçiyoruz. İngiltere hükümeti olarak, Kuzey İrlanda'nın geçmişle nasıl başa çıkabileceği ve onu nasıl ele alması gerektiği konusunda öneriler yayınladık. Bu önerileri yayınlıyoruz ve halktan bize ne düşündüklerini ve neyi değiştirmek istediklerini söylemelerini istiyoruz. Bu süreç şu anda gerçekleşiyor ve Kuzey İrlanda halkının ne düşündüğünü önümüzdeki ay göreceğiz. Mevcut sistem, mağdurlar ve etkilenenler için çalışmıyor. Bu insanlar yaşlanıyor ve bazıları kimsenin haberi olmadan hayatlarını kaybediyorlar. Geçmişle ilgili sorularını cevaplayacak ve bir toplum olarak ilerlememize yardımcı olacak bir sistem kurmaya istekliyiz.

Önerilerimiz arasında, biz buna dört yeni, miras kurumları var. Bu kurumlar insanlara Sıkıntı Yılları ile baş edebilmek için bilgi ve adalet sağlayabilecek bir ağ oluşturarak yardım edebilir. Halkın bu önerilerle ilgili ne düşündüğünü duymak istiyoruz. Bu kurumlar acıyı anlayacaklar, hukukun üstünlüğünü koruyacaklar, toplumda uzlaşmayı teşvik edecekler ve insanların adalet aramasına ve sevdikleriyle ilgili bilgi edinmelerine

yardımcı olacaklar. İnsanlar kabul ederse, yeni yasalar olacak ve bunlar insan haklarıyla uyumlu olacak.

İrlanda hükümeti bu tekliflerle ilgili tartışmalarda yer aldı ve bu önerileri desteklemek için Cumhuriyet'te yapabilecekleri her ne varsa yapmaya hazır olduklarını söylediler. Onlar da bizim gibi, Kuzey İrlanda'nın iyileşmesini ve ilerlemesini istiyorlar. Bunu ilginç bulacağınızı düşündüğüm için paylaştım, sorunuz varsa lütfen sormaya çekinmeyin.

Katılımcı: Mağdurlarla yapılan toplantılardan bahsettiniz. Ne tür bir destek sistemi öneriyorsunuz?

Heather McKinley: İlk öneri araştırma yapılmasına dair. Bu da Sıkıntı Yılları sırasında yaşanan ve failleri bulunamayan ölümleri araştırmak anlamına geliyor. Bu destekleyen bağımsız bir polis kuvveti de tesis etmek gerekiyor. İkincisi bilgi edinme konusu; bu uluslararası bir kurumun ailelere akrabalarını bulmak için yardımcı olmasını içeriyor.

Katılımcı: Kovuşturma yok mu önerileriniz arasında?

Heather McKinley: Bu kurum dışarıya bilgi vermeyecek.

Katılımcı: Hikayelerimiz çok farklı, fakat fark ettim ki siz hakikat ve uzlaşma terimini kullanmıyorsunuz. Bu kültürel bir fark belki de örneğin Türkiye'deki insanlar çok için bu kavram etkileyici. Muhtemelen İrlanda ve Kuzey İrlanda'da durum böyle değil. Bu yüzden bu durumu kültürün bir sonucu olarak görüyorum bir de burası çok küçük bir ülke.

Heather McKinley: Bu konuda kamuoyunda süren çok sayıda tartışma var. Savunma Bakanı şöyle diyor: "İngiliz ordusu askerleri, hükümetin

o sırada kendilerinden yapılmasını istenen şeylerden dolayı neden yargılansınlar? Bu bir tartışma konusu. Kimileri için bu konuda bir dokunulmazlık olamaz. Biz de insanların bu konularda ne dediğini duymak istiyoruz. İnsanlar bir sınırlama yasası istiyor mu? Tüm bunlar 30 yıl süren bir şiddet ve acı ve acı çekme meselelerinin kalbinde yer alan konular ve bu yüzden kolay konular değil.

Katılımcı: Kürtler olarak dil bizim için çok önemli. Kültürel olarak toplum için çok önemli. İrlanda dilinin hükümetin çöküşünde önemli bir faktör olduğunu öğrendik. Birlikçilerin İngiliz kimliğini aşındıran İrlandalılık konusunda endişeli oldukları söyleniyor. Bunu, objektif olarak bakarsanız gereksiz bir endişe olarak görüyorum. Bunu nasıl yönetebilirsiniz?

Heather McKinley: Dil sorunu, yerel siyasilerin mecliste bir çözüm bulması gereken bir konu. İngiltere hükümetinin Kuzey İrlanda'ya bu konuda Londra'dan empoze edebileceği bir çözüm yok. Konu burada bir karara bağlanmadıkça bir sonuç alınmaz. İrlanda dili ile ne karar alınacaksa alınsın buna karar verecek olan siyasettir. İngiltere hükümeti, Kuzey İrlanda'da uzlaşma ve ortak bir gelecek vaad ediyor. Buralı yerel siyasetçilerin görmek istedikleri gelecek, bizim de Kuzey İrlanda'da görmek istediğimiz gelecektir. Huzurlu ve ortak bir gelecek görmek istiyoruz. İrlanda dilinin diğer anlaşmazlıklar ve mücadelelerin sembolü haline geldiğini düşünüyorum. Mesele dilden fazla. Örneğin, 2021'de Kuzey İrlanda'da kuruluşunun 100. Yılı olacak. Bu Kuzey İrlanda'da bazıları için bir kutlama bazıları içinse bir yas günüdür. Bu yüzden bayraklar ve pasaportların etrafındaki argümanların hepsi dil ile ilgili bir tartışmada toplanıyor çünkü insanlar her şeyin kimlikle ilgili olduğunu düşünüyor. Dolayısıyla bu konu dilden fazlasıyla ilgili, konuştuğumuz

her şeyi sembolize ediyor. Bu nedenle, yerel partileri ortak bir geleceği teşvik eden bir çözüm bulma konusunda destekleyeceğiz.

David Murphy: Bizi konuk ettiğiniz için çok teşekkürler. Yönetim Ofisinden sonra buraya gelmek ve iş birliği halinde olduğunuzu görmek son derece dikkat çekiciydi. Çok teşekkürler.

Coiste na nIarchimí'da eski militanlar ve siyasi tutuklular ile görüşme

Michael Culbert, Eski Cumhuriyetçi Tutuklu; Jim, Eski Kraliyetçi Tutuklu & Lee Lavis, Eski İngiliz Askeri

Jim, Michael ve Lee çatışma ve barış dönemindeki tecrübelerini katılımcularla paylaşıyor

Michael Culbert: Hoş geldiniz ve burada olduğunuz için teşekkürler. Yapmak istediğimiz, tarihsel gelişimimiz hakkında üç farklı bakış açısı sunmak. Şu an yanımda olan arkadaşlarım çok farklılar ve onları tanıtıyor olmama rağmen, sadece belli bir bakış açısına sahip bir seyirciyim. Eski IRA mahkumları tarafından yönetilen bir kuruluşun başkanım ve bu bina bize ait. Burası bir eğitim odası ve ayrıca terapi ve danışma odalarımız var. Farklı bakış açıları olan eski siyasi mahkumlara göz kulak oluyoruz. Ben bir İrlanda cumhuriyetçisinin bakış açısını sunacağım ve nasıl bir yol kat ettiğimizi, bugün nerede olduğumuz ve nereye gittiğimiz hakkında

konusacağım. Her birimiz görüşlerimizi özetlemek için yaklaşık on dakika konuşacağız. Lütfen soru sormaktan çekinmeyin.

Adım Michael ve eski bir IRA üyesiyim. IRA'da aktivist oldum. Size öncelikle koşullarımı anlatacağım. 47 yaşından sonra hala karım olan bir kız arkadaşı olan normal genç bir adamdım. Genç bir adam olarak politikaya girmedim, daha çok spor yaptım. Karım üniversitedeydi ve benden politik olarak daha bilinçliydi. Katolikler için seçim ve barınma konusunda basit ama temel olan reformları hedefleyen bir sivil haklar hareketi vardı. Kız arkadaşımın konuyla benden daha çok ilgileniyordu. Ben bazı yürüyüşlere katıldım ama o kadardı. Tarihsel bağlamı kavramak önemlidir. Kuzey İrlanda'da, İngiliz yönetimine uzun zamandır devam eden bir muhalefet var. Neredeyse her 50 yılda bir, onu ortadan kaldırma girişimi var, ancak hiçbir zaman başarılı olmadı. 1960'ların sonlarında, reformist hareketin değişim arayışı içinde olduğu dönemlerde, devrim isteyen insanlar bu hareketi bir fırsat olarak görüyorlardı. IRA 1960'ların sonunda bir kampanya başlattı.

Derry'de medeni haklar gösterisi sırasında ki çok huzurlu bir yürüyüşte durup dururken 14 kişi öldü. Bu olay benim gibi genç insanlar için büyük bir değişimin katalizörü oldu. Bu olaylar 1972'nin başında gerçekleşti. Eşim ve ben evlendik ve kendi evimizi satın aldık. O bir öğretmendi ve ben bir devlet memuruydum. Fakat o dönemin koşullarında bir aile yetiştirmek istemedim, bu yüzden IRA'ya katıldım. Reformdan ziyade devrim yolundan aşağı inmeye karar verdim. Devrimle sonuçlanan evrimimin hikayesi bu. 1978'de İngiliz paraşütçüler tarafından yakalandım. Devlet kuvvetlerinin bir üyesinin öldürüldüğü bir olaya karıştım. Bununla suçlandım ve suçlu bulundum. Faaliyetlerim nedeniyle 16 yıl hapis yattım. Hapishaneden tahliye edildiğimde, devam etmekte

olan barış sürecinin çok güçlü bir destekçisiydim ve son 20 yıldır barış sürecini destekleyen çok önde gelen bir aktivist oldum. Aynı zamanda, İrlanda'da Ada'nın çeşitli yerlerine dağılmış 25,000 eski IRA tutuklusuyla ilgilenen bir örgüt kurdum. İrlanda genelinde buna benzer 12 bina daha var. Benim söyleyeceklerim bu kadar.

Lee Lavis: Herkese merhaba, adım Lee Lavis. Paneldeyim çünkü İngiliz ordusunun eski bir üyesiyim. Piyade olarak iki kez Kuzey İrlanda'da görev yaptım, biri 6 ay ve diğeri 2 yıl olmak üzere. Ayrıca Jim ve Mickey'den farklı bir aksanım olduğunu da fark edebilirsiniz. 1969- 2007 yılları arasında İngiliz ordusunun kabaca 200.000 kadar burada görev yapan buralı olmayan üyesinden biriyim. Endüstriyel bir bölgede büyüdüm, okulu niteliksiz biri olarak bıraktım ve çalışmam bekleniyordu, ancak okuldan ayrılmıştım ve iş imkanları daralıyordu. Genç ve aptaldım ve orduya katıldığımda aslında biraz da savaşta olmak istedim. 1988'de 17 buçuk yaşında falandım. 1988'de bir piyade alayına katıldım ve çok zorlu bir eğitimden. En zor kısmı, psikolojik kısmıydı, bir insana zarar vermeye her daim hazır olmanız gerekiyordu. Acımasız bir durumdu. Milliyetçi terimlerle düşünmeye teşvik edildik. Bize İngiltere'nin büyük bir orduya sahip olan, en büyük ülke olduğu söylendi, konuşlandığımız her yerde, iyi bir dövüşle iyi bir savaş verdiğimiz anlatıldı. Bağımsız düşünce eğitimimizde yoktu, soru sormadan sadece söyleneni kabul ediyorduk. Bunu size bir bahane olarak söylemiyorum, ama içinde bulunduğumuz bağlam buydu. Kısa bir sürede, altı aylık bir Kuzey İrlanda tecrübesi sırasında, Fermanagh'a gideceğim söylendi. Bu görev için eğitim aldık, ancak karşılaştığımız tüm senaryolarda, düşmanın, IRA'nın katil, psikopat ve terörist olduğuna inanmaya başladık. Genel olarak, eğitim onları insanlıktan çıkararak bir eğitimdi ve bu onlara zarar vermeyi kolaylaştırıyordu.

Altı aylık görev sürem sırasında sınırda silahlı bir savaşa katıldım. Baz istasyonuna saldırılar ve karakola bombalamalar yapıldı. Bu saldırılar sırasında tepki gösterdik, bize verilen eğitim karşımızdakinin insan olduğunu aklımıza getirmiyordu. IRA milliyetçi topluluktan beslendiğinden, bu düşünceyi bütün milliyetçi topluluğa uygulama eğilimindeydik. Ne zaman intikam fırsatı olursa örneğin mülkü imha etmek gibi bu fırsatı uygulardık. Başlangıçta tamamen bu çerçevenin bir parçasıydım. İngiltere'ye geri döndüm ve Avrupa'ya gittim, 1994'te ikinci kez geri döndüm. Bu görev süremde Ağustos 1994'teki ateşkesten önce her şey aynıydı. Ateşkes'e de zerre inanmıyorduk. Bu olayların şiddetini azalttı. Gelecek aylar boyunca hiçbir şey olmadığından bazı şeyler hakkında düşünmek için daha fazla zamanımız vardı. İçinde bulunduğum çatışma hakkında okumaya başladım ve durumun inandığım kadar siyah beyaz olmadığını anladım. Ortada sebepler ve sonuçlar vardı. Bu bilgiyi orduda içimize işleyen söylem ve motivasyon ile uzlaştırmak zor oldu. Orduda biraz daha kaldım ve sonra Belfast'a yerleştim. Evden kaçtım ve İngiltere'ye dönmek istemedim. O zamandan beri Belfast'ta yaşıyorum. Uzun bir süre böyle bir çalışmaya katılmadım. Çünkü hem milliyetçilerden hem de Kraliyetçilerden korkuyordum.

2000'li yılların başında üniversiteye gittikten sonra meselelere daha fazla dahil olmaya başladım. Bir beynimin olduğu ortaya çıktı. Analiz etme ve nesnel olma yeteneğini geliştirdim ve çatışma konusundaki deneyimimi ve bilgimi sorgulamaya başladım. Eski savaşçılarla ilişkilerde bulunmak istediğimi fark ettim. Silahları bırakıp bu tartışmayı yaptığımızda, bu güçlü bir mesaj iletir, çatışmanın kahramanca tasvirini baltalar. Benim için din meselesi yoktu, mesele İrlandalılık ve İngilizlik ile ilgiliydi. Sözü burada bırakıp Jim'e teslim edeyim.

Jim: Barış duvarlarına yaptığımız tur sırasında size otobüste biraz kendimden bahsettim aslında. 18-19 yaşlarımda medyadan etkilendim. O zamanlar, politika konusunda zeki değildim. Öğrenmeye açık değildim ama çayınız içerken saat 6 haberlerini izlemeniz normaldi. Babam çok katıydı, bu yüzden haberler varken konuşamazdık. Cinayetleri, bombalamaları ve atışları görmek çok yaygındı. Bunu her gece televizyonda izliyorduk. Öyle ki haberlerde bir cinayet ya da bomba yoksa bir şeylerin yanlış gittiğini düşünürdünüz, çünkü gün geçtikçe bu olaylara alışmıştık. Bu beni genç bir adam olarak etkiledi ve Ulster Gönüllü Gücü (UVF) olan Kraliyetçi paramiliterlere katılmaya karar verdim. 1983 yılında 19 yaşımdan 1987'de yakalandığım güne kadar birçok şeyle aktif olarak ilgilendim.

Neyse ki benim için sadece üç yıllık kısa bir hapis cezası verildi. Bunun yarısını, bu sabah gördüğümüz Crumlin Yolu cezaevinde ve yarısını Magilligan Cezaevinde geçirdim. Crumlin Yolu hapisanesinde tuvalette, Noel'e yakın bir dönemdi, duvara şunu yazdığımı hatırlıyorum ki bu benim için hala anlamlı: "Burada oturdum, zavallı bir Roma Katolik'iyim ve zamanım bana ait değil. Ama saf Kızılara bakın. Onlar da aynı Krallık için savaştıklarını söylüyorlar ve onları aşağıya çeken kendi Krallıkları." Katolikler, Kraliyete karşı savaşmak için bir nedenleri olduğunu söylüyorlardı. Kızıl Kraliyetçiler, İngiltere ve Kraliyet için savaştıklarını söylüyorlardı, ama onları bu hale koyan bu yapının kendiydi. Bu benim uyanmamı sağladı. Okumak ve öğrenmek istedim, böylece zamanımın kalanını cezaevinde siyaset okuyarak ve bu ülkede yaşananlar hakkında mümkün olduğunca çok şey öğrenmeye çalışarak geçirdim. Serbest bırakıldıktan sonra, 1994'te ateşkese kadar çatışmaya geri döndüm. Ondan sonra, benim gibi birçok insanın araf içinde kaldığı bir dönem oldu, yeni duruma nasıl adapte olacağımızı bilmiyorduk ve bize uygun iş olanakları da yoktu.

1999'da topluluklara katılmaya ve yaşadığım bölgedeki yerel topluluk gruplarında çalışmaya başladım. Yenilenme ve barınma konusunda sorunları olan insanlara yardım etmek için çalıştım. Yetkililerle temas noktası haline geldim ve topluluğun bir parçası oldum. Yeni konutlar ve gençlik kulübü kurmaya başladık. Üniversiteye gittim ve topluluk gelişimi konusunda diploma aldım. Bunu başardığım için kendimden çok memnun kaldım çünkü okulu hiçbir vasfım olmaksızın bırakmıştım. Herhangi bir şekilde aptal olduğum için değildi bu. Babama "Yarın ilk sınavıma gireceğim" derdim, "Unut gitsin, annenin paraya ihtiyacı var" derdi. Büyük bir ailenin parçasıydım, sekiz çocuk vardı, para azdı. Ailem para kazanmak için çalışmamı istedi. Bu nedenle benim gelişimim, benim gibi eski savaşıları bir araya getiren gruplarla barış inşası ve ilişki kurmayla oldu. Bizi hedef alan ve hedef aldığımız insanlarla yan yana oturduk. Kolay değildi ve yaptığım işten dolayı birkaç ölüm tehdidi de aldım. Kendi topluluğumdaki insanlar diğer tarafla birlikte olmaktan hoşlanmadı, ama bunun böyle olacağını biliyordum. Çok fazla keder ve acı gördük. 2001 yılında bir gençlik kulübü açtım ve enerjimi genç erkeklerle meşgul etmeye zorladım. Onlara "Lütfen benim dibe vurduğum gibi vurmeyin, o yoldan aşağı inmeyin" dedim. Onları üniversiteye gitmeye ve eğitim görmeye teşvik etmek istedim. Çocukları Belçika, Fransa ve Polonya'ya götürdüm. Gençlere bu ülkeyi iletirmek için onlara ihtiyacımız olduğunu öğrettim. Hepimizin sorunları benzer. Bizi bölen konulardan biri de din ve bunun üstesinden gelmek için elimizden gelenin en iyisini yapmaya ihtiyacımız var. Umarım, torunlarımız büyüyebilir ve birbirleriyle ilişki kurabilir ve farklılıkların üstesinden gelebilir. Bir silahı işaret etmekten çok bir masada oturmayı tercih ederim.

Michael Culbert: Çok kısa üç farklı yaşam öyküsü duyduunuz. Sürecin nasıl parçası haline geldiğimizi ve geçmişten bugüne nasıl geldiğimizi duyduunuz. Geçmişimiz ve bugünkü görüşlerimizi duymak istiyorsanız soru sorabilirsiniz. Bu konuyu daha da açmamızı sağlar.

Katılımcı: Benim sorum hem Michael hem de Jim için. Hikayelerinizi paylaştığınız için teşekkürler. Michael, 16 yıl uzun bir zaman, manevi direncini nasıl korudun? Umutsuzluğun ortasında umudunuzu nasıl korudunuz, bu anlaşmanın olacağını düşündünüz mü?

Michael Culbert: Benim ideolojik olarak bir desteğim vardı. Hapisteyken açlık grevinde ölen on arkadaşım vardı. Dolayısıyla, yakalanmamıza ve ardından uzun hapis cezaları almamıza yol açan eylemlerimizin arkasında ideolojik bir kaynak ve bundan aldığımız destek vardı. Hayatta olduğum için şanslıydım ve bu bir başlangıç noktasıydı aynı zamanda. Hapishanede olmak istemedim. Sizlerin geçmişlerini bilmiyorum ama insanlar sık sık bu eylemlerin arkasındaki motivasyonların neler olduğunu merak eder. Bir sosyal hizmet uzmanı olarak sizi böyle bir şey için harekete geçirebilecek ne olabilir? Benim ideolojik altyapımı asla kaybetmedim; hapishanedeki mücadelem bunun bir parçasıydı. Ne istediğimi biliyordum, ancak

bugün ulaştığımız noktayı öngöremedim çünkü bugün olduğumuz yer geldiğimiz yerin hemen altında. Anlaşma, silahla değil, seçimle geldi. Genç bir adam olarak bunu öngöremedim. Bu sürecin alacağı şekli hayal edemiyordum.

Jim: Bunu ben bu turları yaparken keşfettim. İnsanlar bana zihinsel sağlığın insanları nasıl etkilediğini soruyor. Büyük bir etkiye sahip elbette. Tanıdığım bazı erkekler alkol veya uyuşturucuya ya da ikisine birden döndü. Herkesin ödediği ağır bir bedel var. Zihin sağlığı açısından sorunları olan insanlara yardım etmeye çalışan bir destekçiyim. İkinci şey ise kadınlar. Onlar çatışmanın unutulmuş kahramanlarıdır. Kadınlar her şeyi bir arada tuttu. Bombacılar hapishanedeyken kadınlar çocukların ve ailelerin yanında kaldı ve tüm bunları yönetip bir çeşit büyüçülük yaptılar. Bu nedenle, etkiyi hisseden kişilerin sadece erkekler olmadığının, çocuklar da dahil bütün bir ailenin etkilediğinin anlaşılması önemlidir. 2000'lerin başında topluluğumda bir sürü kargaşa vardı. İki oğlum da bölgedeki ağır güvenliye almıştı. Çocuklarımın bir helikopter sesi duyduklarında hemen ayağa kalkıp kapılara parmaklıklar koyduğunu fark ettim. Bu beni çok etkiledi. Şimdi 24 ve 28 yaşındalar ve paramiliterlerle ilgileri yok, belki biraz merakları var. Normal hayatları var ve bundan memnunum.

Katılımcı: Bize kendi geçmişinizle uğraştığınızı ve şimdi bu sorunları yaşayan insanlarla çalıştığınızı söylediniz. Bu nasıl çalışıyor, burada çalışan eski meslektaşlarınız var mı, nasıl hissediyorlar?

Lee: Diğer taraftan insanlarla çalışmak sağlıklı bir şey. Askeri eğitim diğer tarafı şeytanlaştırır. Hepimizin insanlığımızı ve ortak noktalarımızı bulması gerekiyor, ancak askeri akıl buna izin vermez. Barış Duvarları'na buraya bir asker olarak geldiğimi ve bir şekilde insanlığımı keşfettiğimi

yazdım. Şimdi yaptığım şeyi tamamen doğal görüyorum. Eski meslektaşlarımdan bazıları bana katıldı ve eski muhalif savaşçılarla tanıştı. Aynı fikirde olan bireylerin üyesi olduğu, Gaziler için Barış adlı bir kuruluş var. Bu örgütün üyelerinin birçoğu barış süreci ile etkileşime girdi. Daha geleneksel görüşlere sahip askerler eylemlerini ve katılımlarını sorgulamaya başladıklarında bu aynı zamanda onların kimliklerini de bir zorlayan bir süreç. Birçoğu benimle aynı fikirde değil. Bana doğrudan saldırmazlar, ama dışlarlar. En olumsuz olan orduyu destekleyip ve içinde olmayan insanlar. En çok onlar “düşman”la ilişki kurma isteğini eleştiriyorlar. Bu kavramlar hakkında kafaları karışıyor. Onlara soruyorum, benim yerimde olmadığınız halde nasıl eleştirirsiniz?

Michael Culbert: İrlanda cumhuriyetçi bakış açısı, bu adada başımıza gelenlerin sömürgecilik sonucu ortaya çıktığı fikrine dayanıyor. Burada İngilizceden Türkçeye çeviri yapan bir tercüman var, ancak İrlanda dili hakkında düşünmüyorsunuz. Birçok insan birtakım varsayımlarda bulunur ve bu anlaşılabilir bir durum, ancak bu varsayımların temelinde neler olup bittiğine ilişkin verili bir anlatı olduğu çok az akla gelir.

Lee: Bir cumhuriyetçi olmadığımı hep vurguluyorum ama kendimi Birlikçi olarak da görmüyorum. Ben Belfast'ta yaşayan İngiliz bir adamım.

Michael: Bir İrlandalı olarak, İngilizlerin ya da Britanyalıların kendi ülkelerine hükmetmesinin yeterli olduğunu düşünüyorum. İşte ideolojik fark burada yatıyor. Bu benim eylemlerimin meşru dayanağıydı. Bu arada Selanik'te gömülü bir dedem var. Birinci Dünya Savaşı sırasında İngiliz ordusuna dahil oldu ve bence o savaşta savaşması tamamen yanlış. Tarihsel gerçeklikten kormuş değilim; sadece tarihsel gelişimimize dair yorumumun Jim'den farklı. Benim duruşum İrlanda'nın sömürgeleştirildiği

tezine dayanan tamamen politik bir tutum. Farklılıklarımızı biliyoruz. Bunu da ifade etmek istedim

Katılımcı: Bunu ideolojiniz için bir fedakârlık olarak mı görüyorsunuz? O günlere geri dönecek olsanız hapis yatacağınızı bildiğiniz halde bu paramiliter eylemlere katılır mısınız?

Jim: Bireysel bir seçimdi. Babam beni bir tarafa götürdü ve bana “Şimdi paramiliterlere katıldığını duydum” dedi. “Evet” dedim. “Peki, şimdi iki şeyden biri olacak” dedi. Sonunda ya hapse gireceksin ya da vurulacak yahut havaya uçacaksın. İçine girdiğin şeyin koşullarını kabul etmen gerekiyor”. Micky'nin davası çok farklıydı. Hapishanede benden daha uzun süre kaldı. Hapishanede yatmasının ideolojisini değiştireceğine inanmıyorum. Neye adapte olman gerekirse ona adapte olursun. Bu şimdi barış inşası ile de ilgili ve barış inşası hesap verebilirlikle ilgilidir. Bir zamanlar daha salakken birbirimize taş atmak, mermi sıkmak ya da birbirimize kötü isimler vermek daha kolaydı, ancak bir odaya girip birbirinizle karşı karşıya oturduğunuzda ve yaptığınız şeye bağlılığınız varsa hesap verebilirlik çok önemlidir. Bir sonraki toplantıda o kişiyi tekrar göreceğinizi biliyorsunuz, bu yüzden ne yapmak istediğinizi söylediyse onu yapmak istiyorsunuz. Bu sorumluluğa sahipsiniz ve bu da güven kazanmanıza yardımcı oluyor.

Michael Culbert: Sorunuzu anlıyorum. 28 yaşında hapishaneye girdim. Mahkumların büyük çoğunluğu 20'li yaşların başındaydı. Bu büyük çatışmalara, Dünya Savaşlarına, insanların siperlerin tepesine gitmelerinin nasıl sağladığını düşünmek gibi bir şey. Bunu nasıl yaptılar? Neredeyse kaçınılmazdı, sanki yapmak zorundaydılar. Eminim bunu yapmak istemediler. Bu önemli bir faktör, başka bir seçenek düşünmüyorsunuz.

Öldürülme veya yakalanma ihtimalinin olduğunu biliyorsunuz. Güçlü bir ideolojik temele dayanan bir şey yaptığınızda, bunun aileniz ve kendi geleceğiniz için doğru olduğunu düşünerek yaparsınız. Hapse girdiğimde dört ve üç yaşlarında iki oğlum vardı. Onlar için daha iyi bir gelecek yaratmaya çalışıyordum. Geriye dönüp bakınca, belki işler değişiyordu ve belki de alternatif bir yol vardı. 1970'lerde bir aktivistken, Kraliyet tarafından getirilen koşulların tümüyle silahlı çatışmayı dikte ettiğine inanıyorduk. Seçim ya da diyalog temelli bir uzlaşmaya yer olmadığına inandık. Durum böyle olmasaydı, hayatımızı riske atmak için deli olmamız gerekirdi.

Katılımcı: Benim sorum eski askere olacak. Sunumunuz için teşekkürler. Kötü olduklarını söyleyerek diğerlerini öldürüyorduk dediniz. Birine ateş eden meslektaşlarınızla karşı tarafa ateş ederken ne hissettiklerine dair hiç konuştunuz mu? Bunu tarif edebilir misiniz?

Lee: İnsanlara ateş eden askerleri tanıyorum ve ben de onlardan biriyim. İki kulenin olduğu sınırdaki bir kontrol noktasındaydım, iki kuleden birindeydim. Bir IRA ekibi üsse makineli tüfeklerle ateş açtı ve ben de 160 mermi kayışıyla mühimmat ateşledim. Uzun bir angajmandı ve diğer kule de aynı şeyi yapıyordu. Bir kitap okuyordum o sırada ve mermiler girdiğinde neredeyse koltuğumdan düştüm, sonra otomatik moda geçtim. Silahıma gittim ve ateş etmeye başladım, ateşi mermilerin geldiği yöne doğrulttum. Yapmam gerekeni yapıyordum. Şarjör tükendiğinde sakince doldurdum ve ateş etmeye devam ettim, başka bir şey düşünmeden. Eylem bittiğinde ve herhangi bir düşman kuvvetine çarpmadığımı fark ettiğimde, acı bir şekilde hayal kırıklığına uğradım. Namlunun diğer ucundaki adamı düşünmüyordum, tam aksine kimseyi öldüremediğim için üzülüyordum. Ona herhangi bir insanlık atfetmedim o an. Orduda

düşmanı öldürdüğünüzde övgüler alıyorsunuz ve ben de bu savaştan bir isim çıkarmak istedim. Alayımızda bir IRA adamı yakalayan ve bunun için askeri madalya almış bir adam vardı. Korkunç bir asker olmasına rağmen, yüceltilmişti ve kendisine saygıyla davranılıyordu. Bu yüzden onlardan birini öldürmediğim için kendimi hak ettiğimi düşündüğüm şerefi alamamış hissettim. Konuya dair gerçekten düşünmedim. Korku yoktu. Yaklaşık sekiz ay sonra o an içinde bulunduğum tehlikeye çarptı beni ve aniden korkmaya başladım. Yıllar sonra bir hafta sonu Fermanagh'a geri döndüm. Sosyal bir ortamdaydım, barda ve bir grup adam benimle konuşmak istedi. Bu görevin hikayesini anlattım ve birkaç ayrıntı ekledim. Bu konuşmanın ortasında, onların diğer taraftaki adamlar olduklarını fark ettim. O zaman üzülüyordum, ama şimdi kimse zarar görmediği için son derece mutluyum.

Katılımcı: Travma sonrası sendrom yaşadınız mı?

Lee Lavis: İntihar girişiminden beş yıl önce travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) teşhisi kondu. Durum Helikopterle gittiğim bir başka olaydan ve NATO ile katıldığım altı aylık Bosna Hersek harekâtından kaynaklandı. TSSB teşhisi kondu, fakat bu teşhis başıma gelen en iyi şeydi, çünkü diğer birçok şey hayatımı etkiledi. İçki ve uyuşturucu da bir noktada sorun haline gelmişti. Bu teşhis yanlış anladığım şeyleri anlamamda bana yardımcı oldu. TSSB terimiyle ilgili bir sorunum var. Bu hastalığın nedeni şiddete tanıklık etmekten kaynaklanıyor, ama hastalığa verilen isimle göre bozukluğu olan bendim? Elbette, şiddete tanıklık edildiğinde verilecek normal bir tepkidir bu. Bu çalışma temizleyici çünkü bir noktada beni kontrol eden geçmişini kontrol etmeme izin veriyor.

Katılımcı: Bu durumla nasıl başa çıktınız?

Lee Lavis: Geçiminizle meşgul oluyorsunuz. Bunun için geçmişe bakmak ve kontrol altına almak zorunda kaldım. Acı onu bastırmaktan, bir şeyleri engellemekten kaynaklanıyordu, ama diğerleri için farklı stratejiler işe yarayabilir.

Katılımcı: Farklı yerler gördük ama bu en zor olanıydı. Savaş için gerçek bedeli ödeyen insanlarla tanıştık. Sorum salonun arkasında duran bu sanat eseriyle ilgili, bu ne anlama geliyor?

Michael Culbert: Bu, 1974 yılı. Eski IRA mahkumlarının akrabaları tarafından yapıldı. H blokları hapse atıldığımız yerdeydi. Üç yılı tamamen çıplak geçirip adi suçlu üniforması giymeyi reddettim. Sadece battaniyeler sarılıyorduk. 1974, bir İrlandalının açlık grevi sırasında öldüğü yıldır. 1976'da başka bir kişi daha açlık grevinde öldü. 1981'de, on kişi daha öldü. Arkadaki patchwork, açlık greviden ölen insanları anıyor.

Katılımcı: Ne Cumhuriyetçi ne de Birlikçiyim dediniz. Bu kişisel ve güvenli bir kimlik olduğu için mi seçtiniz bir duruş?

Lee Lavis: Yüzyılların tarihi Jim ve Michael'ın kimliklerini ve ideolojilerini Cumhuriyetçiler ya da Birlikçiler destekliyor. Bu siyasetlerin hiçbirinin olmadığı İngiltere'de büyüdüm. İngiltere'de siyaset sosyal ve ekonomik faktörlerle ilgiliydi. İngiltere'de patronların partisi, Muhafazakârlar ve işçilerin partisi İşçi Partisi var. Ben böyle büyüdüm. Hiçbir zaman cumhuriyetçi veya Birlikçi olanlara oy vermem, bana kimin en iyisini teklif edeceğine ve en iyi sosyal ve ekonomik geleceği sunduğuna dayanarak oy veririm.

Güvenlik meselesine gelirsek, eski bir asker olarak genellikle şu anda kendimi güvende hissediyorum. Giremeyeceğim çok az alan var. Diğer şehirlerde olduğu gibi sosyal ve ekonomik yoksunluktan dolayı bu birkaç yere girmek konusunda kendimi güvende hissetmiyorum. Ama bu İngilizliğimle ilgili değil. Herkese ait olan şehir merkezinde yaşıyorum. Her iki yolu da tanımlamayan bir alandır burası. Güvenlik gereğine dayanarak bir yerde yaşamıyorum.

Katılımcı: Michael. Çok pahalı bir bedel ödedin. Peki ya bugünün gençliğinin bakış açısı? Bu deneyimi nasıl yorumluyorlar? Çocuklarınız da bir bedel ödedi. Bu deneyimi nasıl yorumluyorlar?

Michael Culbert: Bilmiyorum. Hapishane yıllarımı hiç tartışmıyoruz. Hapis cezam sırasında çocuklarım birkaç ayda bir beni ziyaret etti. Ama karım onları çok iyi büyüttü. Genel olarak genç kuşakla birlikte, artık şiddete yönelik kesinlikle bir ilgi yok. Bu gitti. Barış süreci, şiddet içeren hareketleri tamamen ortadan kaldırdı. Daha önce söylemediğim gibi ben İngiliz hükümetine kredi verdim. 1970'lerde değişiklikler getirdiler, ama çok geçti. İstihdam reformu, seçim reformu ve konut reformu vardı, ancak çok geçti. Gençlerin silah alması için şartlar artık yok. Şimdi, insanlar seçim sürecine inanıyor. Artık şiddete gerek yok. Oğullarım hapishaneyi babalarının yanlarında olmayışı olarak görüyorlar ancak mahkumiyetim sırasında cesaretli olduğum için bana hayranlar.

Katılımcı: Üç gündür buradayız. Ziyaretimize İrlanda Cumhuriyeti Dış İşleri ve Ticaret Bakanlığı'nda başladık, sonra Glencree Barış ve Uzlaşma Merkezi'ni, ardından da Belfast'ı ziyaret ettik. Gazze duvarından sonra bu, yüz yüze geldiğim ilk duvar. Bu benim için zor bir deneyim oldu. Merak ettiğim artan bir hikâye bu. Buradaki devlet dairesinde bir anlatı

var. Yaşam hikayeleri politik doğrulukla biraz renklendiriliyor. IRA'nın adı bugün telaffuz edilmedi. IRA şiddetinin bu alandaki çatışmanın temellerini nasıl attığına dair hikayeler de duyduk. Hikayelerinizin de bu siyasi doğruluğun ve barış sürecinden sonra başlatılan resmî ideolojinin kurbanı olduğunu düşünüyor musunuz?

Michael Culbert: Olanlar hakkında belirli bir anlatı var ve olayların neden olduğuna dair bir açıklama var. Durum hakkında duyduğunuz anlatının, tamamen doğru olmayan dini bir açıklama olduğunu hayal ediyorum. Benim açıklamam, temel meselenin siyasi bir çatışma olduğu ve dini dayanakların bu meselede ikincil olduğu. Eğer VIII. Henry'ye geri dönersek, kendisi boşanamıyordu, Papa ona bu izni vermediği için kendi kilisesini kurdu ve Protestanlık ortaya çıktı. Oysa sadece bir dinimiz vardı. Bu olaydan sonra İngiltere, İskoçya, Galler ve İrlanda'da Protestanlık ortaya çıktı. Yani İngiliz halkı farklı bir dinle geldiğinde, bundan tarihsel olarak biçimlenen dini farklılıklardı. Polis memurlarını vurmaya suçlandım, ancak bir tüfekte uzak mesafeden ateş ettiğinizde, onların dinini soramazsınız. Mücadelemiz devlet görevlileriydi; belirli bir dine mensup değildik. Lee bir Roma Katolik geçmişine sahip olsaydı, yine de onu İngiliz askeri olarak tanımlardım. Din, karmaşık bir politik sorun için kolay bir açıklamadır.

Jim: Micky'nin dediği gibi, olanlar ve bununla ilgili olarak farklı bir anlatımı var. Medyanın, olanları canlandırmakta önemli bir rolü vardı. Politikacılar şimdi sahte haberlerden bahsediyor ve o zamanlar burada olanların çoğu doğru şekilde temsil edilmedi. Lee İngilizdi, oraya getirildi, orduya girdi ve orduyla şartlandırıldı. Micky burada büyüdü ve ideolojisinde neler olduğunu yorumlayarak şekillendi. Toplumunu çeşitli baskılardan dolayı bastırılmış hissediyordu. Ben ise Monarşiye, kraliçeye,

hükümete, polise ve orduya saygı duyarak büyüdüm. Çatışmaya dahil olduğumda, meseleleri belli şekilde görmem şartına dayalı bir şeye dahil oldum. Diğer insanlar, arkadaşlarım, beni çatışmaya hazırlanmak için hazırladılar. Umarım bu sorunuza cevap verir.

Lee Lavis: Ne sorduğunuzu anlıyorum esasen. Resmî anlatı, IRA'yı, Katolikleri veya Protestanları suçlayan anlatıdır. Bunu İngiliz yönetici seçkinlerinin resmî anlatısı ve bir dereceye kadar da İrlanda yönetici seçkinlerinin anlatısı olarak görüyorum. Bu anlatım esas olarak Kuzey İrlanda'da çatışmayı içsel bir soruna dönüştürüyor ve bu yüzden şiddete ve sorumluluğa neden olan manzarayı yaratan yönetici seçkinlerin sorumluluktan kurtulduğunu düşünüyorum. Jim genç ve Birlikçi bir adamdı; Micky milliyetçi toplumda genç bir insandı, ben orduya katılan genç bir delikanlıydım. Hiçbirimiz şiddete yol açan manzarayı oluşturma gücüne sahip değiliz, bunun yerine bizler birer semptomuz. Britanya'nın ve bir dereceye kadar Dublin'in iktidar elitleri şiddeti destekleyen manzarayı yarattı, ancak bunu asla kabul etmeyecekler. Bu sebeple, durum "kötü Katoliklere karşı kötü Protestanlar" ya da "Hepsi IRA'nın suçu"na dair bir hikâyeye dönüşüyor. Bu, bir toplumun birçok eşitsizlik barındırması ve gelişimine izin verilmemesi sorumluluğunu yönetici elitten uzaklaştırıyor. Böylesine eşitsiz bir toplumun şiddet yaratmaması neredeyse imkânsız. Bunların hepsi, tarihsel bir yörüngeye girmeden önce bile şiddete de yol açabilecek şeyler. Umarım sorunuza cevaplamışım.

Esra Elmas: Çok teşekkürler. David, eklemek istediğin bir şey var mı?

David Murphy: Çok teşekkür ederim. Bu yolculuğa çıktığımızdan beri tarih ve çatışma hakkında çok şey duyduk. O zaman, siz üç beyefendiye, özellikle de Lee'ye, teşekkür ediyorum. Madalyonun diğer tarafından

bir temsilcinin burada olması harika, çünkü çatışmanın çok yönlülüğü hakkında çok şey duyduk. Bence bugün burada tüm bu seslere ve seslerinize sahip olmak çok değerli. Bu inanılmaz derecede derin ve anlamlı bir deneyim oldu ve bence hepimiz bunu çok uzun bir süre hatırlayacağız. Teşekkürler.

DPI Katılımcıları Coiste na n-Iarchimí 'da grup fotoğrafı çektirirken

Katılımcı, Konuşmacı ve DPI Çalışanları Listesi

Katılımcılar

- **Alexia Kotaki**, Rum Azınlık Grubu temsilcisi
- **Askin Asan**, Ticaret üniversitesi Öğretim Üyesi, Tenzile Erdoğan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi Müdürü, Eski Aile ve Sosyal Politikalar Bakan Yardımcısı, Maarif Vakfı Mütevelli Heyeti Üyesi, DPI Uzmanlar Kurulu Üyesi
- **Cantekin Elmas**, Sosyal Hizmet Uzmanı, Aile Sosyal Politikalar Bakanlığı
- **Esmâ Pak**, Tenzile Erdoğan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi Öğrencisi
- **Fatih Kutan**, Vadi Yayınları Editörü
- **Feyzanur Cuha**, Tenzile Erdoğan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi Öğrencisi
- **Feyziyehilal Kuscı**, Tenzile Erdoğan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi Öğrencisi
- **Mehmet Kirlioglu**, Yardımcı Doçent, Konya Selçuk Üniversitesi, Sosyal Hizmetler Bölümü
- **Nayat Karakoseoglu**, Hrant Dink Vakfı Program Koordinatörü
- **Nisanur Guven**, Student - Tenzile Erdoğan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi Öğrencisi
- **Ozanhebur Sumeli**, HDP MYK Üyesi ve HDP Dış İlişkiler Danışmanı
- **Revsenberfin Coskun**, Marmara Üniversitesi Sosyoloji Öğrencisi
- **Safa Koçoğlu**, Türkiye Gençlik STK'ları Platformu, AK Parti Kadın Kolları, Genç KADEM Başkanı
- **Taha Baran**, Araştırmacı Yazar
- **Taner Baba**, Tenzile Erdoğan Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi

İngilizce Öğretmeni

- **Umut Erarlan**, CHP Ankara Gençlik Kolları Başkan Yardımcısı

Konuşmacılar

- **Michael Culbert** – Eski IRA üyesi ve Siyasi Tutuklu
- **Eoghan Duffy** – İrlanda Dış İşleri ve Ticaret Bakanlığı İrlanda Birleşik Krallık ve Amerika Bölümü
- **Áine Hearn** – İrlanda Dış İşleri ve Ticaret Bakanlığı Çatışma Çözümü Birimi Direktörü
- **Jim** – Ulster Gönüllü Birlikleri Eski Üyesi ve Eski Siyasi Tutuklu
- **Grainne Killen** – Direktör, İyi İlişkiler Bölümü
- **Lee Lavis** – Eski İngiliz Askeri
- **Heather McKinley** – Siyasi ve Topluluk Destek ve Katılım Grubu Başkanı
- **Martin McMullan** – Direktör Yardımcısı, Gençlik Eylemi ve Kuzey İrlanda Gençliği

DPI Çalışanları

- **Kerim Yıldız** – İcra Kurulu Başkanı
- **Sally Holt** – Direktör Yardımcısı
- **Esra Elmas** – Türkiye Programı Yöneticisi
- **David Murphy** – Proje Sorumlusu
- **Lenka McNamara** – Operasyon İşleri Sorumlusu

DPI Aims and Objectives

Aims and objectives of DPI include:

- To contribute to broadening bases and providing new platforms for discussion on establishing a structured public dialogue on peace and democracy building.
- To provide opportunities, in which different parties are able to draw on comparative studies, analyse and compare various mechanisms used to achieve positive results in similar cases.
- To create an atmosphere whereby different parties share knowledge, ideas, concerns, suggestions and challenges facing the development of a democratic solution in Turkey and the wider region.
- To support, and to strengthen collaboration between academics, civil society and policy-makers.
- To identify common priorities and develop innovative approaches to participate in and influence democracy-building.
- Promote and protect human rights regardless of race, colour, sex, language, religion, political persuasion or other belief or opinion.

DPI aims to foster an environment in which different parties share information, ideas, knowledge and concerns connected to the development of democratic solutions and outcomes. Our work supports the development of a pluralistic political arena capable of generating consensus and ownership over work on key issues surrounding democratic solutions at political and local levels.

We focus on providing expertise and practical frameworks to encourage stronger public debates and involvements in promoting peace and democracy building internationally. Within this context DPI aims to contribute to the establishment of a structured public dialogue on peace and democratic advancement, as well as to widen and create new existing platforms for discussions on peace and democracy building. In order to achieve this we seek to encourage an environment of inclusive, frank, structured discussions whereby different parties are in the position to openly share knowledge, concerns and suggestions for democracy building and strengthening across multiple levels.

DPI's objective throughout this process is to identify common priorities and develop innovative approaches to participate in and influence the process of finding democratic solutions. DPI also aims to support and strengthen collaboration between academics, civil society and policy-makers through its projects and output. Comparative studies of relevant situations are seen as an effective tool for ensuring that the mistakes of others are not repeated or perpetuated. Therefore we see comparative analysis of models of peace and democracy building to be central to the achievement of our aims and objectives.

Demokratik Gelişim Enstitüsü'nün Amaçları ve Hedefleri

DPI'nin amaçları ve hedefleri:

- Barışın ve demokrasinin inşası üzerine yapılandırılmış bir kamusal diyalogun oluşması için gerekli olan tartışma ortamının geliştirilmesi ve genişletilmesi.
- Farklı kesimlerin karşılaştırmalı çalışmalar vesilesiyle bir araya gelerek, farklı dünya örnekleri özelinde benzer durumlarda olumlu sonuçlar elde etmek için kullanılmış çeşitli mekanizmaları incelemesine ve analiz etmesine olanak sağlamak. Farklı kesimlerin bir araya gelerek Türkiye ve daha geniş bir coğrafyada demokratik bir çözümün geliştirilmesine yönelik bilgilerini, düşüncelerini, endişelerini, önerilerini, kaygılarını ve karşılaşılan zorlukları paylaştığı bir ortam yaratmak. Akademisyenler, sivil toplum örgütleri ve karar alıcılar arasındaki işbirliğinin desteklemek ve güçlendirmek.
- Ortak öncelikleri belirlemek ve demokrasi inşası sürecini ve sürece katılımı etkileyecek yenilikçi yaklaşımlar geliştirmek. Din, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi görüş ve inanç farkı gözetmeksizin insan haklarını teşvik etmek ve korumak.

Demokratik Gelişim Enstitüsü (DPI), Türkiye'de demokratik bir çözümün geliştirilmesi için, farklı kesimlerin bir araya gelerek bilgilerini, fikirlerini, kaygılarını ve önerilerini paylaştıkları bir ortamı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmalarımız, demokratik çözümün sağlanması için kilit önem taşıyan konularda fikir

birliğine varma ve uzlaşılan konuları sahiplenme yeteneğine sahip çoğulcu bir siyasi alanın geliştirilmesini desteklemektedir.

Kurum olarak güçlü bir kamusal tartışmayı; barışı ve demokrasiyi uluslararası düzeyde geliştirmeye yönelik katılımları teşvik etmek için uzmanlığa ve pratiğe dayalı bir bakış açısıyla hareket ediyoruz. Bu çerçevede barış ve demokratik ilerleme konusunda yapılandırılmış bir kamusal tartışmanın oluşturulmasına katkıda bulunmayı; barış ve demokrasi inşası tartışmaları için yeni platformlar yaratmayı ve mevcut platformları genişletmeyi amaçlıyoruz.

Bu amaçlara ulaşabilmenin gereği olarak, farklı kesimlerin demokrasinin inşası ve güçlendirmesi için bilgilerini, endişelerini ve önerilerini açıkça paylaşabilecekleri kapsayıcı, samimi ve yapılandırılmış tartışma ortamını çeşitli seviyelerde teşvik etmeye çalışıyoruz. DPI olarak farklı projelerimiz aracılığıyla akademi, sivil toplum ve karar alıcılar arasındaki işbirliğini desteklemeyi ve güçlendirmeyi de hedefliyoruz.

Board Members / Yönetim Kurulu Üyeleri

Kerim Yıldız (Chief Executive Officer / İcra Kurulu Başkanı)

Kerim Yıldız is an expert in conflict resolution, peacebuilding, international human rights law and minority rights, having worked on numerous projects in these areas over his career. Yıldız has received a number of awards, including from the Lawyers Committee for Human Rights for his services to protect human rights and promote the rule of law in 1996, and the Sigrid Rausing Trust's Human Rights award for Leadership in Indigenous and Minority Rights in 2005. Yıldız is also a recipient of the 2011 Gruber Prize for Justice. He has also written extensively on international humanitarian law, conflict, and various human rights mechanisms.

Kerim Yıldız çatışma çözümü, barışın inşası, uluslararası insan hakları ve azınlık hakları konusunda uzman bir isimdir ve kariyeri boyunca bu alanlarda çok çeşitli projelerde çalışmıştır. Kerim Yıldız, 1996 yılında insan haklarının korunması ve hukuk kurallarının uygulanması yönündeki çabalarından ötürü İnsan Hakları İçin Avukatlar Komitesi Ödülü'ne, 2005'te Sigrid Rausing Trust Vakfı'nın Azınlık Hakları alanında Liderlik Ödülü'ne ve 2011'de ise Gruber Vakfı Uluslararası Adalet Ödülü'ne layık görülmüştür. Uluslararası insan hakları hukuku, insancıl hukuk ve azınlık hakları konularında önemli bir isim olan Yıldız, uluslararası insan hakları hukuku ve insan hakları mekanizmaları üzerine çok sayıda yazılı esere sahiptir.

Nicholas Stewart QC (Chair / Yönetim Kurulu Başkanı)

Nicholas Stewart, QC, is a barrister and Deputy High Court Judge (Chancery and Queen's Bench Divisions) in the United Kingdom. He is the former Chair of the Bar Human Rights Committee of England and Wales and former President of the Union Internationale des Avocats. He has appeared at all court levels in England and Wales, before the Privy Council on appeals from Malaysia, Singapore, Hong Kong and the Bahamas, and in the High Court of the Republic of Singapore and the European Court of Human Rights. Stewart has also been the chair of the Dialogue Advisory Group since its founding in 2008.

Tecrübeli bir hukukçu olan Nick Stewart Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi (Chancery and Queen's Bench Birimi) ikinci hâkimidir. Geçmişte İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komitesi Başkanlığı (Bar Human Rihts Committee of England and Wales) ve Uluslararası Avukatlar Birliği (Union Internationale des Avocats) başkanlığı görevlerinde bulunmuştur. İngiltere ve Galler'de gerçekleşen ve Malezya, Singapur, Hong Kong, Bahamalar, Singapur ve Avrupa İnsan Hakları mahkemelerinin temyiz konseylerinde görüş bildirdi. Stewart, 2008'deki kuruluşundan bu yana Diyalog Danışma Grubunun başkanlığını da yürütüyor.

Priscilla Hayner

Priscilla Hayner is co-founder of the International Center for Transitional Justice and is currently on the UN Department of Political Affairs Standby Team of Mediation Experts. She is a global expert on truth commissions and transitional justice initiatives and has authored several books on these topics, including *Unspeakable Truths*, which analyses truth commissions globally. Hayner has recently engaged in the recent Colombia talks as transitional justice advisor to Norway, and in the 2008 Kenya negotiations as human rights advisor to former UN Secretary-General Kofi Annan and the United Nations-African Union mediation team. Hayner has also worked significantly in the implementation stages following a peace agreement or transition, including Sierra Leone in 1999 and South Sudan in 2015.

Geçiş Dönemi Adaleti için Uluslararası Merkez'in (International Center for Transitional Justice) kurucularından olan Priscilla Hayner, aynı zamanda BM Kıdemli Arabuluculuk Danışmanları Ekibi'ndedir. Hakikat komisyonları, geçiş dönemi adaleti inisiyatifleri ve mekanizmaları konusunda küresel bir uzman olan Hayner, hakikat komisyonlarını küresel olarak analiz eden *Unspeakable Truths* (Konulmayan Gerçekler) da dahil olmak üzere, alanda pek çok yayına sahiptir. Hayner, yakın zamanda Kolombiya barış görüşmelerinde Norveç'in geçiş dönemi adaleti danışmanı olarak ve 2008 Kenya müzakerelerinde eski BM Genel Sekreteri Kofi Annan ve Birleşmiş Milletler-Afrika Birliği arabuluculuk ekibinin insan hakları danışmanı olarak görev yapmıştır. Hayner, 1999'da Sierra Leone ve 2015'te Güney Sudan da dahil olmak üzere birçok ülkede, barış anlaşması ve geçiş sonrası uygulamaları konularında çalışmalar yapmıştır.

Arild Humlen

Arild Humlen is a lawyer and Director of the Norwegian Bar Association's Legal Committee. He is widely published within a number of jurisdictions, with emphasis on international civil law and human rights, and he has lectured at the law faculty of several universities in Norway. Humlen is the recipient of the Honor Prize of the Bar Association of Oslo for his work on the rule of law and in 2015 he was awarded the Honor Prize from the international organisation Save the Children for his efforts to strengthen the legal rights of children.

Hukukçu olan Arild Humlen aynı zamanda Norveç Barosu Hukuk Komitesi'nin direktörüdür. Uluslararası medeni hukuk ve insan hakları gibi yargı alanları üzerine çok sayıda yazısı yayınlanmış, Norveç'te bir dizi hukuk fakültesinde ders vermiştir. Oslo Barosu bünyesinde Sığınmacılık ve Göçmenlik Hukuku Davaları Çalışma Grubu başkanı olarak yaptığı çalışmalardan dolayı Oslo Barosu Onur Ödülü'ne layık görülmüştür.

Jacki Muirhead

Jacki Muirhead was appointed Chambers Administrator at Devereux Chambers, London, UK, in November 2015. Her previous roles include Practice Director at FJ Cleveland LLP, Business Manager at Counsels' Chambers Limited and Deputy Advocates Clerk at the Faculty of Advocates, UK.

Şu anda Devereux Chambers isimli hukuk firmasında üst düzey yönetici olarak görev yapan Jacki Muirhead bu görevinden önce Cleveland Hukuk Firması çalışma direktörü, Counsel's Chambers Limited isimli hukukçular odasında şef katip ve Avukatlar Fakültesi'nde (Faculty of Advocates) pazarlama müdürü olarak çalışmıştır.

Prof. David Petrasek

Professor David Petrasek is Associate Professor at Graduate School of Public and International Affairs, University of Ottawa, Canada. He is a former Special Adviser to the Secretary-General of Amnesty International. He has worked extensively on human rights, humanitarian and conflict resolution issues, including for Amnesty International (1990-96), for the Office of the UN High Commissioner for Human Rights (1997-98), for the International Council on Human Rights Policy (1998-02) and as Director of Policy at the Centre for Humanitarian Dialogue (2003-07). Petrasek has also taught international human rights and humanitarian law courses at the Osgoode Hall Law School at York University, Canada, the Raoul Wallenberg Institute at Lund University, Sweden, and at Oxford University.

Kanada'da Ottawa Üniversitesi'nde Uluslararası Siyasal İlişkiler Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Geçmişte Uluslararası Af Örgütü Eski Genel Sekreteri'ne başdanışmanlık yapan Prof. David Petrasek, uzun yıllardır insan hakları, insancıl hukuk ve uyuşmazlıkların çözümü konularında çalışmalar yürütmektedir. Bu alanlarda önde gelen bir uzman ve yazardır. 1990-1996 yılları arasında Uluslararası Af Örgütü, 1997-1998 yılları arasında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, 1998-2002 yılları arasında İnsan Hakları Politikası üzerine Uluslararası Konsey ve 2003-2007 yılları arasında da İnsani Diyalog Merkezi'nde Politika Bölümü Direktörü olarak çalışmıştır.

Antonia Potter Prentice

Antonia Potter Prentice is currently the Director of Alliance 2015 – a global network of humanitarian and development organisations. Prentice has extensive experience on a range of humanitarian, development, peacemaking and peacebuilding issues through her previous positions, including interim Senior Gender Adviser to the Joint Peace Fund for Myanmar and providing technical advice to the Office of the Special Envoy of the UN Secretary General to the Yemen peace process. Prentice has also been involved in various international organisations including UN Women, Dialogue Advisory Group, and Centre for Humanitarian Dialogue. Prentice co-founded the Athena Consortium as part of which she acts as Senior Manager on Mediation Support, Gender and Inclusion for the Crisis Management Initiative (CMI) and as Senior Adviser to the European Institute for Peace (EIP).

Antonia Potter Prentice, insani yardım kuruluşlarının ve kalkınma örgütlerinin küresel ağı olan İttifak 2015'in direktörüdür. Prentice, Myanmar için Ortak Barış Fonu'na geçici Kıdemli Cinsiyet Danışmanı ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Yemen Özel Elçisi Ofisi'ne teknik tavsiyeler vermek de dahil olmak üzere insancıl faaliyetler, kalkınma, barış yapma ve barış inşası gibi konularda sivil toplum bünyesinde 17 yıllık bir çalışma tecrübesine sahiptir. BM Kadınları, Diyalog Danışma Grubu ve İnsani Yardım Diyalogu Merkezi gibi çeşitli uluslararası örgütlerde görev yapan Prentice, kurucuları arasında yer aldığı Athena Konsorsiyomu Arabuluculuk Desteği, Toplumsal Cinsiyet ve Kaynaştırma için Kriz Yönetimi İnisiyatifi'nde yöneticilik ve Avrupa Barış Enstitüsü'ne (EIP) başkanışmanlık yapmaktadır.

Council of Experts / Uzmanlar Kurulu Üyeleri

Bertie Ahern

Bertie Ahern is the former Taoiseach (Prime Minister) of Ireland, a position to which he was elected following numerous Ministerial appointments as well as that of Deputy Prime Minister. A defining moment of Mr Ahern's three terms in office as Taoiseach was the successful negotiation of the Good Friday Agreement in April 1998. Mr Ahern held the Presidency of the European Council in 2004, presiding over the historic enlargement of the EU to 27 member states. Since leaving Government in 2008 Mr Ahern has dedicated his time to conflict resolution and is actively involved with many groups around the world. Current roles include Co-Chair of The Inter Action Council; Member of the Clinton Global Initiative; Member of the International Group dealing with the conflict in the Basque Country; Honorary Adjunct Professor of Mediation and Conflict Intervention in NUI Maynooth; Member of the Kennedy Institute of NUI Maynooth; Member of the Institute for Cultural Diplomacy, Berlin; Member of the Varkey Gems Foundation Advisory Board; Member of Crisis Management Initiative; Member of the World Economic Forum Agenda Council on Negotiation and Conflict Resolution; Member of the IMAN Foundation; Advisor to the Legislative Leadership Institute Academy of Foreign Affairs; Senior Advisor to the International Advisory Council to the Harvard International Negotiation Programme; and Director of Co-operation Ireland.

Tecrübeli bir siyasetçi olan Bertie Ahern bir dizi bakanlık görevinden sonra İrlanda Cumhuriyeti Başbakanı olarak görev yapmıştır. Bertie Ahern'in başbakanlık yaptığı dönemdeki en belirleyici gelişme 1998 yılının Nisan ayında Hayırlı Cuma Anlaşmasıyla sonuçlanan barış görüşmesi müzakerelerinin başlatılması olmuştur. Ahern, 2004 yılında Avrupa Konseyi başkanlığı görevini yürütürken Avrupa Birliği'nin üye ülke sayısının 27'ye çıktığı tarihsel süreçte payı olan en önemli isimlerden biri olmuştur. 2008 yılında aktif siyasetten çekilen Bertie Ahern o tarihten bu yana bütün zamanını çatışma çözümü çalışmalarına ayırmakta ve bu amaçla pek çok grupla temaslarda bulunmaktadır. Ahern'in hali hazırda sahip olduğu ünvanlar şunlardır: The Inter Action Council Eşbaşkanlığı, Clinton Küresel İnsiyatifi Üyeliği, Bask Ülkesindeki Çatışma Üzerine Çalışma Yürüten Uluslararası Grup Üyeliği, İrlanda Ulusal Üniversitesi Arabuluculuk ve Çatışmaya Müdahale Bölümü Fahri Profesörlüğü, Berlin Kültürel Diplomasi Enstitüsü Üyeliği, Varkey Gems Vakfı Danışma Kurulu Üyeliği, Kriz İdaresi İnsiyatifi Üyeliği, Dünya Ekonomik Forumu Müzakere ve Çatışma Çözümü Forumu Konsey Üyeliği, Harvard Uluslararası Müzakere Programı Uluslararası Danışmanlar Konseyi Başkanlığı.

Dermot Ahern

Dermot Ahern is a former Irish Member of Parliament and Government Minister and was a key figure for more than 20 years in the Irish peace process, including in negotiations for the Good Friday Agreement and the St Andrews Agreement. He also has extensive experience at the EU Council level, including as a key negotiator and signatory to the Constitutional and Lisbon Treaties. In 2005, he was appointed by the then UN Secretary General Kofi Annan, to be a Special Envoy on the issue of UN Reform.

Geçmişte İrlanda Parlamentosu milletvekilliği ve kabinede bakanlık görevlerinde bulunan Dermot Ahern, 20 yıldan fazla bir süre İrlanda barış sürecinde anahtar bir rol oynamıştır ve bu süre içinde Belfast Anlaşması (Hayırlı Cuma Anlaşması) ve St. Andrews Anlaşması için yapılan müzakerelere dahil olmuştur. AB Konseyi seviyesinde de önemli tecrübeleri olan Ahern, AB Anayasası ve Lizbon Antlaşmaları sürecinde de önemli bir arabulucu ve imzacı olmuştur. 2005 yılında dönemin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan tarafından BM Reformu konusunda özel temsilci olarak atanmıştır.

Prof. Dr. Aşkın Asan

Professor Dr. Aşkın Asan is an executive board member of the Maarif Foundation, a member of Turkey's Democracy Platform, and a faculty member at Istanbul Ticaret University. Elected as a Member of the Turkish Grand National Assembly from Ankara, Prof. Dr. Asan served as a vice president of the Parliamentary Assembly of the Mediterranean and was a member of the Turkish Delegation of the Parliamentary Union of the Organisation of the Islamic Conference during her time in parliamentary office. She is a former Deputy Minister of Family and Social Policies (2011-2014) and was Rector of Avrasya University in Trabzon between 2014-2017.

Maarif Vakfı Mütevelli Heyeti üyesi ve Türkiye Demokrasi Platformu kurucu üyesi olan Aşkın Asan, 23. Dönem'de Ankara Milletvekili olarak Parlamentoda görev yaptı. TBMM'de Akdeniz Parlamenter Asamblesi (APA) Türk Grubu Başkanı, Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Komisyonu ve İKÖPAB Türk Grubu Üyesi oldu. 2011-2014 Yılları arasında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Bakan Yardımcısı görevini yürüttü. 2014-2017 yılları arasında Avrasya Üniversitesi'nin rektörlüğünü yapan Asan, şu an İstanbul Ticaret Üniversitesi öğretim üyesidir.

Prof. Dr. Mehmet Asutay

Professor Dr. Mehmet Asutay is a Professor of Middle Eastern and Islamic Political Economy & Finance at the Durham University Business School, UK. He researches, teaches and supervises research on Islamic political economy and finance, Middle Eastern economic development and finance, the political economy of the Middle East, including Turkish and Kurdish political economies. He is the Director of the Durham Centre for Islamic Economics and Finance and the Managing Editor of the Review of Islamic Economics, as well as Associate Editor of the American Journal of Islamic Social Science. He is the Honorary Treasurer of the BRISMES (British Society for Middle Eastern Studies); and of the IAIE (International Association for Islamic Economics).

Dr. Mehmet Asutay, İngiltere'deki Durham Üniversitesi'nin İşletme Fakültesi'nde Ortadoğu'nun İslami Siyasal Ekonomisi ve Finansı alanında profesör olarak görev yapmaktadır. Asutay Türk ve Kürt siyasal ekonomisi, İslami siyasal ekonomi, ve Ortadoğu'da siyasal ekonomi konularında dersler vermekte, araştırmalar yapmakta ve yapılan araştırmalara danışmanlık yapmaktadır.

Ali Bayramoğlu

Ali Bayramoğlu is a writer and political commentator. Since 1994, he has contributed as a columnist for a variety of newspapers. He is currently a columnist for *Al-Monitor*. He is a member of the former Wise Persons Committee in Turkey, established by then-Prime Minister Erdoğan.

Yazar ve siyaset yorumcusu olan Ali Bayramoğlu uzun yıllar günlük yayınlanan Yeni Şafak gazetesinde köşe yazarlığı yapmıştır. Recep Tayyip Erdoğan'ın başbakanlığı döneminde oluşturulan Akil İnsanlar Heyetinde yer almıştır. Bayramoğlu köşe yazılarına şu an Al-Monitor'de devam etmektedir.

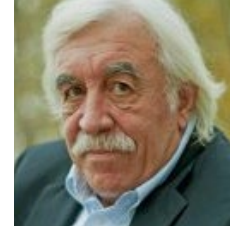

Prof. Christine Bell

Professor Christine Bell is a legal expert based in Edinburgh, Scotland. She is Professor of Constitutional Law and Assistant Principal (Global Justice) at the University of Edinburgh, Co-director of the Global Justice Academy, and a member of the British Academy. She was chairperson of the Belfast-based human rights organization, the Committee on the Administration of Justice, from 1995-7, and a founder member of the Northern Ireland Human Rights Commission established under the terms of the Belfast Agreement. In 1999 she was a member of the European Commission's Committee of Experts on Fundamental Rights. She is an expert on transitional justice, peace negotiations, constitutional law and human rights law. She regularly conducts training on these topics for diplomats, mediators and lawyers, has been involved as a legal advisor in a number of peace negotiations, and acted as an expert in transitional justice for the UN Secretary-General, the Office of the High Commissioner for Human Rights, and UNIFEM.

İskoçya'nın başkenti Edinburgh'ta faaliyet yürüten bir hukukçudur. Edinburgh Üniversitesi'nde Anayasa hukuku profesörü olarak ve aynı üniversite bünyesindeki Küresel Adalet Projesinde Müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadır. İngiliz Akademisi üyesi de olan Bell, 1995-1997 yılları arasında Belfast merkezli İnsan Hakları örgütü Adalet İdaresi Komisyonu başkanı ve Belfast Anlaşması şartları çerçevesinde kurulan Kuzey İrlanda İnsan Hakları Komisyonu kurucu üyesi olarak görev yaptı. 1999'da ise Avrupa Komisyonu Temel Haklar Uzmanlar Komitesi üyeliğinde bulundu. Temel uzmanlık alanları Geçiş Dönemi Adaleti, Barış Müzakereleri, Anayasa Hukuku ve İnsan Hakları olan Prof. Bell, aynı zamanda bu konularda diplomat, arabulucu ve

hukukçulara eğitim vermekte, BM Genel Sekreterliği, İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi ve UNIFEM'in de dahil olduğu kurumlarda hukuk danışmanı olarak görev yapmaktadır.

Cengiz Çandar

Cengiz Çandar is currently a columnist for *Al-Monitor*, a widely respected online magazine that provides analysis on Turkey and the Middle East. He is a former war correspondent and an expert on the Middle East. He served as a special adviser to the former Turkish president, Turgut Ozal. Cengiz Çandar is a Distinguished Visiting Scholar at the Stockholm University Institute for Turkish Studies (SUITS).

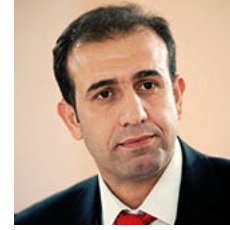
Kıdemli bir gazeteci ve köşe yazarı olan Çandar uzun yıllar Radikal gazetesi için köşe yazarlığı yapmıştır. Al Monitor haber sitesinde köşe yazarlığı yapmaktadır. Ortadoğu konusunda önemli bir uzman olan Çandar, bir dönem savaş muhabiri olarak çalışmış ve Türkiye eski Cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal'a özel danışmanlık yapmıştır.

Andy Carl

Andy Carl is an independent expert on conflict resolution and public participation in peace processes. He believes that building peace is not an act of charity but an act of justice. He co-founded and was Executive Director of Conciliation Resources. Previously, he was the first Programme Director with International Alert. He is currently an Honorary Fellow of Practice at the School of Law, University of Edinburgh. He serves as an adviser to a number of peacebuilding initiatives including the Inclusive Peace and Transition Initiative at the Graduate Institute in Geneva, the Legal Tools for Peace-Making Project in Cambridge, and the Oxford Research Group, London.

Andy Carl çatışma çözümü ve barış süreçlerine kamusal katılımın sağlanması üzerine çalışan bağımsız bir uzmandır. Barışın inşasının bir hayırseverlik faaliyetinden ziyade adaletin yerine getirilmesi çabası olduğuna inanan Carl, çatışma Çözümü alanında çalışan etkili kurumlardan biri olan Conciliation Resources'un kurucularından biridir. Bir dönem Uluslararası Uyarı (International Alert) isimli kurumda Program Direktörü olarak görev yapan Carl, halen Edinburgh Üniversitesi Hukuk Fakültesi bünyesinde Fahri Bilim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır. Barış inşası üzerine çalışan Cenevre Mezunlar İniyatifi bünyesindeki Barış ve Geçiş Dönemi İniyatifi, Cambridge'te yürütülen Barışın İnşası için Yasal Araçlar Projesi ve Londra'da faaliyet yürüten Oxford Araştırma Grubu gibi bir dizi kurum ve oluşuma danışmanlık yapmaya devam etmektedir.

Dr. Vahap Coşkun

Dr. Vahap Coşkun is a Professor of Law at University of Dicle in Diyarbakır where he also completed his bachelor's and master's degrees in law. Coşkun received his PhD from Ankara University Faculty of Law. He has written for Serbestiyet and Kurdistan24 online newspaper. He has published books on human rights, constitutional law, political theory and social peace. Coşkun was a member of the former Wise Persons Commission in Turkey (Central Anatolian Region).

Dr. Vahap Coşkun Diyarbakır'da, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde öğretim üyesidir. Lisans ve lisansüstü eğitimini Dicle Üniversitesi'nde tamamladıktan sonra Ankara Üniversitesi'nde Hukuk Doktoru tamamlamıştır. Serbestiyet ve Kurdistan 24 online gazetesinde makale yazan Coşkun, insan hakları, anayasa hukuku, siyasi teori ve toplumsal barış konulu kitaplar yayınlamıştır. Coşkun, Akil İnsanlar Komisyonu'nun İç Anadolu bölgesi üyesiydi.

Ayşegül Doğan

Ayşegül Doğan is a journalist who has conducted interviews, created news files and programmes for independent news platforms. She studied at the Faculty of Cultural Mediation and Communications at Metz University, and Paris School of Journalism. As a student, she worked at the Ankara bureau of Agence-France Presse (AFP), the Paris bureau of Courier International and at the Kurdish service of The Voice of America. She worked as a programme creator at Radyo Ekin, and as a translator-journalist for the Turkish edition of Le Monde Diplomatique. She was a lecturer at the Kurdology department of National Institute of Oriental Languages and Civilizations in Paris. She worked on political communications for a long time. From its establishment in 2011 to its closure in 2016, she worked as a programmes coordinator at IMC TV. She prepared and presented the programme “Gündem Müzakere” on the same channel.

Bağımsız haber platformlarına özel röportaj, haber dosyası ve programlar hazırlayan gazeteci Ayşegül Doğan; Metz Üniversitesi Medyasyon Kültürel ve İletişim Fakültesi'nin ardından eğitimine Paris Yüksek Gazetecilik Okulu'nda devam etti. Okul yıllarında, Fransız Haber Ajansı-AFP'nin Ankara, Courier International'in Paris bürosunda ve Amerika'nın Sesi Kürtçe servisinde gazeteciliği deneyimledi. Radyo Ekin'de programcı, Le Monde Diplomatique Türkçe'de çevirmen gazeteci olarak çalıştı. Paris'te yaşadığı süre içinde Doğu Dilleri ve Medeniyetleri Enstitüsü Kürdoloji bölümünde okutmanlık yaptı. Uzunca bir süre siyaset iletişimi ile ilgilendi. 2011'de kurulan IMC TV 2016'da kapatılana dek; program koordinatörü olarak çalıştı. Aynı kanalda “Gündem Müzakere” programını hazırladı ve sundu. Halen ülkesindeki pek çok meslektaşı gibi etik ilkelere bağlı; bağımsız bir gazeteci olarak çalışma arayış, istek ve heyecanını koruyor.

Prof. Dr. Fazıl Hüsnü Erdem

Dr. Fazıl Hüsnü Erdem is Professor of Constitutional Law and Head of the Department of Constitutional Law at Dicle University, Diyarbakır. In 2007, Erdem was a member of the commission which was established to draft a new constitution to replace the Constitution of 1982 which was introduced following the coup d'état of 1980. Erdem was a member of the Wise Persons Committee in Turkey, established by then Prime Minister Erdoğan, in the team that was responsible for the South-eastern Anatolia Region.

Fazıl Hüsnü Erdem Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı Başkanı'dır. 2007'de, 1980 darbesinin takiben yürürlüğe giren 1982 darbe anayasasını değiştirmek üzere kurulan yeni anayasa hazırlama komisyonunda yer almıştır. Erdem, 2013'de Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Demokratik açılım ve çözüm süreci kapsamında oluşturulan Akil İnsanlar Heyeti üyesidir.

Prof. Dr. Salomón Lerner Febres

Professor Dr. Salomón Lerner Febres holds a PhD in Philosophy from Université Catholique de Louvain. He is Executive President of the Center for Democracy and Human Rights and Professor and Rector Emeritus of Pontifical Catholic University of Peru. He is former President of the Truth and Reconciliation Commission of Peru. Prof. Lerner has given many talks and speeches about the role and the nature of university, the problems of scholar research in higher education and about ethics and public culture. Furthermore, he has participated in numerous conferences in Peru and other countries about violence and pacification. In addition, he has been a speaker and panellist in multiple workshops and symposiums about the work and findings of the Truth and Reconciliation Commission of Peru. He has received several honorary doctorates as well as numerous recognitions and distinctions of governments and international human rights institutions.

Prof. Salomón felsefe alanındaki doktora eğitimini Belçika'daki Université Catholique de Louvain'de tamamlamıştır. Peru'daki Pontifical Catholic Üniversitesi'nin onursal rektörü sıfatını taşıyan Prof. Salomón Lerner Febres, aynı üniversite bünyesindeki Demokrasi ve İnsan Hakları Merkezi'nin de başkanlığını yapmaktadır. Peru Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu eski başkanıdır. Üniversitenin rolü ve doğası, akademik çalışmalarda karşılaşılan zorluklar, etik ve kamu kültürü konulu çok sayıda konuşma yapmış, şiddet ve pasifizm konusunda Peru başta olmak üzere pek çok ülkede yapılan konferanslara konuşmacı olarak katılmıştır.

Prof. Mervyn Frost

Professor Mervyn Frost teaches International Relations, and was former Head of the Department of War Studies, at King's College London, UK. He was previously Chair of Politics at the University of Natal, Durban, South Africa and was President of the South African Political Studies Association. He currently sits on the editorial boards of International Political Sociology and the Journal of International Political Theory, among others. He is an expert on human rights in international relations, humanitarian intervention, justice in world politics, democratising global governance, the just war tradition in an era of New Wars, and ethics in a globalising world.

Londra'daki King's College'in Savaş Çalışmaları bölümünün başkanlığını yapmaktadır. Daha önce Güney Afrika'nın Durban şehrindeki Natal Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi bölümünün başkanlığını yapmıştır. Güney Afrika Siyaset Çalışmaları Enstitüsü Başkanlığı görevinde de bulunan Profesör Frost, İnsan Hakları ve Uluslararası İlişkiler, İnsancıl Müdahale, Dünya Siyasetinde Adalet, Küresel Yönetimin Demokratikleştirilmesi, Yeni Savaşlar Döneminde Adil Savaş Geleneği ve Küreselleşen Dünyada Etik gibi konularda uzman bir isimdir.

Martin Griffiths

Martin Griffiths is a senior international mediator and currently the UN's Envoy to Yemen. From 1999 to 2010 he was the founding Director of the Centre for Humanitarian Dialogue in Geneva where he specialised in developing political dialogue between governments and insurgents in a range of countries across Asia, Africa and Europe. He is a co-founder of Inter Mediate, a London based NGO devoted to conflict resolution, and has worked for international organisations including UNICEF, Save the Children, Action Aid, and the European Institute of Peace. Griffiths has also worked in the British Diplomatic Service and for the UN, including as Director of the Department of Humanitarian Affairs (Geneva), Deputy to the Emergency Relief Coordinator (New York), Regional Humanitarian Coordinator for the Great Lakes, Regional Coordinator in the Balkans and Deputy Head of the Supervisory Mission in Syria (UNSMIS).

Üst düzeyde uluslararası bir arabulucu olan Martin Griffiths, uluslararası bir arabulucudur ve yakın zamanda BM Yemen Özel Temsilcisi olarak atanmıştır. Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarındaki çeşitli ülkelerde hükümetler ile isyancı gruplar arasında siyasal diyalog geliştirilmesi üzerine çalışan Cenevre'deki İnsani Diyalog Merkezi'nin (Centre for Humanitarian Dialogue) kurucu direktörü olan Martin Griffiths 1999-2010 yılları arasında bu görevi sürdürmüştür. Çatışma çözümü üzerine çalışan Londra merkezli Inter Mediate'in kurucuları arasında bulunan Griffiths, UNICEF, Save the Children ve Action Aid isimli uluslararası kurumlarda da görev yapmıştır. İngiltere Diploması Servisi'ndeki hizmetlerinin yanı sıra Birleşmiş Milletler bünyesinde Cenevre Ofisi'nde İnsani Faaliyetler Bölümünde yönetici, New York ofisinde Acil Yardım Koordinatörü yardımcılığı, Büyük Göller (Great

Lakes) bölgesinde İnsani Yardım Koordinatörü, Balkanlarda BM Bölgesel Koordinatörü ve BM eski Genel Sekreteri Kofi Annan'ın BM ve Arap Birliği adına Suriye özel temsilciliği yaptığı dönemde kendisine baş danışmanlık yapmıştır.

Kezban Hatemi

Kezban Hatemi holds an LL.B. from Istanbul University and is registered with the Istanbul Bar Association. She has worked as a self employed lawyer, as well as Turkey's National Commission to UNESCO and a campaigner and advocate during the Bosnian War. She was involved in drafting the Turkish Civil Code and Law of Foundations as well as in preparing the legal groundwork for the chapters on Religious Freedoms and Minorities and Community Foundations within the Framework Law of Harmonization prepared by Turkey in preparation for EU accession. She has published articles on women's, minority groups, children, animals and human rights and the fight against drugs. She is a member of the former Wise Persons Committee in Turkey, established by then Prime Minister Erdoğan, and sits on the Board of Trustees of the Technical University and the Darulacaze Foundation.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Barosuna kayıtlı olarak avukatlık yapmaya başlamıştır. Serbest avukatlık yapmanın yanı sıra UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'nda hukukçu olarak görev yapmış, Bosna savaşı sırasında sürdürülen savaş karşıtı kampanyalarda aktif olarak yer almıştır. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreci gereği hazırlanan Uyum Yasaları Çerçeve Yasasının Dini Özgürlükler, Azınlıklar ve Vakıflar ile ilgili bölümlerine ilişkin hukuki çalışmalarda yer almış, Türk Ceza Kanunu ve Vakıflar Kanunu'nun taslaklarının hazırlanmasında görev almıştır. İnsan hakları, kadın hakları, azınlık hakları, çocuk hakları, hayvan hakları ve uyuşturucu ile mücadele konularında çok sayıda yazılı eseri vardır. Recep Tayyip Erdoğan'ın başbakanlığı döneminde oluşturulan Akil

İnsanlar Heyetinde yer almıştır. Bunun yanı sıra İstanbul Üniversitesi ile Darulacaze Vakfı Mütevelli heyetlerinde görev yapmaktadır.

Dr. Edel Hughes

Dr. Edel Hughes is a Senior Lecturer in Law at Middlesex University. Prior to joining Middlesex University, Dr Hughes was a Senior Lecturer in Law at the University of East London and a Lecturer in Law and the University of Limerick. She was awarded an LL.M. and a PhD in International Human Rights Law from the National University of Ireland, Galway, in 2003 and 2009, respectively. Her research interests are in the areas of international human rights law, public international law, and conflict transformation, with a regional interest in Turkey and the Middle East. She has published widely on these areas.

Dr. Edel Hughes, Middlesex Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde kıdemli öğretim üyesidir. Daha önce Doğu Londra Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Limerick Üniversitesi'nde görev yapan Hughes, doktorasını 2003-2009 yılları arasında İrlanda Ulusal Üniversitesi'nde Uluslararası İnsan Hakları Hukuku alanında tamamlamıştır. Hughes'un birçok yayınının da bulunduğu çalışma alanları içinde, Orta Doğu'yu ve Türkiye'yi de kapsayan şekilde, uluslararası insan hakları hukuku, uluslararası kamu hukuku ve çatışma çözümü yer almaktadır.

Kadir İnanır

Kadir İnanır was born in 1949 Fatsa, Ordu. He is an acclaimed actor and director, and has starred in well over a hundred films. He has won several awards for his work in Turkish cinema. He graduated from Marmara University Faculty of Communication. In 2013 he became a member of the Wise Persons Committee for the Mediterranean region.

Ünlü oyuncu ve yönetmen Kadir İnanır, 100'ü aşkın filmde rol almış ve Türk sinemasına katkılarından dolayı pek çok ödüle layık görüşmüştür. 1949 senesinde Ordu, Fatsa'da doğan İnanır, Marmara Üniversitesi İletişim Fakültesi Radyo-Televizyon Bölümünden mezun olmuştur. 2013 senesinde barış sürecini yönetmek amacıyla kurulan Akil İnsanlar Heyeti'ne Akdeniz Bölgesi temsilcisi olarak girmiştir.

Prof. Dr. Ahmet İnsel

Professor Ahmet İnsel is a former faculty member of Galatasaray University in Istanbul, Turkey and Paris 1 Panthéon Sorbonne University, France. He is Managing Editor of the Turkish editing house, *İletişim*, and member of the editorial board of monthly review, *Birikim*. He is a regular columnist at *Cumhuriyet* newspaper and an author who published several books and articles in both Turkish and French.

İletişim Yayınları Yayın Kurulu Koordinatörlüğünü yürüten Ahmet İnsel, Galatasaray Üniversitesi ve Paris 1 Panthéon-Sorbonne Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmıştır. Birikim Dergisi yayın kolektifi üyesi ve Cumhuriyet Gazetesinde köşe yazarıdır. Türkçe ve Fransızca olmak üzere çok sayıda kitabı ve makalesi bulunmaktadır.

Avila Kilmurray

Avila Kilmurray is a founding member of the Northern Ireland Women's Coalition. She was part of the Coalition's negotiating team for the Good Friday Agreement and has written extensively on community action, the women's movement and conflict transformation. She serves as an adviser on the Ireland Committee of the Joseph Rowntree Charitable Trust as well as a board member of Conciliation Resources (UK) and the Institute for British Irish Studies. She was the first Women's Officer for the Transport & General Workers Union for Ireland (1990-1994) and from 1994-2014 she was Director of the Community Foundation for Northern Ireland, managing EU PEACE funding for the re-integration of political ex-prisoners in Northern Ireland as well as support for community-based peace building. She is a recipient of the Raymond Georis Prize for Innovative Philanthropy through the European Foundation Centre. Kilmurray is working as a consultant with The Social Change Initiative to support work with the Migrant Learning Exchange Programme and learning on peace building.

Avila Kilmurray, Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun kurucusudur ve bu siyasi partinin temsilcilerinden biri olarak Hayırlı Cuma Anlaşması müzakerelerine katılmıştır. Toplumsal tepki, kadın hareketi ve çatışmanın dönüşümü gibi konularda çok sayıda yazılı eseri vardır. Birleşik Krallık ve İrlanda'da aralarında Conciliation Resources (Uzlaşma Kaynakları), the Global Fund for Community Foundations (Toplumsal Vakıflar için Küresel Fon), Conflict Resolution Services Ireland (İrlanda Çatışma Çözümü Hizmetleri) ve the Institute for British Irish Studies (Britanya ve İrlanda çalışmaları Enstitüsü) isimli kurumlarda yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır. 1990-94

yılları arasında Ulaşım ve Genel İşçiler Sendikası'nda Kadınlardan Sorumlu Yönetici olarak çalışmış ve bu görevi yerine getiren ilk kadın olmuştur. 1994-2014 yılları arasında Kuzey İrlanda Toplum Vakfı'nın direktörlüğünü yapmış ve bu görevi sırasında eski siyasi mahkumların yeniden entegrasyonu ile barışın toplumsal zeminde yeniden inşasına dair Avrupa Birliği fonlarının idaresini yürütmüştür. Avrupa Vakıflar Merkezi tarafından verilen Yenilikçi Hayırseverler Raymond Georis Ödülü'nün de sahibidir.

Prof. Ram Manikkalingam

Professor Ram Manikkalingam is founder and director of the Dialogue Advisory Group, an independent organisation that facilitates political dialogue to reduce violence. He is a member of the Special Presidential Task Force on Reconciliation in Sri Lanka and teaches politics at the University of Amsterdam. Previously, he was a Senior Advisor on the Sri Lankan peace process to then President Kumaratunga. He has served as an advisor with Ambassador rank at the Sri Lanka Mission to the United Nations in New York and prior to that he was an advisor on International Security to the Rockefeller Foundation. He is an expert on issues pertaining to conflict, multiculturalism and democracy, and has authored multiple works on these topics. He is a founding board member of the Laksham Kadirgamar Institute for Strategic Studies and International Relations, Colombo, Sri Lanka.

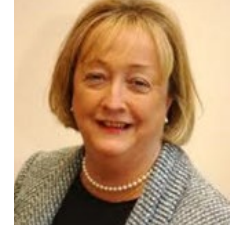
Amsterdam Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü'nde misafir Profesör olarak görev yapmaktadır. Sri Lanka devlet başkanına barış süreci için danışmanlık yapmıştır. Danışmanlık görevini hala sürdürmektedir. Uzmanlık alanları arasında çatışma, çokkültürlülük, demokrasi gibi konular bulunan Prof. Ram Manikkalingam, Sri Lanka'daki Laksham Kadirgamar Stratejik Çalışmalar ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nün kurucu üyesi ve yönetim kurulu üyesidir.

Bejan Matur

Bejan Matur is a renowned Turkey-based author and poet. She has published ten works of poetry and prose. In her writing she focuses mainly on Kurdish politics, the Armenian issue, minority issues, prison literature and women's rights. She has won several literary prizes and her work has been translated into over 28 languages. She was formerly Director of the Diyarbakır Cultural Art Foundation (DKSV). She is a columnist for the *Daily Zaman*, and occasionally for the English version, *Today's Zaman*.

Türkiye'nin önde gelen şair ve yazarlarından biridir. Şiir ve gazetecilik alanında yayımlanmış 10 kitabı bulunmaktadır. 2012 yılının başına kadar yazdığı düzenli köşe yazılarında Kürt siyaseti, Ermeni sorunu, gündelik siyaset, azınlık sorunları, cezaevi yazıları ve kadın sorunu gibi konuları işlemiştir. Yapıtları 28 değişik dile çevrilen Matur, çok sayıda edebiyat ödülü sahibidir. Diyarbakır Kültür ve Sanat Vakfı Kurucu Başkanlığı görevinde bulunmuştur.

Prof. Monica McWilliams

Professor Monica McWilliams teaches in the Transitional Justice Institute at Ulster University in Northern Ireland. She currently serves on a three-person panel established by the Northern Ireland government to make recommendations on the disbandment of paramilitary organisations in Northern Ireland. During the Northern Ireland peace process, Prof. McWilliams co-founded the Northern Ireland Women's Coalition political party and was elected as a delegate to the Multi-Party Peace Negotiations, which took place in 1996 to 1998. She was also elected to serve as a member of the Northern Ireland Legislative Assembly from 1998 to 2003. Prof. McWilliams is a signatory of the Belfast/Good Friday Agreement and has chaired the Implementation Committee on Human Rights on behalf of the British and Irish governments. For her role in delivering the peace agreement in Northern Ireland, Prof. McWilliams was one recipient of the John F. Kennedy Leadership and Courage Award.

Prof. Monica McWilliams, Ulster Üniversitesi'ndeki Geçiş Dönemi Adaleti Enstitüsü'ne bağlı Kadın Çalışmaları Bölümü'nde öğretim üyesidir. 2005- 2011 yılları arasında Kuzey İrlanda İnsan Hakları Komisyonu Komiseri olarak Kuzey İrlanda Haklar Beyannamesi için tavsiyeler hazırlamaktan sorumlu olarak görev yapmıştır. Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun kurucularından olan Prof. McWilliams 1998 yılında Belfast (Hayırlı Cuma) Barış Anlaşması'nın imzalanmasıyla sonuçlanan Çok Partili Barış Görüşmeleri'nde yer almıştır.

Hanne Melfald

Hanne Melfald worked with the Norwegian Ministry of Foreign Affairs for eight years including as the Senior Adviser to the Secretariat of the Foreign Minister of Norway before she became a Project Manager in HD's Eurasia office in 2015. She previously worked for the United Nations for six years including two years with the United Nations Assistance Mission in Afghanistan as Special Assistant to the Special Representative of the Secretary-General. She has also worked for the United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs in Nepal and Geneva, as well as for the Norwegian Refugee Council and the Norwegian Directorate of Immigration. Melfald has a degree in International Relations from the University of Bergen and the University of California, Santa Barbara, as well as a Master's degree in Political Science from the University of Oslo.

Hanne Melfald, başkanışmanlık dahil olmak üzere 8 yıl boyunca Norveç Dışışleri Bakanlığı bünyesinde çeşitli görevlerde bulunmuş, 2015 yılından itibaren İnsani Diyalog için Merkez isimli kurumun Avrasya biriminde Proje Müdürü olarak çalışmaya başlamıştır. Geçmişte Birleşmiş Milletler bünyesinde görev almış, bu görevi sırasında 2 yıl boyunca Birleşmiş Milletler'in Afganistan Yardım Misyonunda BM Genel Sekreteri Özel Temsilcisi olarak görev yapmıştır. Ayrıca Birleşmiş Milletler Cenevre Yerleşkesi bünyesinde bulunan Nepal İnsani Yardım Koordinasyon Ofisinde de görev almıştır. Bir dönem Norveç Sığınmacılar Konseyi ve Norveç Göçmenlik İşleri Müdürlüğünde çalışan Hanna Melfald Norveç'in Bergen ve ABD'nin Kaliforniya Üniversitelerinde aldığı Uluslararası İlişkiler eğitimini Oslo Üniversitesinde aldığı Siyaset Bilimi yüksek lisans eğitimiyle tamamlamıştır.

Roelf Meyer

Meyer is currently a consultant on international peace processes having advised parties in Northern Ireland, Sri Lanka, Rwanda, Burundi, Iraq, Kosovo, the Basque Region, Guyana, Bolivia, Kenya, Madagascar, and South Sudan. Meyer's experience in international peace processes stems from his involvement in the settlement of the South African conflict in which he was the government's chief negotiator in constitutional negotiations with the ANC's chief negotiator and current South African President, Cyril Ramaphosa. Negotiating the end of apartheid and paving the way for South Africa's first democratic elections in 1994, Meyer continued his post as Minister of Constitutional Affairs in the Cabinet of the new President, Nelson Mandela. Meyer retired as a Member of Parliament and as the Gauteng leader of the National Party in 1996 and co-founded the United Democratic Movement (UDM) political party the following year. Retiring from politics in 2000, Meyer has since held a number of international positions, including membership of the Strategy Committee of the Project on Justice in Times of Transition at Harvard University.

Roelf Meyer, Güney Afrika'daki barış sürecinde iktidar partisi Ulusal Parti adına başmüzakereci olarak görev yapmıştır. O dönem Afrika Ulusal Kongresi (ANC) adına başmüzakereci olarak görev yapan ve şu an Güney Afrika devlet başkanı olan Cyril Ramaphosa ile birlikte yürüttüğü müzakereler sonrasında Güney Afrika'daki ırkçı apartheid rejim sona erdirilmiş ve 1994 yılında ülkedeki ilk özgür seçimlerin yapılması sağlanmıştır. Yapılan seçim sonrası yeni devlet başkanı seçilen Nelson Mandela kurduğu ilk hükümette Roelf Meyer'e Anayasal İlişkilerden Sorumlu Bakan olarak görev vermiştir. Roelf Meyer

2011-2014 yılları arasında Güney Afrika Savunma Değerlendirme Komitesine başkanlık yapmış, aynı zamanda aktif olan bazı barış süreçlerine dahil olarak Kuzey İrlanda, Sri Lanka, Ruanda, Burundi, Irak, Kosova, Bask Bölgesi, Guyana, Bolivya, Kenya, Madagaskar ve Güney Sudan'da çatışan taraflara danışmanlık yapmıştır.

Mark Muller QC

Mark Muller, QC, is a senior advocate at Doughty Street Chambers (London) and the Scottish Faculty of Advocates (Edinburgh) where he specialises in public international law and human rights. Muller is also currently on the UN Department of Political Affairs Standby Team of Mediation Experts and is the UN Special Envoy to Syria in the Syrian peace talks. He has many years' experience of advising numerous international bodies, such as Humanitarian Dialogue (Geneva) and Inter-Mediate (London) on conflict resolution, mediation, confidence-building, ceasefires, power-sharing, humanitarian law, constitution-making and dialogue processes. Muller also co-founded Beyond Borders and the Delfina Foundation.

Mark Muller Londra merkezli Doughty Street Chambers Hukuk Bürosu'na ve Edinburg'daki İskoç Avukatlar Birliği'ne bağlı olarak çalışan tecrübeli bir hukukçudur. Uluslararası kamu hukuku ve insan hakları hukuku alanında uzman olan Muller, Afganistan, Libya, Irak ve Suriye gibi çeşitli çatışma alanlarında uzun seneler çatışma çözümü, arabuluculuk, çatışmasızlık ve iktidar paylaşımı konusunda danışmanlık hizmeti vermiştir. 2005'den bu yana İnsani Diyalog için Merkez (Centre for Humanitarian Dialogue), Çatışma Ötesi (Beyond Borders) ve Inter Mediate (Arabulucu) isimli kurumlara kıdemli danışmanlık yapmaktadır. Harvard Hukuk Fakültesi üyesi olan Muller bir dönem İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu başkanlığı ve Barolar Konseyi Hukukun Üstünlüğü Birimi başkanlığı görevlerini de yürütmüştür. Kültürel diyalog yoluyla barışı ve uluslararası anlayışı teşvik etme amacıyla İskoçya'da kurulan Sınırlar Ötesi (Beyond Borders) isimli oluşumun kurucusu olan Muller halen BM Siyasal İlişkiler Birimi bünyesindeki Arabulucular Destek Ekibinde Kıdemli Arabuluculuk Uzmanı olarak görev yapmaktadır.

Avni Özgürel

Mehmet Avni Özgürel is a Turkish journalist, author and screenwriter. Having worked in several newspapers such as *Daily Sabah* and *Radikal*, Özgürel is currently the editor in chief of the daily *Yeni Birlik* and a TV programmer at TRT Haber. He is the screenwriter of the 2007 Turkish film, *Zincirbozan*, on the 1980 Turkish coup d'état, *Sultan Avrupa'da* (2009), on Sultan Abdülaziz's 1867 trip to Europe; and *Mahpeyker* (2010): *Kösem Sultan*, on Kösem Sultan. He is also the screenwriter and producer of 2014 Turkish film, *Darbe* (Coup), on the February 07, 2012 Turkish intelligence crisis. In 2013 he was appointed a member of the Wise Persons Committee in Turkey established by then Prime Minister Erdoğan.

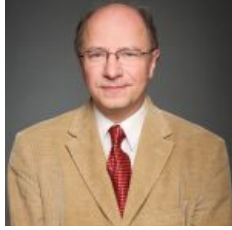
Gazeteci-yazar Avni Özgürel, uzun yıllar Milliyet, Akşam, Sabah ve Radikal gibi çeşitli gazetelerde haber müdürlüğü ve köşe yazarlığı yaptı. 2013 yılında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Demokratik açılım ve çözüm süreci kapsamında oluşturulan Akil İnsanlar Heyeti üyesidir. 1980 darbesini konu eden belgesel film *Zincirbozan* (2007), *Sultan Abdülaziz'in 1867'de Avrupa'ya yaptığı yolculuğu* konu eden *Sultan Avrupa'da* (2009), *Mahpeyker: Kösem Sultan* (2010) ve 7 Şubat Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) operasyonunun anlatıldığı "Darbe" filmleri senaristliğini ve yapımcılığını üstlendiği projeler arasındadır. Özgürel, şu anda *Yeni Birlik* gazetesinin sahibi ve genel yayın yönetmenidir. Ayrıca TRT Haber'de program yapmaktadır.

Giles Portman

Giles Portman is an experienced British and EU diplomat, currently serving as the Head of the East Stratcon Task Force in the European External Action Service in Brussels since September 2015. Prior to this, Portman worked for 12 years on EU-Turkey relations as Chair of the EU enlargement working group that negotiated the opening of Turkey's EU accession negotiations in 2005, as deputy head of mission at the British Embassy in Ankara and as advisor, then head of division for Turkey at the European External Action Service. He has also served on diplomatic postings to the UN in New York and in Prague.

Giles Portman Birleşik Krallık ve Avrupa Birliği bünyesinde faaliyet yürütmüş tecrübeli bir diplomattır. Birleşik Krallık Dışişleri Bakanlığı bünyesinde bakanlığın Brüksel, New York ve Prag büroları ile Ankara'daki Büyükelçilik Misyon ekibinde görev yapmıştır. Avrupa Birliği'nin Dış Faaliyet Servisi Yüksek temsilcisine danışman olarak hizmet etmiş, daha sonra Avrupa Birliği'nin Türkiye ve Doğu Komşuluk Bölgeleri Birimi başkanlığına stratejik iletişim konusunda danışmanlık yapmıştır.

Prof. John Packer

Professor John Packer is Associate Professor of Law and Director of the Human Rights Research and Education Centre (HRREC) at the University of Ottawa in Canada. Prof. Packer has worked for inter-governmental organisations for over 20 years, including in Geneva for the UN High Commissioner for Refugees, the International Labour Organisation, and for the UN High Commissioner for Human Rights. From 1995 to 2004, Prof. Packer served as Senior Legal Adviser and then the first Director of the Office of the OSCE High Commissioner on National Minorities in The Hague. In 2012 – 2014, Prof. Packer was a Constitutions and Process Design Expert on the United Nation's Standby Team of Mediation Experts attached to the Department of Political Affairs, advising in numerous peace processes and political transitions around the world focusing on conflict prevention and resolution, diversity management, constitutional and legal reform, and the protection of human rights.

Dr. John Packer Kanada'da Ottawa Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde doçent ve İnsan Hakları Araştırma ve Eğitim Merkezi (Human Rights Research and Education Centre) müdürüdür. 20 yıl boyunca Packer BM Mülteciler Yüksek Komiserliği, Uluslararası Çalışma Örgütü ve BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği gibi Cenevre'de bulunan hükümetler arası örgütlerde çalışmıştır. 1995'ten 2004'e kadar Lahey'de Packer Kıdemli Hukuk Danışmanı, ardından da Ulusal Azınlıklar Yüksek Komiserliği birinci müdürü olarak görev almıştır. 2012-2014 yıllarında Packer BM Arabuluculuk Uzmanlar Ekibi siyasi ilişkiler biriminde Anayasa ve Süreçlerin Tasarımı Uzmanı olarak yer aldı. Dünyadaki birçok barış süreci ve siyasi geçişler konusunda danışmanlık yapan Pecker, çatışma önleme ve çözümü, çeşitlilik yönetimi, anayasa ve hukuk reformları ve insan hakları korumasına odaklanmıştır.

Jonathan Powell

Jonathan Powell is the founder and CEO of Inter Mediate, an NGO devoted to conflict resolution around the world. In 2014, Powell was appointed by former Prime Minister David Cameron to be the UK's Special Envoy to Libya. He also served as Tony Blair's Chief of Staff in opposition from 1995 to 1997 and again as his Chief of Staff in Downing Street from 1997 to 2007. Prior to his involvement in British politics, Powell was the British Government's chief negotiator on Northern Ireland from 1997 to 2007 and played a key part in leading the peace negotiations and its implementation.

Ortadoğu, Latin Amerika ve Asya'da yaşanan çatışmaların çözümü üzerine çalışan ve devletten bağımsız arabuluculuk kurumu olan Birleşik Krallık merkezli Inter Mediate'in kurucusudur ve İcra Kurulu Başkanıdır. 2014 yılında Birleşik Krallık Başbakanı David Cameron tarafından Libya konusunda Özel Temsilci olarak atanmıştır. 1995-2007 yılları arasında Birleşik Krallık eski Başbakanı Tony Blair kabinesinde Başbakanlık Personel Daire Başkanlığı görevinde bulunmuş, 1997 yılından itibaren Kuzey İrlanda sorununun çözümü için yapılan görüşmelere Britanya adına başmüzakereci olarak katılmıştır. 1978-79 yılları arasında BBC ve Granada TV için gazeteci olarak çalışmış, 1979-1994 yılları arasında ise Britanya adına diplomatlık yapmıştır.

Sir Kieran Prendergast

Sir Kieran Prendergast is a former British diplomat who served as the Under-Secretary General for Political Affairs at the United Nations from 1997 to 2005 and as High Commissioner to Kenya from 1992 to 1995 and to Zimbabwe from 1989 to 1992. During his time at the UN, Prendergast stressed the human rights violations and ethnic cleansing that occurred during the War in Darfur and was involved in the 2004 Cyprus reunification negotiations. Since his retirement from the UN, he has conducted research at the Belfer Center for Science and International Affairs (United States) and is a member of the Advisory Council of Independent Diplomat (United States). Prendergast also holds a number of positions, including Chairman of the Anglo-Turkish Society, a Trustee of the Beit Trust, and Senior Adviser at the Centre for Humanitarian Dialogue.

Birleşik Krallık Dışişleri Bakanlığı bünyesinde aralarında Kıbrıs, Türkiye, İsrail, Hollanda, Kenya ve ABD'de diplomat olarak çalışmıştır. Birleşik Krallık Dışişleri ve Milletler Topluluğu Bürosu'nun (Foreign and Commonwealth Office) Güney Afrika'daki Apartheid rejimi ve Namibya konularıyla ilgilenen birimine başkanlık etmiştir. Bir dönem BM Siyasal İlişkiler Biriminde Müsteşar olarak çalışmış, BM Genel Sekreteri'nin Barış ve Güvenlik konulu yönetim kurulu toplantılarının düzenleyiciliğini yapmış, Afganistan, Burundi, Kıbrıs, Demokratik Kongo Cumhuriyeti, Doğu Timor gibi bölgelerde barış çabalarına dahil olmuştur.

Rajesh Rai

Rajesh Rai was called to the Bar in 1993 with his areas of expertise including human rights law, immigration and asylum law, and public law. He has been treasurer of 1MCB Chambers (London) since 2015 and has also been a Director of an AIM-listed investment company where he led their renewable energy portfolio. Rai is a frequent lecturer on a wide variety of legal issues, including immigration and asylum law and freedom of experience (Bar of Armenia), minority linguistic rights (European Parliament), and women's and children's rights in areas of conflict (cross-border conference to NGOs working in Kurdish regions). He is also Founder Director of HIC, a community centred NGO based in Cameroon.

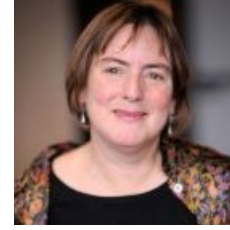
1993 yılında İngiltere ve Galler Barosu'na kaydolmuştur. İnsan Hakları Hukuku, Göçmenlik ve Sığınma Hakkı hukuku ile Kamu Hukuku temel uzmanlık alanlarıdır. Kamerun'daki HIC isimli sivil toplum örgütü ile Uganda'daki Human Energy isimli şirketin kurucusudur. Bir dönem The Joint Council for the Welfare of Immigrants – JCWI – (Göçmenlerin Refahı için Ortak Konsey) direktörlüğünü yapmıştır. Başta İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu adına olmak üzere uluslararası alanda özellikle Avrupa, Asya, Afrika, ABD ve Hindistan'da çok çeşitli hukuki konular üzerine seminerler ve dersler vermiştir.

Sir David Reddaway

Sir David Reddaway is a retired British diplomat currently serving as Chief Executive and Clerk of the Goldsmiths' Company in London. During his previous career in the Foreign and Commonwealth Office, he served as Ambassador to Turkey (2009-2014), Ambassador to Ireland (2006-2009), High Commissioner to Canada (2003-2006), UK Special Representative for Afghanistan (2002), and Charge d'Affaires in Iran (1990-1993). His other assignments were to Argentina, India, Spain, and Iran, where he was first posted during the Iranian Revolution.

Halen çeşitli özel şirket ve üniversitelere danışman, yönetim kurulu üyesi ve konsültasyon uzmanı olarak hizmet etmektedir. 2016 yılının Ocak ayından bu yana Londra Üniversitesi bünyesindeki Goldsmith Koleji'nde Konsey üyesi ve Goldsmith şirketinde yönetici katip olarak görev yapmaya başlamıştır. Bir dönem Birleşik Krallık adına Türkiye ve İrlanda Cumhuriyeti Büyükelçisi olarak görev yapan Reddaway bu görevinden önce Birleşik Krallık adına Kanada'da Yüksek Misyon Temsilcisi, Afganistan'da Özel Temsilci, İran'da ise Diplomatik temsilci olarak görev yapmıştır. Bu görevlerinin yanı sıra İspanya, Arjantin, ve Hindistan'da diplomatik görevler üstlenmiştir.

Prof. Naomi Roht-Arriaza

Professor Naomi Roht-Arriaza is a Distinguished Professor of Law at the Hastings College of Law, University of California (San Francisco) and is renowned globally for her expertise in transitional justice, international human rights law, and international humanitarian law. She has extensive knowledge of, and experience in, post-conflict procedures in Latin America and Africa. Roht-Arriaza has contributed to the defence of human rights through legal and social counselling, her position as academic chair, and her published academic works.

Prof. Naomi Roht-Arriaza Amerika Birleşik Devletleri'nin San Francisco şehrindeki UC Hastings College of the Law isimli Hukuk okulunda öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Geçiş Dönemi Adaleti, İnsan Hakları İhlalleri, Uluslararası Ceza Hukuku ve Küresel Çevre Sorunları gibi konular uzmanlık alanına girmektedir.

Prof. Dr. Mehmet Ufuk Uras

Mehmet Ufuk Uras is a co-founder and member of social liberal Greens and the Left Party of the Future, founded as a merger of the Greens and the Equality and Democracy Party. He was previously a former leader of the now-defunct University Lecturers' Union (Öğretim Elemanları Sendikası) and was elected the chairman of Freedom and Solidarity Party in 1996. Ufuk resigned from the leadership after the 2002 general election. Ufuk ran a successful campaign as a "common candidate of the Left", standing on the independents' ticket, backed by Kurdish-based Democratic Society Party and several left-wing, environmentalist and pro-peace groups in the 2007 general election. He resigned from the Freedom and Solidarity Party on 19 June 2009. After the Democratic Society Party was dissolved in December 2009, he joined forces with the remaining Kurdish MPs in the Peace and Democracy Party group. On 25 November 2012, he became a co-founder and member of social liberal Greens and the Left Party of the Future, founded as a merger of the Greens and the Equality and Democracy Party. Ufuk is a member of the Dialogue Group and is the writer of several books on Turkish politics.

Prof. Dr. Mehmet Ufuk Uras İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimini tamamladıktan sonra, milletvekili seçilene kadar İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde yardımcı doçent doktor olarak görev yapmıştır. 22 Temmuz 2007 genel seçimlerinde İstanbul 1. Bölge'den bağımsız milletvekili adayı olmuştur. Seçimlerin sonucunda %3,85 oranıyla yani 81.486 oy alarak İstanbul 1. Bölge'den bağımsız milletvekili olarak 23. dönem meclisine girmiştir. Seçimler öncesinde liderliğinden ayrıldığı Özgürlük ve Dayanışma Partisi

(ÖDP) Genel başkanlığına 11 Şubat 2008'de yapılan 5. Olağan Kongresi'ni takiben geri dönmüştür. 17 Haziran 2009 tarihinde, partinin dar grupçu bir anlayışa kaydığı düşüncesi ve sol siyasetin daha geniş bir yelpazeye ulaşması iddiasıyla bir grup arkadaşıyla Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nden istifa etmiştir. ÖDP'den ayrılışıyla birlikte Eşitlik ve Demokrasi Partisi kuruluş sürecine katılmıştır. DTP'nin 19 kişiye düşüp grupsuz kalmasından sonra, Kürt sorununun parlamentoda çözülmesi gerektiğini savunarak Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) grubuna katılmıştır. Ufuk Uras, seçim sürecinde, kuruluş çağrısını yaptığı Eşitlik ve Demokrasi Partisi'ne üye olmuştur. 25 Kasım 2012'de kurulan Yeşiller ve Sol Gelecek Partisinin kurucularındandır ve aynı zamanda PM üyesidir. Uras'ın çok sayıdaki yayınları arasında «ÖDP Söyleşileri», "İdeolojilerin Sonu mu?" (Marksist Araştırmaları Destek Ödülü), "Sezgiciliğin Sonu mu?", "Başka Bir Siyaset Mümkün", "Kurtuluş Savaşında Sol", "Siyaset Yazıları" ve "Alternatif Siyaset Arayışları" "Sokaktan Parlamente'ye" "Söz Meclisten Dışarı" ve "Meclis Notları" adlı kitapları da bulunmaktadır.

Catherine Woollard

Catherine Woollard is the current Secretary General for ECRE, the European Council for Refugees and Exiles, a pan-European alliance of 96 NGOs protecting and advancing the rights of refugees, asylum seekers and displaced persons. Previously she served as the Director of the Brussels Office of Independent Diplomat, and from 2008 to 2014 she was the Executive Director of the European Peacebuilding Liaison Office (EPLO) – a Brussels-based network of not-for-profit organisations working on conflict prevention and peacebuilding. She also held the positions of Director of Policy, Communications and Comparative Learning at Conciliation Resources, Senior Programme Coordinator (South East Europe/CIS/Turkey) at Transparency International and Europe/Central Asia Programme Coordinator at Minority Rights Group International. Woollard has additionally worked as a consultant advising governments on anti-corruption and governance reform, as a lecturer in political science, teaching and researching on the EU and international politics, and for the UK civil service.

Catherine Woollard, Avrupa Mülteci ve Sürgünler Konseyi (ECRE) Genel Sekreteri'dir. ECRE, Avrupa ülkelerinin ittifakına dayalı ve uluslararası koruma alanında çalışan yaklaşık 96 sivil toplum kuruluşunun üye olduğu bir ağıdır. Geçmişte Bağımsız Diplomatlar Grubu'nun Brüksel Ofis Direktörü olarak çalışan Woollard 2008-2014 yılları arasında çatışmanın önlenmesi ve barışın inşası üzerine çalışan sivil toplum kuruluşlarının oluşturduğu bir ağ olan Avrupa Barış İnşası İrtibat Bürosu'nun direktörü olarak görev yapmıştır. Conciliation Resources'da Siyaset, İletişim ve Karşılaştırmalı Öğrenme Birimi Direktörü, Transparency International'da Güneydoğu Avrupa

ve Türkiye Kıdemli Program Koordinatörü, Minority Rights Group'da Avrupa ve Orta Asya Program Koordinatörü olarak görev yapmıştır. Hükümetlere yolsuzluk konusunda danışmanlık hizmeti vermiş, akademisyen olarak Birleşik Krallık'taki kamu kurumu çalışanlarına siyaset bilimi, AB üzerine eğitim ve araştırma ve uluslararası politika alanlarında dersler vermiştir.

Prof. Dr. Sevtap Yokuş

Professor Dr Sevtap Yokuş is a Professor of Law at the University of Kemerburgaz, Istanbul, Turkey. She holds a PhD in Public Law from the Faculty of Law, Istanbul University, awarded in 1995 for her thesis which assessed the state of emergency regime in Turkey with reference to the European Convention on Human Rights. She is a widely published expert in the areas of Constitutional Law and Human Rights and has multiple years' experience of working as a university lecturer at undergraduate, postgraduate and doctoral level. She also has experience of working as a lawyer in the European Court of Human Rights. Since 2009 she has been contributing to the ongoing work to prepare a new constitution in Turkey.

Halen İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Doktora Programı bünyesinde başladığı doktorasını "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin Türkiye'de Olağanüstü Hal Rejimine Etkisi" başlıklı tezle 1995 yılında tamamlamıştır. Akademik görevi sırasında lisans, yüksek lisans ve doktora aşamasında dersler veren Prof. Dr. Yokuş özellikle Anayasa Hukuku ve İnsan hakları Hukuk alanında uzmanlaşmıştır. Ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuruda pratik avukatlık deneyimi de bulunmaktadır. 2009 yılından bu yana Türkiye çapında gerçekleşen yeni Anayasa çalışmalarına dair toplantılara katılmış, bu konuda hazırlanan taslak ve raporlara katkıda bulunmuştur.

11 Guilford Street
London WC1N 1DH
United Kingdom
+44 (0) 207 405 3835

info@democraticprogress.org
www.democraticprogress.org

 @DPI_UK

 DemocraticProgressInstitute